

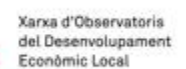
Creacció

Agència d'Emprenedoria,
Innovació i Coneixement

3r Informe de competitivitat de la comarca d'Osona

Desembre de 2016

3r Informe de competitivitat de la comarca d'Osona

Desembre 2016

Autors:

Sandra Álamo Nogueron, Montserrat Palet Piqué, Judit Parés Font

Col·laboradors:

Núria Arimany Serrat (Caracterització i salut econòmica financera de les empreses d'Osona 2008-2014)

Meritxell Argelagués Besson (Indicadors d'educació)

Observatori Socioeconòmic d'Osona

Creació, Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement

Amb el suport de :

Ajuntament de Manlleu

Ajuntament de Vic

Cambra de Comerç
de Barcelona
Delegació a Osona

Consell Comarcal d'Osona

 CONSELL
EMPRESARIAL
D'OSONA

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

Aquest és el tercer Informe de competitivitat realitzat per l'Observatori Socioeconòmic d'Osona. Partint de les principals idees recollides en els anteriors, aquest es basa també en la interpretació de la sèrie d'indicadors definits amb l'objectiu d'oferir una visió sistèmica i estructurada de les dades que l'Observatori facilita periòdicament per tal de contribuir a la definició d'estratègies i a la presa de decisions, i es continuen utilitzant alguns informes de referència per extreure altres indicadors d'interès, tots ells referenciats a l'Informe.

Cal destacar també la incorporació d'experts externs en l'elaboració de determinats capítols de l'Informe com un pas més en la voluntat de l'Observatori d'esdevenir una eina oberta i participativa per als diferents agents de la comarca.

El fil conductor de l'anàlisi és la **transformació productiva, social i de l'entorn en què estem**:

- 1- En general, els indicadors mostren una recuperació que, alhora, continua plantejant fortes desigualtats que fan pensar en la importància d'analitzar els factors de competitivitat i els del benestar de manera sistèmica, raó per la qual en aquest informe hem incorporat un seguit d'indicadors de diversos àmbits socials per tal de treballar la **competitivitat i la cohesió social** com un binomi complementari.
- 2- En segon lloc, volíem analitzar com de fortes o preparades tenim les empreses que conformen el nostre teixit empresarial per fer front a aquesta transformació. Per això s'han incorporat les anàlisis en profunditat de tres temes clau: **salut financera** de les empreses; grau d'**internacionalització** per perfils, i **dimensió i creixement empresarial**. Totes elles són anàlisis prou desagregades dels nivells d'innovació empresarial.
- 3- Un tercer aspecte és la gran acceleració que caracteritza aquest moment de transformació, en un entorn definit com a VUCA (*Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity*). Aquí hem considerat important incorporar un resum de les **grans megatendències transformadores** del món, estructurades per dimensions de treball, com a pas previ a l'anàlisi de reptes. Les megatendències ofereixen informació sobre els futurs a través de les manifestacions del que està passant i, per tant, es converteixen en punts de partida per entendre cap a on hem de transitar.

Els reptes s'han plantejat des de quatre dimensions: productiva, formativa, social i territorial, que incorporen també un seguit de reptes transversals. Cada un d'ells incorpora una visió de prospectiva, una fotografia contrastada dels indicadors monitoritzats i els reptes definits.

La definició de reptes incorporats a l'Informe ha estat treballada de manera participativa amb agents i tècnics del territori, des del convenciment que la generació d'espais i processos en què s'analitzen i debaten els reptes comuns resulten claus per al desenvolupament d'una intel·ligència estratègica del territori.

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

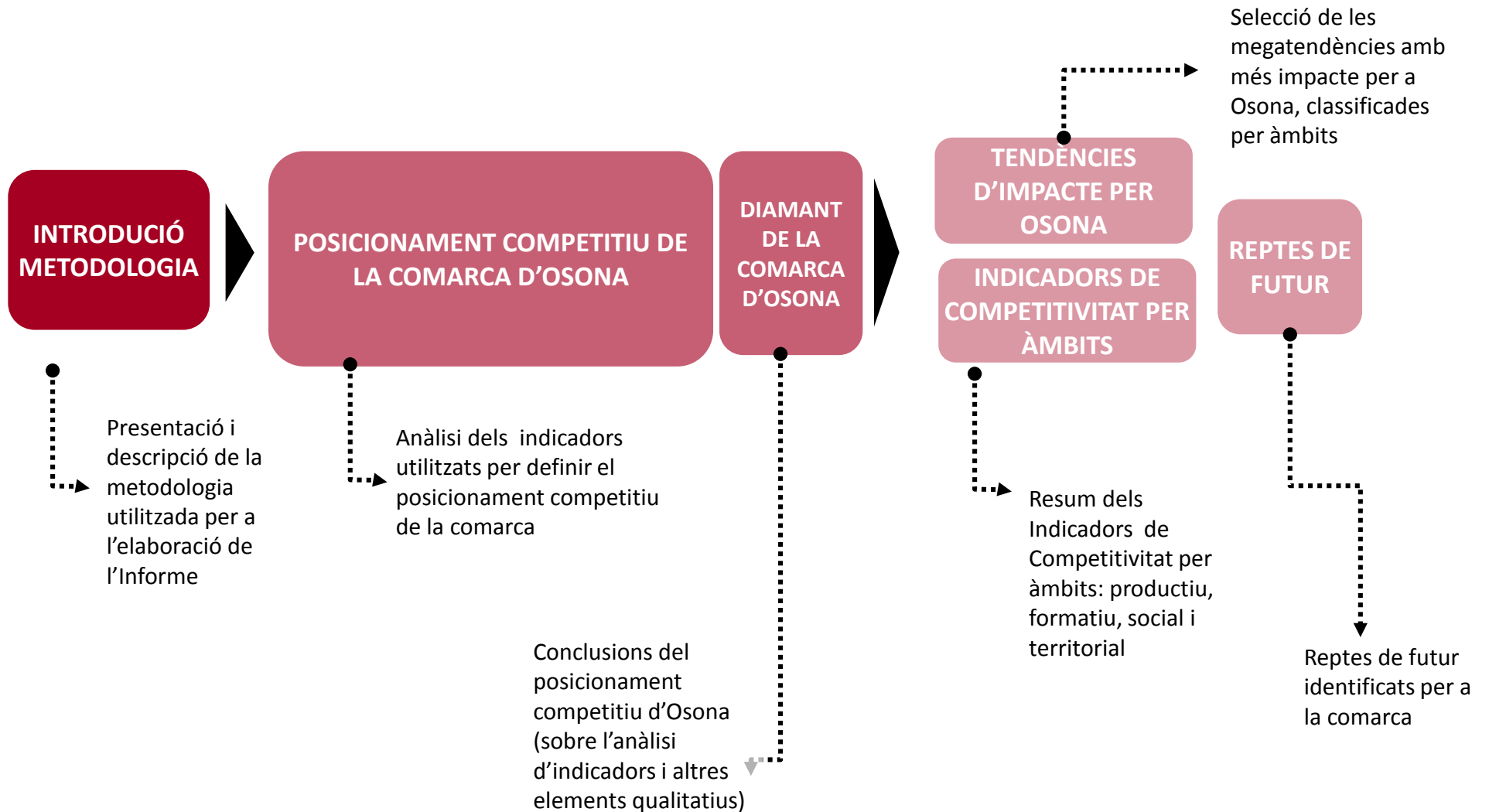
5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

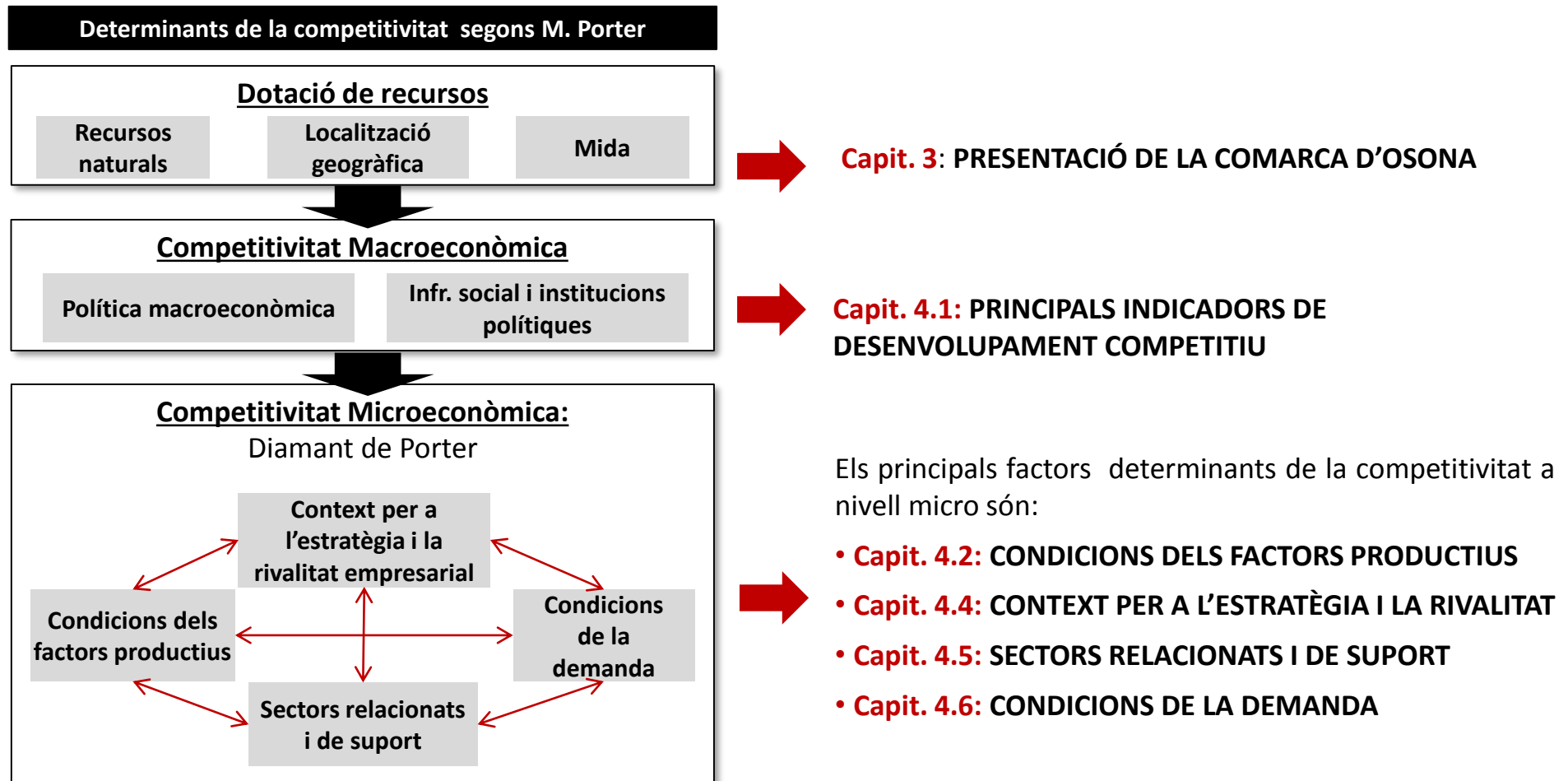
6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

El següent informe s'ha elaborat en base al model definit per Michael Porter, professor de la Harvard Business School (HBS) i autoritat global reconeguda en temes d'estratègia d'empresa i desenvolupament econòmic de nacions i regions. Segons aquest model, el desenvolupament econòmic d'un territori, mesurat pel PIB per càpita o la productivitat, s'explicaria per tres tipus de factors: la dotació de recursos, els factors macro i els factors micro.

En primer lloc, hi ha una sèrie de factors que al territori li vénen donats o que "hereta", com poden ser la localització, la dotació de recursos naturals o la seva mida. A aquests factors se'ls denomina "Dotació de recursos" (Cap. 3: PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA)

En segon lloc, hi ha una sèrie de factors de naturalesa macro (Cap. 4.1: PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU), que inclou, d'una banda, factors lligats al maneig de les polítiques macroeconòmiques (com ara deute i dèficit públic, estabilitat de preus, etc.) i d'una altra, factors de caràcter institucional crítics a llarg termini (però difícils de canviar en el curt), lligats a les capacitats humanes bàsiques, a institucions polítiques o a la legislació. Així, els factors macro, habitualment de caràcter supraregional, són de gran importància a l'hora d'explicar el desenvolupament competitiu en els països menys desenvolupats, tot i que les diferències en factors macro entre els països desenvolupats no són tan notables.

Finalment, i segons les teories de M.Porter, a nivell micro la prosperitat dels països i de les regions depèn d'una sèrie de factors que determinen els avantatges competitiu d'aquell territori i que es poden resumir en un esquema conceptual anomenat "diamant". El aquest diamant els principals factors determinants de la competitivitat són:

- Les condicions dels factors: la dotació de factors productius especialitzats com les infraestructures, el capital humà, etc. (Cap. 4.2: CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS)
- Les condicions existents respecte a l'estratègia de les empreses, l'estructura i la rivalitat. (Cap. 4.4: CONTEXT PER A L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT EMPRESARIAL)
- Els sectors relacionats i de suport: la presència de proveïdors especialitzats (Cap. 4.5: SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT)
- I, finalment, les condicions de la demanda: el nivell de sofisticació del mercat nacional respecte a productes i serveis. (Cap. 4.6: CONDICIONS DE LA DEMANDA)

En definitiva, la competitivitat és resultat d'una acció sistèmica que es desplega des dels diferents nivells (dotació, nivell macro i nivell micro). Així doncs, els territoris més competitiu posseiran un context que ajudi a la competitivitat de les empreses; l'administració i els actors socials desenvoluparan polítiques de suport específic, fomentaran la formació d'estructures i articularan els processos d'aprenentatge amb la participació de diferents actors i, finalment, disposaran, a nivell micro, d'un teixit compost d'un gran nombre d'empreses que busquin eficiència, qualitat, flexibilitat de resposta i rapidesa de reacció, i que estiguin, moltes d'elles, articulades en xarxes de col·laboració mútua.

Em els següent esquema es mostren els indicadors utilitzats per a l'anàlisi de cada un dels diferents factors determinants de la competitivitat, que conformen el diamant de Porter.

	Apartat	Descripció del contingut	Indicadors analitzats
Competitivitat MACRO	4.1 Principals indicadors de desenvolupament competitiu	<ul style="list-style-type: none"> Presentació dels principals indicadors macroeconòmics de la Comarca, que reflecteixen el seu acompliment competitiu (indicadors output = de resultat). 	<ul style="list-style-type: none"> PIB i PIB per habitant PIB per sectors Índex de preu del treball (IPT) RFDB per habitant Taxa d'activitat Taxa d'ocupació Taxa d'atur (per edat, per sexe)
	4.2 Condicions dels factors productius	<ul style="list-style-type: none"> Analitza els factors o inputs disponibles i necessaris per a l'exercici de l'activitat econòmica i empresarial, que atorguen una major o menor eficiència, qualitat i especialització productiva. 	<ul style="list-style-type: none"> Població total i densitat Edat mitjana Taxa de creixement i taxa natalitat Índex d'envelliment Taxa de dependència % Població estrangera Principals països d'origen de la població estrangera Nivell d'instrucció de la població major de 15 anys
	4.3 Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial	<ul style="list-style-type: none"> Analitza el teixit empresarial i l'existència i intensitat de la competència existent, que sovint suposa un estímul per a la creació i persistència d'avantatges competitius. 	<ul style="list-style-type: none"> Variació interanual del VAB per sectors Empreses per sectors Grandària empresarial: distribució de les empreses per nombre d'empleats Distribució de treballadors per sector Distribució de la facturació per sectors Distribució d'assalariat i autònoms Distribució dels afiliats per edat Taxa de variació dels assalariats i autònoms
	4.4 Sectors relacionats i de suport	<ul style="list-style-type: none"> Analitza la presència o absència en el territori d'altres sectors que proveeixen, col·laboren o presten els seus serveis al sector de referència, que siguin internacionalment competitius. 	<ul style="list-style-type: none"> Clústers: assalariats, empreses i ingressos d'exploració Finances municipals (evolució del deute viu) Nombre i grau de cobertura d'agències de promoció econòmica Espais de treball públics i privats
	4.5 Condicions de la demanda	<ul style="list-style-type: none"> Analitza el volum i el grau d'especialització de la demanda existent. La presència d'una demanda exigent pressiona les empreses perquè innovin amb més rapidesa i aconseguixin avantatges competitius més valuosos que els dels rivals 	<ul style="list-style-type: none"> Taxa AROPE per components Líndar de pobresa per unitat de consum Indicadors de pobresa i exclusió social Prestacions per desocupació i taxa de cobertura IRPF. Renda mitjana per declarant
Competitivitat MICRO			<ul style="list-style-type: none"> Atur registrat (per edat, sector, durada) Aturats majors de 45 anys Evolució de la contractació registrada (2008-2016) Variació d'afiliacions per agrupació sectorial (2008-2015)
			<ul style="list-style-type: none"> % promoció a 1r, 2n i 3r d'ESO % de graduació a 4t d'ESO Matrícules a estudis postobligatoris % alumnat estranger a Batx. I CFGM Relació matrícula als CFGM i Batxillerat Taxa d'escolarització als 17 anys % de graduació a Batxillerat, CFGM i CFGS Contractació (per sectors, per activitat econòmica, indefinits/temporals, per edat, per ocupació) Població amb mobilitat obligada per treball
			<ul style="list-style-type: none"> Activitats econòmiques amb més assalariats Activitats econòmiques amb més autònoms Índex d'innovació comarcal (ADEPG) Indicadors de salut econòmica financera % internacionalització Distribució de les exportacions i importacions per origen i destinació Indicadors economicofinancers Ocupacions d'alt contingut tecnològic (OACT)
			<ul style="list-style-type: none"> Centres de coneixement Nombre i procedència dels estudiants en universitats de la comarca Indicadors d'evolució turística (places, viatges, pernoctacions, perfils)
			<ul style="list-style-type: none"> Despesa mitjana de la llar per grans grups Habitatges iniciats de nova construcció Evolució contractes de lloguer Preu mitjà habitatge nou i de lloguer Habitatges buits per execució hipotecària Indicadors de benestar i qualitat de vida

Determinats factors s'han valorat de manera qualitativa, via entrevistes i documentació a causa de la manca d'indicadors en alguns temes.

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

Osona representa:

2,1% de la població de Catalunya

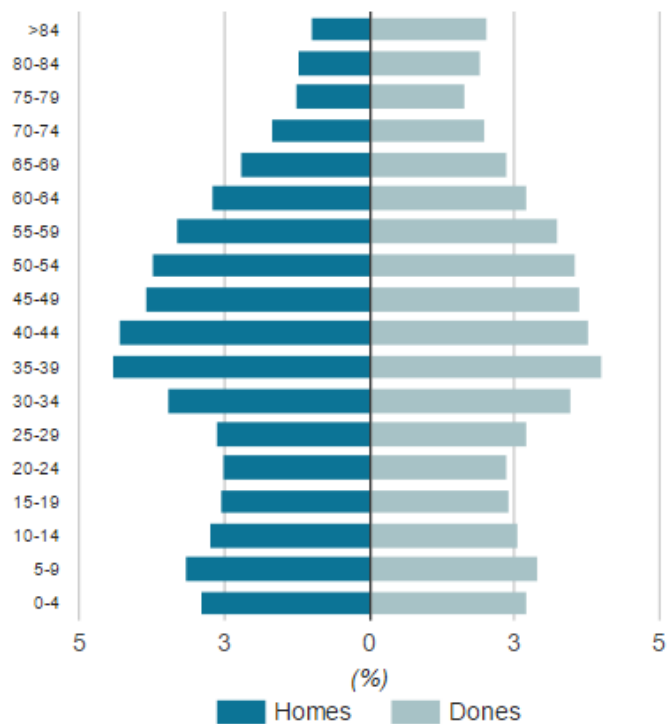
3,6% del territori de Catalunya

2% del PIB de Catalunya

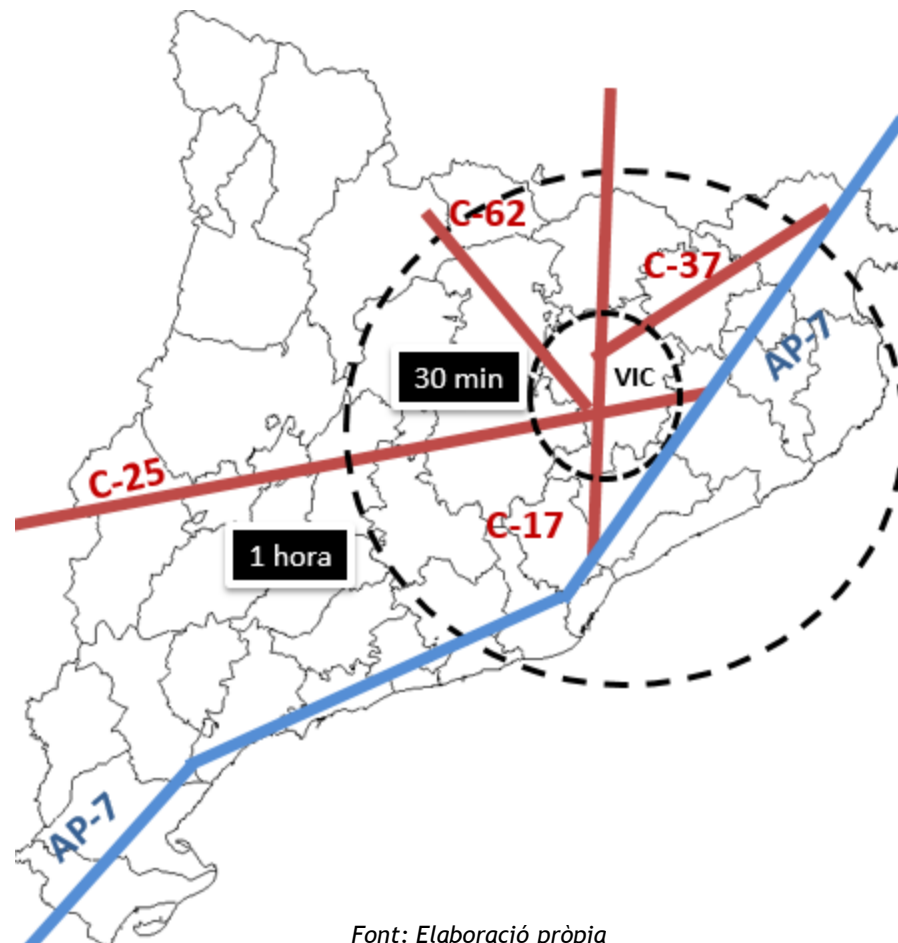

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

Estructura d'edats. 2015

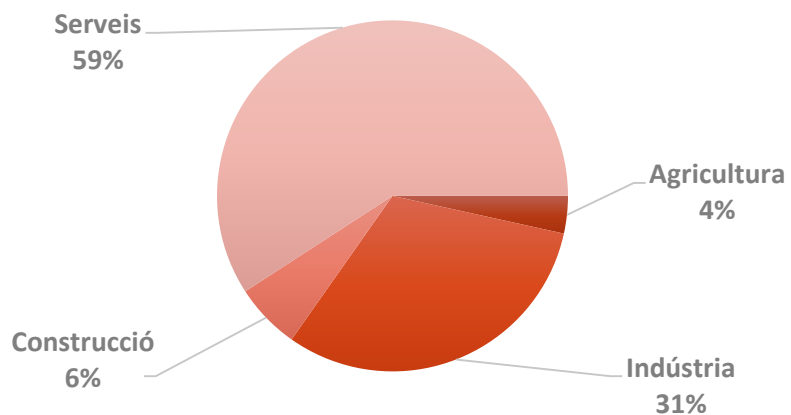
Font: Hermes, Diputació de Barcelona

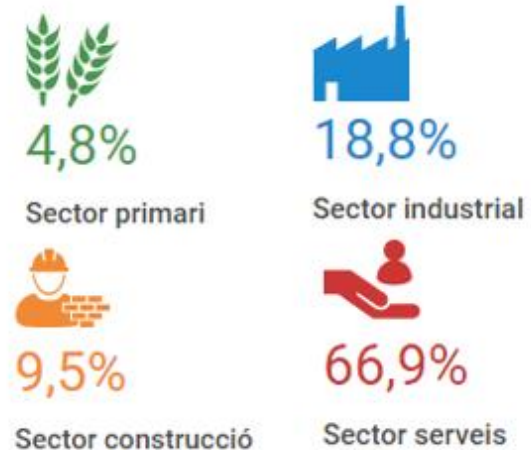
Font: Elaboració pròpia

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

Llocs de treball

Teixit Empresarial

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Coneixement

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

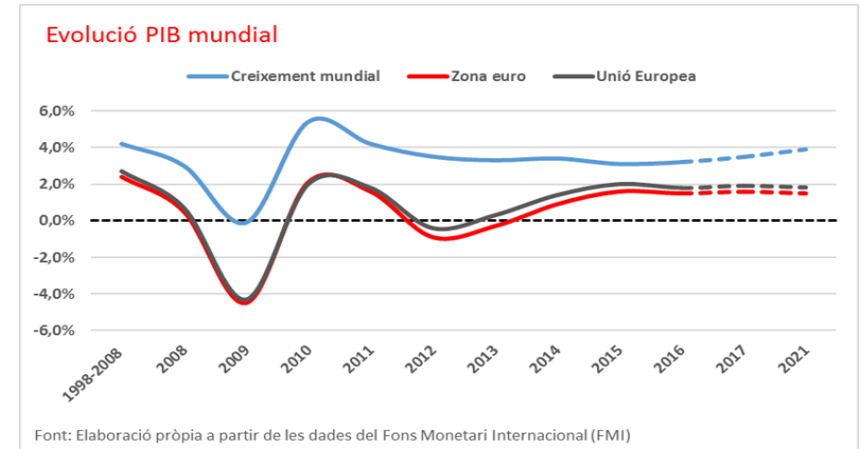
6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

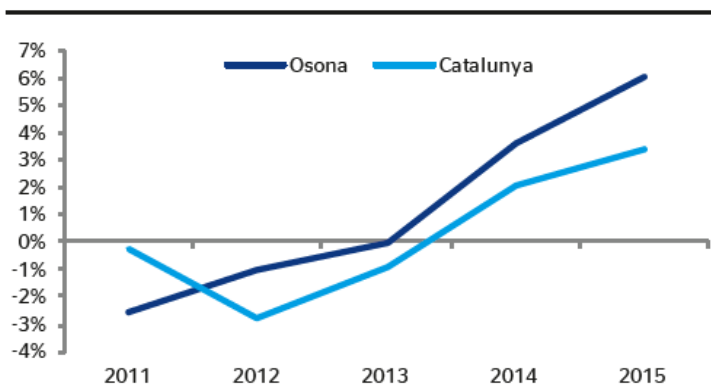
PRODUCTE INTERIOR BRUT (PIB). EVOLUCIÓ

La combinació d'una potent demanda interna i un dinàmic sector exterior va fer que l'economia catalana fos una de les que més va créixer a Europa l'any 2015. Ens situem en aquest context favorable de creixement econòmic, que no es donava des de del 2007 quan la taxa de variació del PIB va caure sobtadament a Osona seguint la tendència de decreixement del conjunt del país iniciada uns mesos abans, per analitzar els principals **indicadors de desenvolupament competitiu** de la comarca. Segons l'evolució d'aquests indicadors, s'estableix el pas de l'any 2013 al 2014 com a punt d'inflexió després de sis anys de crisi econòmica.

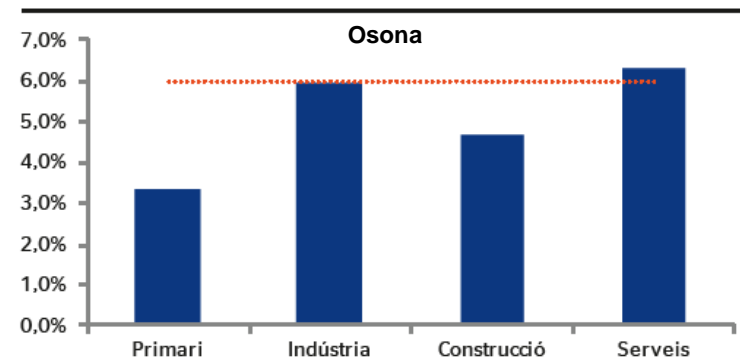
Tot i així, la **taxa de variació del PIB** va començar a despuntar uns mesos abans a Osona del que ho va fer a la resta de Catalunya, i aquesta evolució positiva s'ha mantingut. *L'Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA-CX)* posiciona Osona com la comarca catalana amb més creixement econòmic l'any 2015, amb un increment del 6%. Això és fruit d'un **intens creixement del sector serveis (+6,3%)**, acompanyat dels **bons resultats del sector industrial (+5,9%)**. De fet a Osona, a diferència del que va passar a Catalunya on el primari va decreixer el -1,2%, tots els sectors presenten un creixement positiu per al 2015 i tots superen la mitjana catalana.

Taxa de variació real del VAB en %. 2010-2015

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA CX)

Creixement del VAB per sectors en %. 2015

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA CX)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

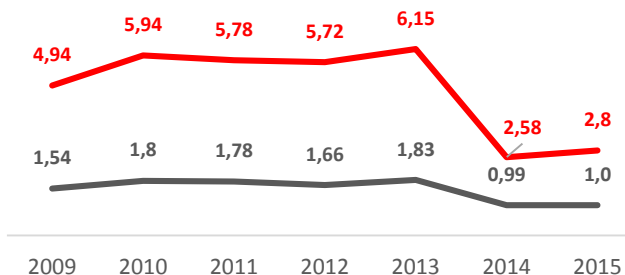
4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Estructura del PIB comarcal per sectors

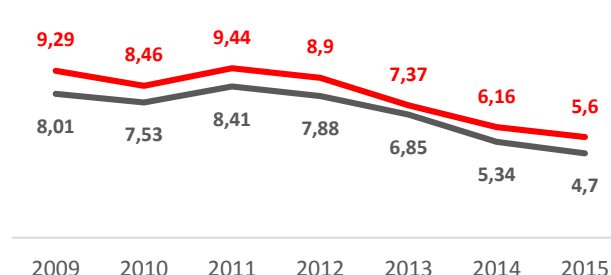
ESTRUCTURA DEL PIB COMARCAL PER SECTORS (2015)							
Primari		Indústria		Construcció		Serveis	
El Solsonès	10,8%	El Moianès	48,3%	El Berguedà	10,8%	Catalunya	74,6%
El Berguedà	4,9%	L'Anoia	37,2%	El Moianès	10,4%	El Bages	60,9%
Osona	2,8%	Osona	36,6%	El Solsonès	8,1%	Osona	55,0%
L'Anoia	1,6%	El Bages	31,3%	El Bages	6,5%	L'Anoia	54,8%
Bages	1,3%	El Berguedà	31,2%	L'Anoia	6,4%	El Solsonès	53,4%
Catalunya	1,0%	El Solsonès	27,8%	Osona	5,6%	El Berguedà	53,1%
El Moianès	0,9%	Catalunya	19,7%	Catalunya	4,7%	El Moianès	40,3%

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA CX)

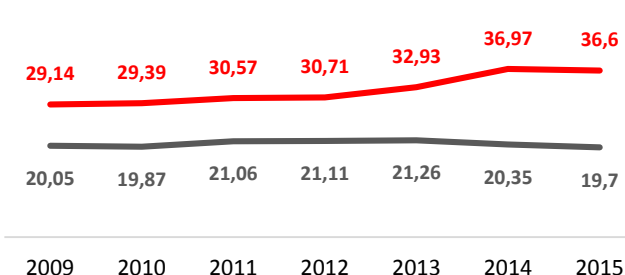
Osona. Evolució pes del sector primari en el PIB

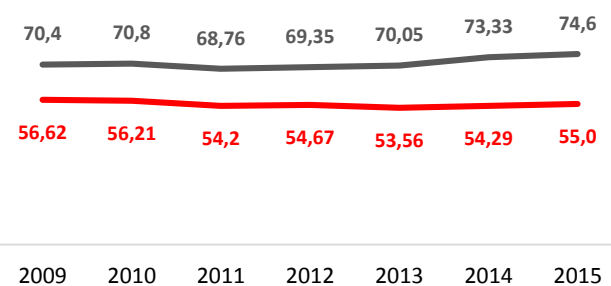
Osona. Evolució pes del sector construcció en el PIB

Osona. Evolució pes del sector industrial en el PIB

Osona. Evolució pes del sector serveis en el PIB

— Osona — Catalunya

— Osona — Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA CX)

L'any 2015, quaranta-una de les quaranta-dues comarques van millorar la seva economia; vint comarques van créixer per damunt de la mitjana de Catalunya i vint-i-una, tot i créixer, ho van fer per sota. Només una comarca, l'Alta Ribagorça, va tenir un lleuger decreixement (-0,1%).

L'estructura del PIB per sectors a d'Osona és propera a la de les comarques de la Catalunya Central, amb un sector primari, industrial i de la construcció superior al de Catalunya, i un sector terciari força inferior.

Els gràfics, que ens mostren l'evolució del pes dels sectors en el PIB comarcal, deixen veure l'efecte de la crisi econòmica a la comarca; una caiguda del pes del primari i la construcció i un increment de la indústria i els serveis.

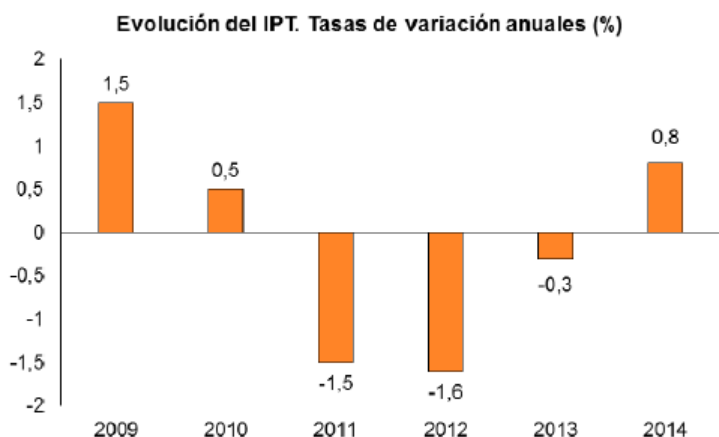
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

ÍNDEX DE PREU DEL TREBALL (IPT)

Dades recents publicades per l'INE (*Institut Nacional d'Estadística*), sobre l'evolució de l'Índex de Preu del Treball (IPT), indicador que mesura el preu de la mà d'obra, ens informen de la petjada que el darrer període de crisi econòmica (2008-2014) deixa en rebaixar el **poder adquisitiu de la població un 9,6%**. En aquests anys, mentre els preus de béns de consums i serveis, indicats per l'Índex de Preus de Consum (IPC), han incrementat un 8,4%, a Catalunya els salaris dels treballadors han disminuït un -1,2%.

Durant el període 2008-2014, la variació dels sous/hora per activitat econòmica destaca en l'hostaleria, amb un increment del 14,8%, a molta distància de la segona activitat amb major increment de salaris, les indústries extractives (5,25%) i de la tercera, els subministraments d'aigua (3,3%). En canvi, les activitats que han vist minvar els salaris són en primer lloc les ocupacions a l'administració pública (-7,1%), les activitats sanitàries (-5,3%), les activitats d'informació i comunicació (-4,1%) i l'educació (-3,8%).

Les **taxes de variació anuals de l'IPT** mostren una millora a partir de l'any 2014, alineant la seva evolució amb la del PIB, però és una millora del tot insuficient. Entre 2013 i 2014, l'activitat econòmica en la qual els salaris van experimentar un increment més alt és novament l'hostaleria (+6,9%), per contra, les activitats de subministrament d'energies i l'educació són les que més els van reduir, un -5,3% i un -2%, respectivament.

Així doncs, aquest punt d'inflexió marcat pel creixement del PIB que donaria peu a l'inici de la recuperació econòmica del país hauria coincidit amb un estancament dels salaris dels treballadors i amb el consegüent descens del poder adquisitiu de les famílies. El PIB creix i el poder adquisitiu de la població decreix.

Font: Instituto Nacional de Estadística (INE)

És en aquest context que es plantegen dos reptes davant la necessitat empresarial d'augmentar la productivitat sense detriment dels salaris; d'una banda enfocar el creixement cap a una economia amb més valor afegit i, per altra, aconseguir incrementar la dimensió del teixit empresarial.

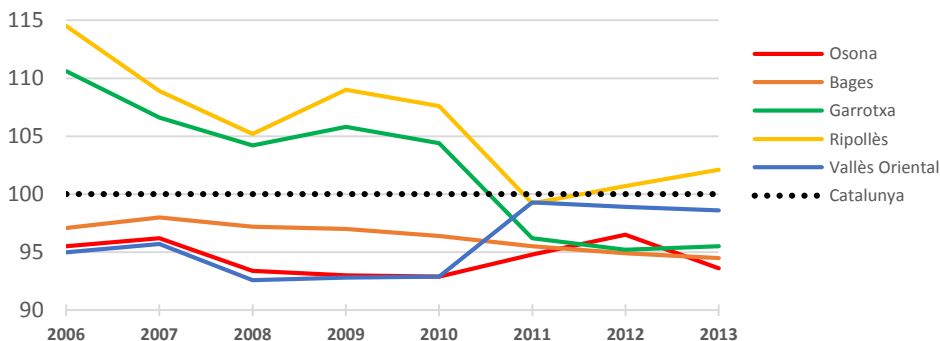
Tots dos reptes plantejats a nivell català s'ajusten a l'evolució que estan fent les empreses de la comarca, que han començat ja a augmentar l'activitat comercial exterior i a fer créixer lleugerament la mitjana de treballadors de les seves empreses.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

RENDA BRUTA FAMILIAR DISPONIBLE

Catalunya té importants desequilibris territorials i un d'ells és la distribució de la renda. Només quatre de les quaranta-dues comarques tenen una renda bruta familiar disponible per habitant superior a la mitjana catalana (el Barcelonès, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i el Ripollès). Osona es tornaria a situar en la 13a posició per segon any consecutiu, però no pel fet de mantenir el seu nivell de renda, que s'ha reduït, sinó perquè en general els nivells de renda haurien baixat a tot Catalunya amb l'excepció de les quatre comarques esmentades que es troben per damunt del valor mitjà català.

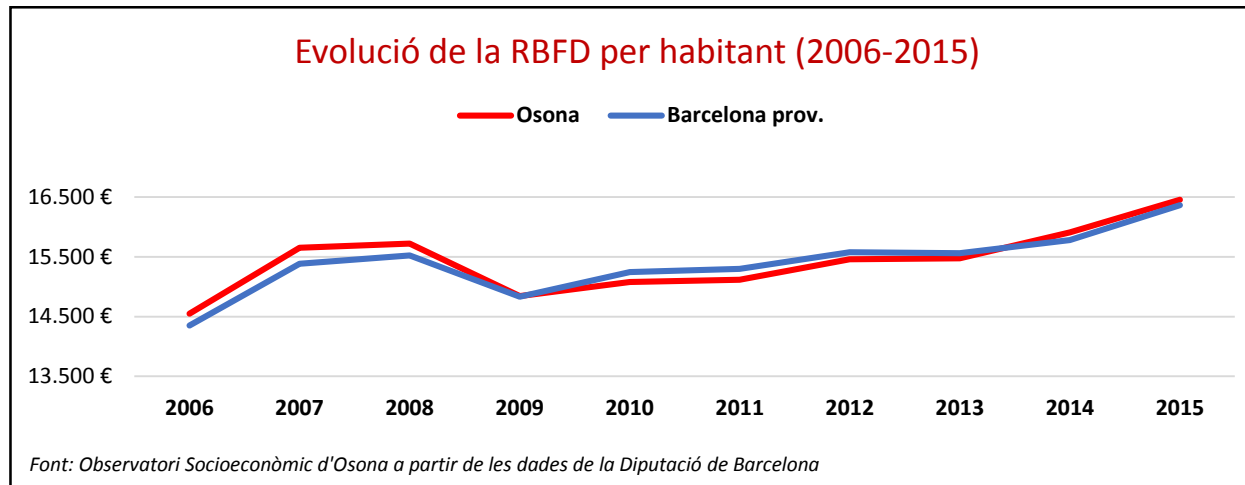
El gràfic superior mostra l'evolució dels darrers anys de la **RFB per habitant** d'Osona i les comarques veïnes en relació a la mitjana de Catalunya (índex 100). Malauradament l'Idescat no ha publicat les dades d'actualització de renda posteriors a l'any 2013 que ens caldrien per observar els efectes de la crisi i valorar quina ha estat la repercussió de la incipient etapa de recuperació econòmica del període 2014-2016 en les rendes familiars. Comparant l'indicador de la comarca amb el de les comarques veïnes, Osona és la comarca amb la RFB per habitant més baixa l'any 2013, seguida pel Bages. Allunyant-se de la mitjana, el Vallès Oriental millora posicions, el Ripollès, l'única comarca que actualment està per damunt de la mitjana, baixa també el nivell de renda, i la Garrotxa passa d'estar per damunt de la mitjana a està per sota, seguint una evolució similar a la del Ripollès però sense la millora que aquesta comarca va experimentar a partir del 2011.

RK	Comarca	RFDB (M d'euros)	RFDB per hab (M d'euros)	Catalunya=100 any 2013	Catalunya=100 any 2012
1	Barcelonès	39.955.151	18,1	111,8	110,6
2	Baix Llobregat	13.597.948	17,0	105,1	103,2
3	Vallès Occidental	14.794.600	16,6	102,2	101,9
4	Ripollès	425.782	16,5	102,1	100,7
	Catalunya	120.765.499	16,2	100,0	100,0
5	Alt Penedès	1.690.892	16,0	98,8	99,0
6	Vallès Oriental	6.340.667	16,0	98,6	98,9
7	Maresme	6.830.290	15,8	97,5	99,6
8	Garraf	2.256.918	15,7	96,7	97,0
9	Gironès	2.838.299	15,6	96,6	97,3
10	Garrotxa	852.833	15,5	95,5	95,2
11	Alta Ribagorça	61.084	15,3	94,5	98,5
12	Bages	2.672.958	15,3	94,5	94,9
13	Osona	2.315.244	15,2	93,6	96,5
14	Tarragonès	3.766.047	15,1	93,3	92,5
15	Pla de l'Estany	470.740	15,0	92,7	98,7
16	Berguedà	601.702	15,0	92,6	93,0
17	Moianès	194.317	15,0	92,5	--
18	Pallars Sobirà	107.642	15,0	92,4	93,6
19	Pallars Jussà	198.563	14,9	91,8	90,2
20	Alt Camp	657.679	14,7	91,1	90,2
21	Conca de Barberà	302.673	14,6	90,4	89,5
22	Anoia	1.703.864	14,5	89,3	90,6
23	Segrià	2.974.262	14,4	89,1	90,0
24	Cerdanya	262.422	14,4	89,0	96,7
25	Ribera d'Ebre	328.694	14,4	89,0	93,8
26	Baix Camp	2.706.261	14,2	87,6	87,9
27	Val d'Aran	140.136	14,1	87,3	93,5
28	Priorat	135.623	14,1	87,3	88,0
29	Segarra	320.697	14,1	86,9	91,5
30	Garrigues	277.232	14,0	86,7	86,5
31	Pla d'Urgell	504.590	13,7	84,8	87,3
32	Solsonès	184.550	13,7	84,3	86,5
33	Baix Penedès	1.355.370	13,6	83,8	84,8
34	Noguera	530.841	13,5	83,6	84,8
35	Terra Alta	164.341	13,5	83,4	82,6
36	Urgell	490.465	13,5	83,2	84,5
37	Baix Empordà	1.741.957	13,3	82,0	86,4
38	Selva	2.233.169	13,2	81,7	83,4
39	Alt Urgell	267.184	12,8	79,0	82,1
40	Alt Empordà	1.753.889	12,7	78,7	81,7
41	Baix Ebre	971.664	12,1	74,9	75,8
42	Montsià	786.260	11,2	69,4	71,6

Font: Idescat, Anuari estadístic de Catalunya (RFDB Base 2010).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

A diferència de les dades de l'Idescat, les dades del *Servei d'Informació Econòmica Municipal de la Diputació de Barcelona* (SIEM) sí que ens mostren quina ha estat l'evolució de la Rbfd per habitant a partir de l'inici de la recuperació. La mitjana de la comarca ha registrat una evolució positiva després del darrer descens de l'any 2013 i a partir d'aquest moment torna a situar-se per damunt de la mitjana provincial, posició que havia perdut durant el període 2009-2013.

Les **rendes brutes familiars disponibles dels municipis** d'Osona han evolucionat a ritmes diferents però globalment l'evolució és positiva. Entre l'any 2013 i l'any 2014, trenta dels cinquanta municipis de la comarca van millorar aquest indicador. L'any següent, el període 2014-2015, tots els municipis d'Osona excepte Rupit i Pruit (-1,06%) van augmentar la Rbfd. En conjunt, l'indicador per Osona (+5,87%) va incrementar encara més del que ho va fer el de la província de Barcelona en conjunt (+4,22%).

Municipi	Rbfd (M d'euros)	Variació 2014-2015	Variació 2013-2014
Alpens	5.122	2,11%	-0,62%
Balenya	65.543	5,26%	0,60%
Brull, El	4.486	2,02%	-0,43%
Calldetenes	42.866	5,55%	-1,32%
Centelles	123.987	6,20%	0,53%
Espinelves	nd	nd	nd
Esquirol, L'	37.973	3,80%	0,07%
Folgueroles	40.358	6,85%	1,16%
Gurb	44.950	5,63%	-0,27%
Lluçà	4.945	15,08%	6,95%
Malla	4.627	4,02%	2,25%
Manlleu	313.064	5,37%	-0,06%
Masies de Roda, Les	12.628	2,48%	-0,24%
Masies de Voltregà, Les	55.900	4,94%	1,19%
Montesquiu	16.655	11,30%	-1,17%
Muntanyola	10.703	7,59%	2,43%
Olost	20.876	5,27%	0,88%
Orís	5.440	7,38%	7,45%
Orià	9.873	6,01%	1,07%
Perafita	7.400	8,74%	-2,87%
Prats de Lluçanès	45.568	3,86%	-1,36%
Roda de Ter	91.624	5,60%	0,56%
Rupit i Pruit	4.963	-1,06%	2,42%
Sant Agustí de Lluçanès	1.590	4,47%	-0,38%
Sant Bartomeu del Grau	15.242	4,18%	-0,76%
Sant Boi de Lluçanès	9.608	3,36%	1,44%
Sant Hipòlit de Voltregà	60.563	5,11%	-1,44%
Sant Julià de Vilatorrada	54.823	4,99%	2,25%
Sant Martí d'Albars	1.943	9,65%	1,67%
Sant Martí de Centelles	19.481	6,60%	-0,74%
Sant Pere de Torelló	42.971	5,50%	0,34%
Sant Quirze de Besora	37.655	4,84%	-0,17%
Sant Sadurní d'Osormort	1.519	5,63%	-1,58%
Sant Vicenç de Torelló	35.342	7,03%	-1,19%
Santa Cecília de Voltregà	3.161	9,26%	-2,67%
Santa Eugènia de Berga	38.927	4,26%	0,22%
Santa Eulàlia de Riuprimer	22.678	7,73%	3,00%
Santa Maria de Besora	2.791	3,03%	0,09%
Seva	60.651	4,00%	0,91%
Sobremunt	1.448	4,32%	-7,12%
Şora	3.250	11,07%	1,87%
Taradell	102.153	6,36%	0,52%
Tavèrnoles	5.634	6,30%	1,35%
Tavertet	2.190	4,78%	-0,88%
Tona	130.729	5,75%	-0,20%
Torelló	216.158	5,12%	1,01%
Vic	681.241	7,00%	1,46%
Vidrà	nd	nd	nd
Viladrau	nd	nd	nd
Vilanova de Sau	5.511	4,97%	-4,17%
Osona	2.526.810	5,87%	0,60%
Barcelona Prov.	90.406.746	4,22%	0,60%

Font: Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM)

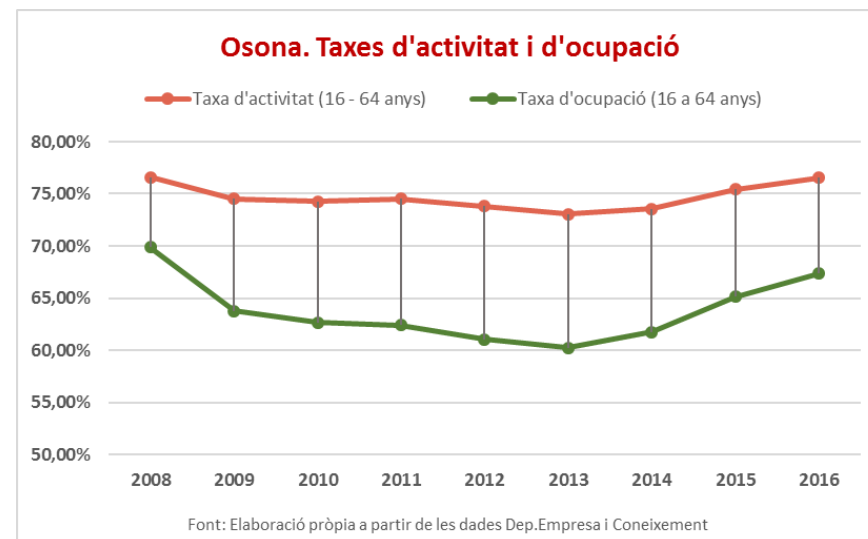
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

POBLACIÓ ACTIVA I POBLACIÓ OCUPADA

OSONA 2 Trim 2016	Total	Variació trimestral		Variació anual	
		Absoluts	%	Absoluts	%
Població Activa	76.562	642	0,8%	1.100	1,5%
Homes	41.278	362	0,9%	541	1,3%
Dones	35.284	280	0,8%	559	1,6%
Població Ocupada	67.344	1.410	2,1%	2.215	3,4%
Homes	37.401	799	2,2%	1.112	3,1%
Dones	29.943	611	2,1%	1.103	3,8%
Població Aturada	9.218	-768	-7,7%	-1.115	-10,8%
Homes	3.877	-437	-10,1%	-571	-12,8%
Dones	5.341	-331	-5,8%	-544	-9,2%

Font: Elaboració pròpia en col·laboració amb la Xarxa d'Observatoris de Desenvolupament Econòmic Local a partir de les dades del Dept.d'Empresa i Coneixement

Les dades del segon trimestre han estat positives tan pel que fa a la **població activa** com a la **població ocupada** i a la població aturada. El gràfic superior mostra l'evolució de les taxes d'activitat i d'ocupació, ambdues favorables des de l'any 2013. Va ser aquell any el moment de màxim desequilibri entre aquestes, coincidint amb el nombre d'aturats més elevat. L'objectiu per mantenir una estructura equilibrada del mercat de treball és reduir al màxim la diferència entre població activa i població ocupada, això pot donar-se bé pel creixement de la població ocupada, bé pel decreixement de la població activa, o pel creixement a un ritme més lent d'aquesta. Això és el que ha passat en els darrers quinze anys a alguns països, com per exemple Alemanya, i ha estat un tret característic per ajudar a explicar la millora del seu mercat de treball; la població activa va créixer a un ritme més lent que la població ocupada.

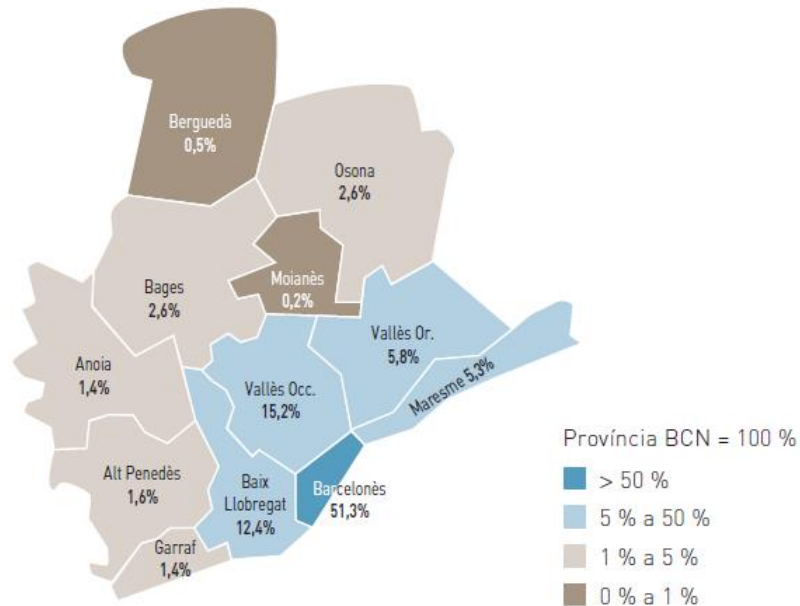
A Osona, l'aproximació durant aquest tres anys de les dues línies evolutives significa un mercat de treball més equilibrat pel que fa a estocs. Malgrat això encara no s'ha reduït suficientment la diferència per situar-nos en valors del 2008.

Durant el darrer any, la **població aturada** es va reduir a Osona un 10,8% a finals del primer semestre. Tot i que la inserció del col·lectiu femení s'està produint més lentament i és el més nombrós (58% dels aturats), cal valorar el descens inferior de l'atur femení (-9,2%) com una dada positiva. El segon trimestre del 2016 ha estat notablement beneficiós per a l'atur masculí, un 10,1% menys d'homes aturats. Les dades del mes de juny indiquen que l'atur masculí representa a Osona el 42% del total.

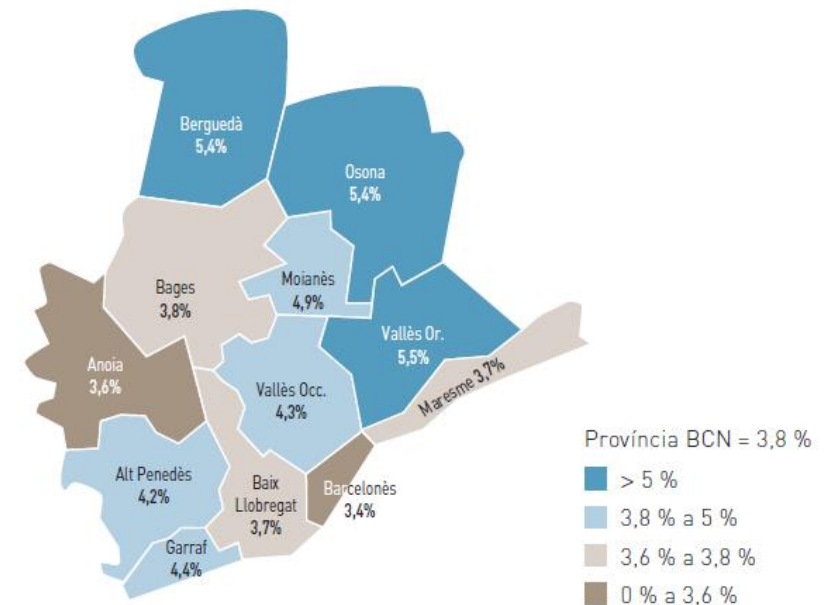
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Nombre d'ocupats, any 2015 (en percentatge sobre el total)

Variació anual del nombre d'ocupats, 2015 (en percentatge)

Font: Informe Territorial de la Diputació de Barcelona, 2016

L'ocupació va créixer durant l'any 2015, per segon any consecutiu, a totes les comarques de la demarcació de Barcelona, tan en assalariats com en autònoms segons l'Informe Territorial de la Província de Barcelona (Diputació de Barcelona, 2016). Osona (+5,4%), juntament amb el Berguedà, va ser la segona comarca en increment dels llocs de treball, després del Vallès Oriental (+5,5%).

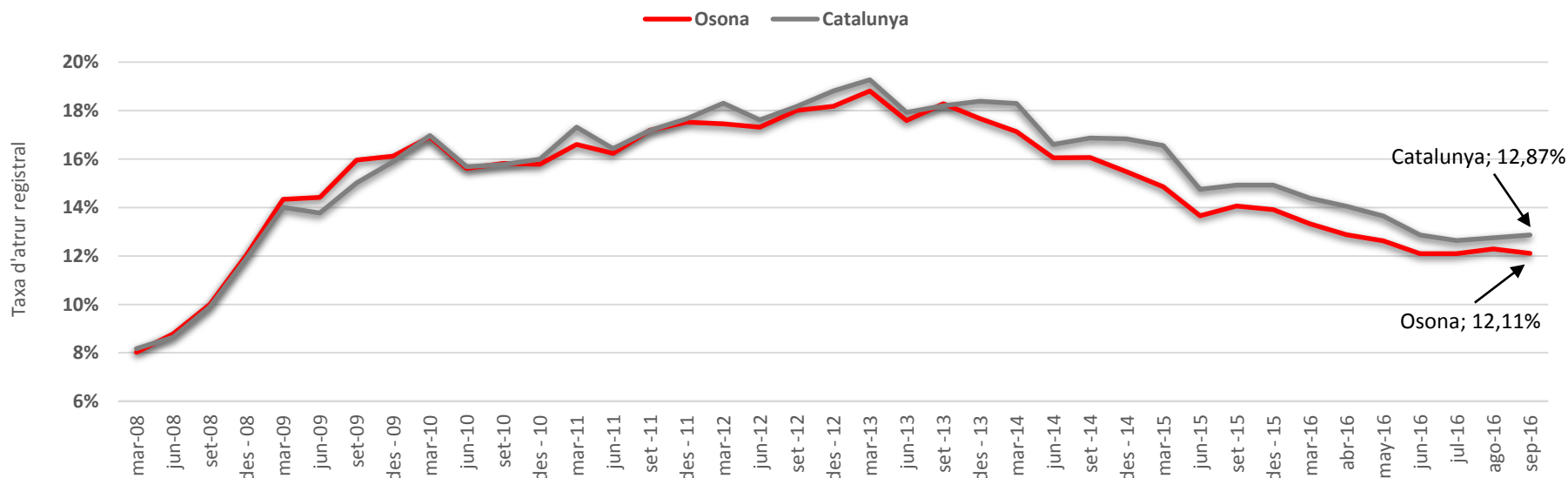
Les dades del primer semestre del 2016 confirmen que la tendència es manté. A Osona, com a la resta de comarques de Barcelona, creix l'ocupació en tots els sectors, però és el sector serveis el que mostra un increment més elevat (7,1%) seguit del sector industrial (3,5%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

ATUR

Evolució de la taxa d'atur

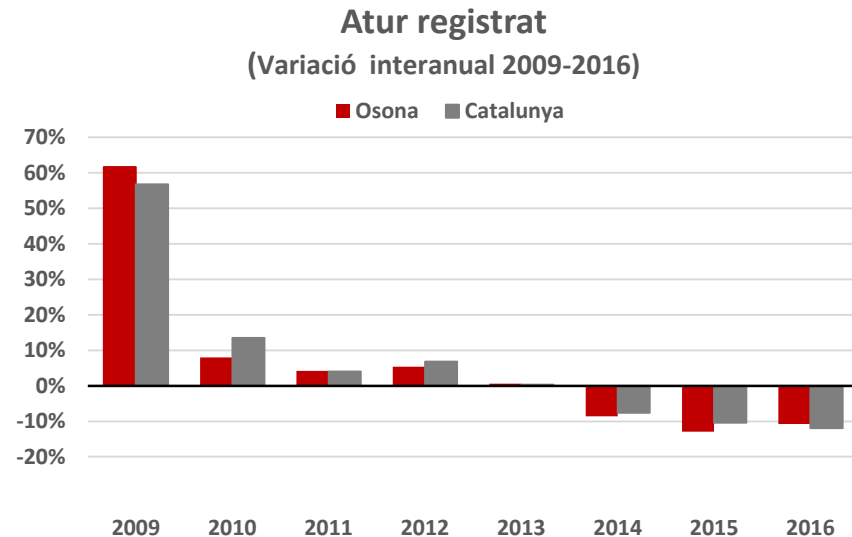

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Dept. Empresa i Coneixement

- El passat mes de setembre hi havia a Osona **9.228 aturats registrats**. El nombre d'aturats s'ha reduït en un any, de setembre a setembre, un **-12,8%** (1.351 persones). Aquesta reducció és lleugerament superior a la dels aturats dels conjunt de Catalunya (-12,1%) i dels aturats de la província de Barcelona (-12,6%).
- La **taxa d'atur registrat és del 12,11%** a Osona. Lleugerament per sota de la taxa catalana (12,87%), ha alentit el seu descens i es manté estable durant aquest segon semestre.
- D'aquestes 9.228 persones a l'atur, el **57,6% són dones**. En els darrers anys el pes de les dones en el conjunt d'aturats s'ha anat reduït, l'any 2008 les dones representaven a Osona el 61% dels aturats.
- El **55,6%** dels aturats són **majors de 45 anys**. Els segueixen el grup de 30 a 45 anys, que representen el 30% del total.
- **Un de cada tres aturats ho és de llarga durada** (> 2 anys). Tot i reduir-se 2 pp en els darrers dos anys, la comarca continua per damunt de la mitjana catalana (28,6%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

L'atur a Osona en els darrers anys ha seguit l'evolució marcada per la dinàmica global catalana i els corresponents efectes de la crisi econòmica. L'impacte més fort a la comarca va ser l'any 2009. A partir del 2010, tot i l'augment encara de l'atur, el ritme de creixement a Osona va ser inferior al català. L'any 2014, d'inici de la recuperació, el descens de l'atur va ser més intens que a Catalunya (-8,6% Osona, -7,6% Catalunya), i encara més positiu va ser el 2015 (-12,9% Osona, -10,4% Catalunya).

Osona és la **tercera comarca de la demarcació de Barcelona amb la taxa d'atur més baixa** (12,11%), per darrera del Moianès (9,72%) i el Barcelonès (11,74%). De les onze comarques de la província, només n'hi ha quatre, les tres esmentades i l'Alt Penedès (12,71%), amb una taxa d'atur inferior a la taxa d'atur de Catalunya (12,87%).

Atur registrat (variació interanual 2009-2016)

Municipis de més de 5.000 habitants. Dades del mes de juny

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vic	58,8%	15,8%	7,5%	1,8%	1,6%	-6,4%	-12,2%	-9,0%
Manlleu	66,0%	11,1%	5,8%	4,2%	1,8%	-6,1%	-9,6%	-9,6%
Torelló	79,7%	-9,2%	7,2%	1,0%	5,2%	-8,7%	-17,8%	-15,5%
Tona	59,1%	8,7%	-4,1%	11,3%	-6,0%	-1,2%	-14,0%	-11,1%
Centelles	78,5%	7,5%	3,5%	1,4%	-1,5%	-8,1%	-11,6%	-16,0%
Taradell	60,8%	10,9%	8,5%	16,6%	-5,9%	-15,3%	-11,3%	-16,0%
Roda de Ter	64,3%	11,6%	-0,2%	5,2%	5,4%	-8,6%	-13,1%	-9,9%

La diversitat que caracteritza la comarca es dona també en el mercat de treball. La taxa d'atur comarcal representa una mitjana, però a Osona hi ha municipis amb taxes d'atur molt altes i d'altres amb taxes baixes. Deixant de banda la casuística d'algun municipi petit, com Sobremunt o Tavertet, els municipis amb taxes més altes d'atur són Manlleu (17,48%), Sant Martí de Centelles (15,37%), Montesquiu (13,93%), Sant Bartomeu del Grau (13,38%), i Vic (13,32%).

Malgrat que aquestes taxes d'atur encara són altes, la tendència és positiva. Tots els municipis de més de 5.000 habitants han disminuït el nombre d'aturats des del 2014.

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Osona, juntament amb el Bages, ocupa la tercera posició pel que fa al pes dels aturats majors de 45 anys (55,6% sobre el total). La mitjana catalana se situa en el 53,2%, però a la província de Barcelona hi ha comarques com el Maresme (57,6%), el Garraf (56,5%), o les ja esmentades Osona i el Bages, amb percentatges encara més elevats.

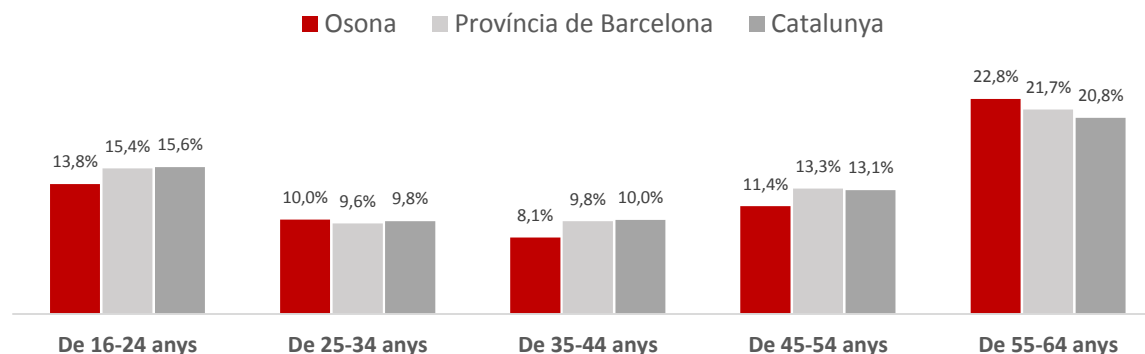
Osona es caracteritza pel pes ja no només dels majors de 45 anys, sinó del grup de més de 55 anys. La taxa en aquesta franja d'edat és del 22,8%, quan la taxa d'atur general a la comarca és del 12,11%.

Hi ha 2.880 aturats a la comarca de **55-64 anys** que representen el **31%** del total d'aturats, el **63% són dones** i prop del 60% fa més de dos anys que estan a l'atur.

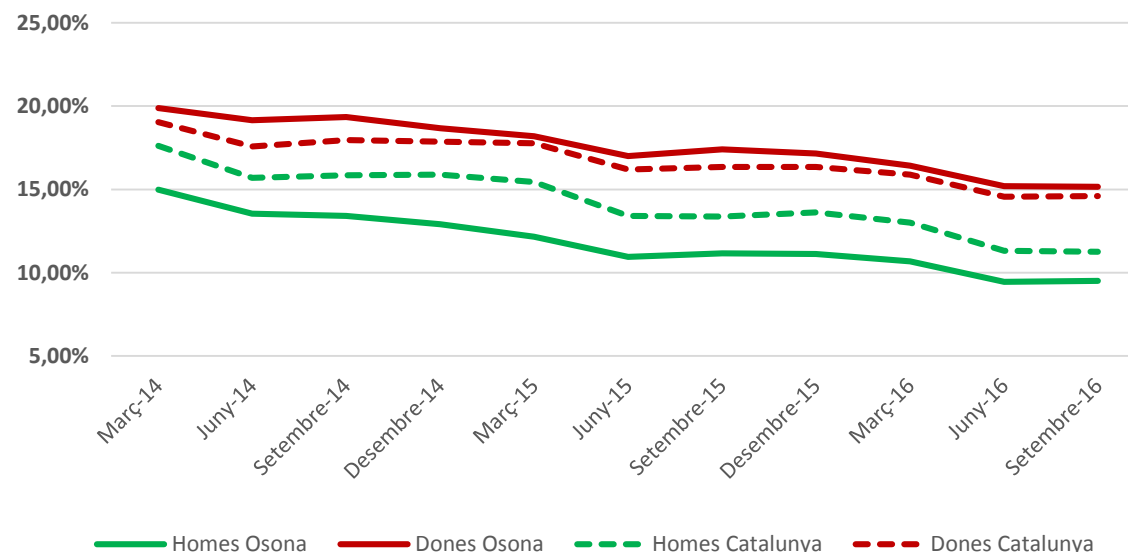
Si observem l'evolució de la **taxa d'atur per sexe** a Osona i Catalunya veiem que mentre la taxa masculina s'ha mantingut sempre per sota, la taxa d'atur femení ha anat sempre lleugerament per damunt.

L'atur femení a la comarca ha estat inversament proporcional a la taxa d'atur. Com més alta era la taxa d'atur, menys pes tenia l'atur femení. Així, l'any 2008, quan la taxa encara no s'havia disparat, les dones representaven el 61% dels aturats, l'any 2013, moment en què es va arribar al màxim d'aturats a Osona, les dones representaven el 52%. Actualment el pes de l'atur femení equival al 57,6%.

Taxa d'atur registrat per edats, setembre 2016

Evolució taxa d'atur per sexe Osona i Catalunya

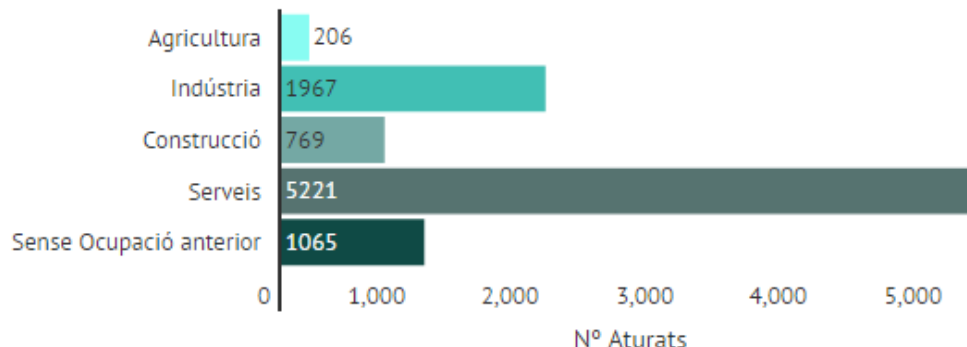

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Aturats per sectors

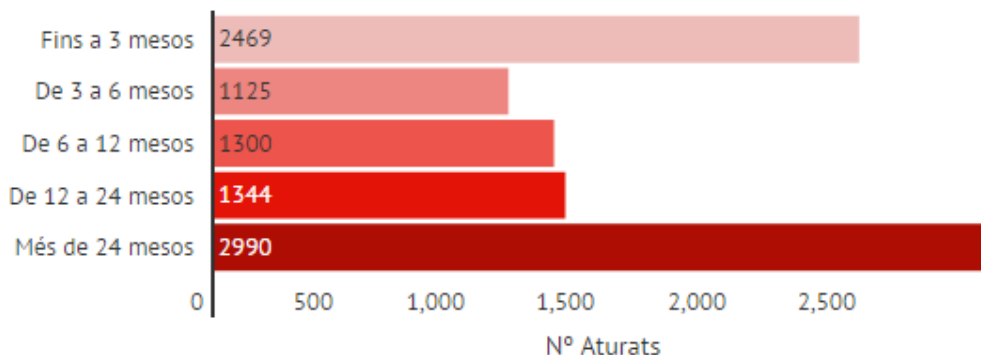
Tot i això, hi ha municipis d'Osona amb un atur femení baix, més alineats al context català. Manlleu i Vic es caracteritzen tots dos per aproximar-se més a l'equilibri d'atur entre ambdós sexes; actualment les dones representen el 55% dels aturats. Val a dir que aquests municipis ja partien d'un atur femení baix abans de l'esclat de la crisi econòmica, quan la mitjana d'Osona es trobava al 61%. L'any 2008, a la resta de municipis de més de 5.000 habitants com a mínim, dos de cada tres aturats eren dones, i municipis com Torelló (68,1%), Taradell (67%) o Roda de Ter (67%) destacaven per l'elevat nombre de dones entre els aturats.

El transcurs de la crisi i el creixement de l'atur va anar reduint aquests percentatges fins a l'any 2013, però la tendència a partir del 2014, des de la fase de recuperació i descens de l'atur els està tornant a incrementar. Roda de Ter i Taradell són ara per ara els municipis amb més pes de l'atur femení, amb un 65,5% i un 62,2%, respectivament.

Pel que fa a l'atur per sectors, els serveis aglutinen el 56,6% dels aturats, lleugerament per damunt que l'any 2015. En canvi, la indústria, que l'any passat agrupava el 22,1% dels aturats, actualment representa el 21,3%. Creixen unes dècimes els aturats que no tenien cap ocupació anteriorment, i representen l'11,5% dels aturats.

En relació a la durada de la demanda d'atur els valors han disminuït proporcionalment al descens de l'atur, però la distribució és similar a la del 2015.

Aturats per durada de la demanda

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Aturats majors de 45 anys

Segons el TFM *Estudi de les característiques dels aturats majors de 45 anys a la comarca d'Osona* (Xavier Rosean, 2016), en què l'autor descriu les característiques del col·lectiu d'aturats majors de 45 anys d'Osona i de les comarques veïnes (el Bages, el Berguedà, la Garrotxa, el Ripollès i el Vallès Oriental), durant el període 2007-2015, ha estat a les comarques amb més població, el Vallès Oriental i el Bages, on l'atur en general ha evolucionat més negativament. Malgrat això, és a les comarques amb menys població, i amb un descens més elevat de l'atur durant aquests anys, on el pes del col·lectiu de majors de 45 anys és més important. Malauradament, a Osona, una comarca amb una evolució de l'atur similar a la de les comarques més poblades (el Bages i el Vallès Oriental), és a dir, amb una evolució més negativa, el pes del col·lectiu d'aturats majors de 45 anys s'aproxima més als valors de les comarques menys poblades i se situa en segona posició, darrera del Ripollès i davant del Berguedà.

Percentatge d'aturats > 45 anys sobre el total d'aturats

Comarca	2007	Comarca	2010	Comarca	2015
El Ripollès	56,39%	El Ripollès	45,01%	El Ripollès	59,50%
El Berguedà	54,59%	El Berguedà	43,73%	Osona	55,21%
La Garrotxa	48,78%	La Garrotxa	41,39%	El Berguedà	54,85%
Osona	48,27%	Osona	40,82%	La Garrotxa	54,85%
El Bages	47,28%	El Bages	37,38%	El Bages	54,15%
El Vallès Oriental	41,78%	El Vallès Oriental	35,17%	El Vallès Oriental	52,71%

Font: *Estudi de les característiques dels aturats majors de 45 anys a la comarca d'Osona* (Xavier Rosean, 2016)

Totes les comarques estudiades han presentat un augment del col·lectiu d'aturats majors de 45 anys entre el període 2007-2015. Tot i així, durant la primera etapa del període, en els inicis de la crisi econòmica, el pes d'aquest col·lectiu va disminuir notablement.

L'any 2015, el Ripollès continuava sent la comarca amb un pes més important, de la mateixa manera que ja ho era l'any 2007, i la comarca del Vallès Oriental la que tenia una representació inferior, mentre que Osona havia passat de la quarta posició l'any 2007 a situar-se a la segona l'any 2015. La crisi econòmica ha castigat de manera més contundent aquest col·lectiu a les comarques més poblades, aquelles on el pes dels aturats majors de 45 anys sobre el total d'aturats era inferior abans de l'augment de l'atur dels darrers anys. Així, veiem com l'increment més important d'aquest col·lectiu es dona al Vallès Oriental (+10,93%), seguit d'Osona (+6,94%) i del Bages (+6,87%) i ho fa sobretot a partir del 2010.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Diferències importants s'observen en l'evolució dels homes i les dones majors de 45 anys. Mentre l'any 2007 les dones representaven aproximadament el 70% i els homes el 30% dels aturats d'aquestes franges d'edat a la majoria de comarques, aquestes proporcions s'han anat equilibrant amb el pas del temps i els efectes de la crisi econòmica. L'any 2015 les dones representaven prop del 55% i els homes del 45%. Segons l'estudi, les dues comarques on l'any 2015 hi havia un pes més elevat d'atur femení en majors de 45 anys són Osona i el Berguedà, i a dia d'avui continua sent així.

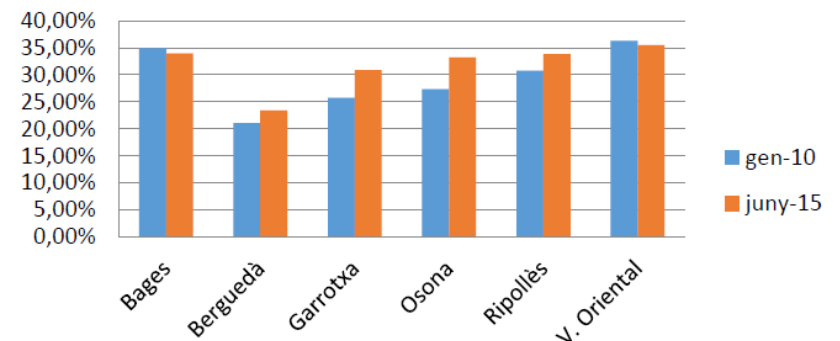
Un altre tret característic dels aturats majors de 45 anys és que la majoria no tenen estudis postobligatoris. Tot i que aquesta característica es manté durant tot el període estudiat, s'observa un augment dels aturats de més de 45 anys amb un nivell d'estudis superior. A Osona el percentatge d'aquests aturats l'any 2005 era del 12%, i en l'actualitat ja representen el 18,6% del total, així els que no tenien estudis postobligatoris l'any 2005 eren el 88%, i l'any passat havien baixat al 81,4%. Per tant, l'evolució mostra un increment dels aturats amb un nivell d'estudis superior, amb un màxim l'agost del 2013, quan els aturats de més de 45 anys amb estudis superiors van arribar a representar el 21,66% d'aquest col·lectiu. És a dir, a mesura que la crisi econòmica avançava i el nombre d'aturats registrats s'incrementava, el perfil dels aturats majors de 45 anys s'anava diversificant.

La inserció laboral dels aturats de més de 45 anys ha trobat cada vegada més dificultats. A Osona, el pes d'aquests aturats amb una permanència al registre d'atur superior als dos anys va passar del 24,18% sobre el total d'aturats de més de 45 anys (gener 2010) al 52,74% (gener 2015). Actualment les dades del mes d'octubre passat mostren un lleuger descens (48,3%).

En conjunt, una altra de les característiques principals del grup de persones a l'atur majors de 45 anys de les comarques estudiades és que provenen de treballs no qualificats. A més a més, els percentatges d'aquest tipus d'aturats han augmentat. A Osona, per exemple, l'any 2010 representaven el 27,34% dels majors de 45 anys, mentre que l'any 2016 van arribar a ser el 34%.

Segons mostra el gràfic, totes les comarques estudiades han incrementat els aturats provinents de treballs no qualificats entre l'any 2010 i l'any 2015, excepte les comarques del Bages i el Vallès Oriental. A Osona, aquests aturats amb baixa qualificació provenen majoritàriament de la indústria manufacturera i de la construcció.

% aturats majors de 45 anys provinents treballs no qualificats

Font: Estudi de les característiques dels aturats majors de 45 anys a la comarca d'Osona, Xavier Rosean Arumí

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Osona. Percentatge d'aturats > 45 anys per ocupació anterior

	Directius administració i empresa	Tècnics i prof. científics, intel·lectuals	Tècnics i prof. de suport	Empleats administratius	Treb. serveis restauració, personals, comerç	Treb. qualificats agraris i pesquers	Treb. manufactures, construcció i mineria	Operadors instal·lacions i maquinària, i muntadors	Treballadors no qualificats
2010	1,25%	1,54%	6,73%	8,37%	10,03%	1,01%	20,91%	22,83%	27,34%
2015	1,35%	2,86%	6,59%	9,54%	13,37%	1,09%	18,42%	13,58%	33,20%

Font: Estudi de les característiques dels aturats majors de 45 anys a la comarca d'Osona (Xavier Rosean, 2016)

L'any 2015 a totes les comarques, excepte el Berguedà, un de cada tres aturats majors de 45 anys estava ocupat anteriorment com a treballador no qualificat. A Osona les ocupacions anteriors dels aturats majors de 45 anys que han augmentat, a banda dels treballadors no qualificats (+5,86%), són la restauració, serveis personals i comerç (+3,34%), els tècnics i professionals científics i intel·lectuals (+2,86%), els administratius (+1,17%) i els càrrecs directius d'administració i empresa (+0,10%). Per contra, les ocupacions anteriors que s'han reduït són els operadors d'instal·lacions i maquinària i muntadors (-9,24%), els treballadors de la indústria manufacturera i construcció (-2,49%) i els tècnics i professionals de suport (-0,14%).

Ocupació anterior aturats >45 anys. Variació 2013-2015

Grup d'ocupació	Osona	Catalunya
Directius administració i empresa	-7,23%	-13,36%
Tècnics i prof. científics, intel·lectuals	1,24%	-8,22%
Tècnics i prof. de suport	-23,42%	-10,14%
Empleats administratius	-11,69%	-3,99%
Treb. serveis restauració, personals, comerç	1,06%	1,74%
Treb. qualificats agraris i pesquers	-17,33%	-2,82%
Treb. manufactures, construcció i mineria	-25,20%	-18,15%
Operadors instal·lacions i maquinària, i muntadors	-25,05%	-16,30%
Treballadors no qualificats	-1,10%	-0,77%

Font: Estudi de les característiques dels aturats majors de 45 anys a la comarca d'Osona (Xavier Rosean, 2016)

A Osona, entre 2013 i 2015 totes les ocupacions han reduït els aturats >45 anys amb l'excepció dels tècnics i professionals científics i intel·lectuals i els treballadors provinents de la restauració, els serveis personals i el comerç. Aquesta ocupació és l'única que no ha disminuït tampoc a Catalunya. Però el que més destaca és l'evolució positiva del grup d'aturats provinents de les indústries manufactureres i la construcció, que van decreïxer un 25,2%, i aquells que anteriorment havien desenvolupat tasques com a operadors d'instal·lacions i maquinària i els muntadors, els quals es van reduir un 25%.

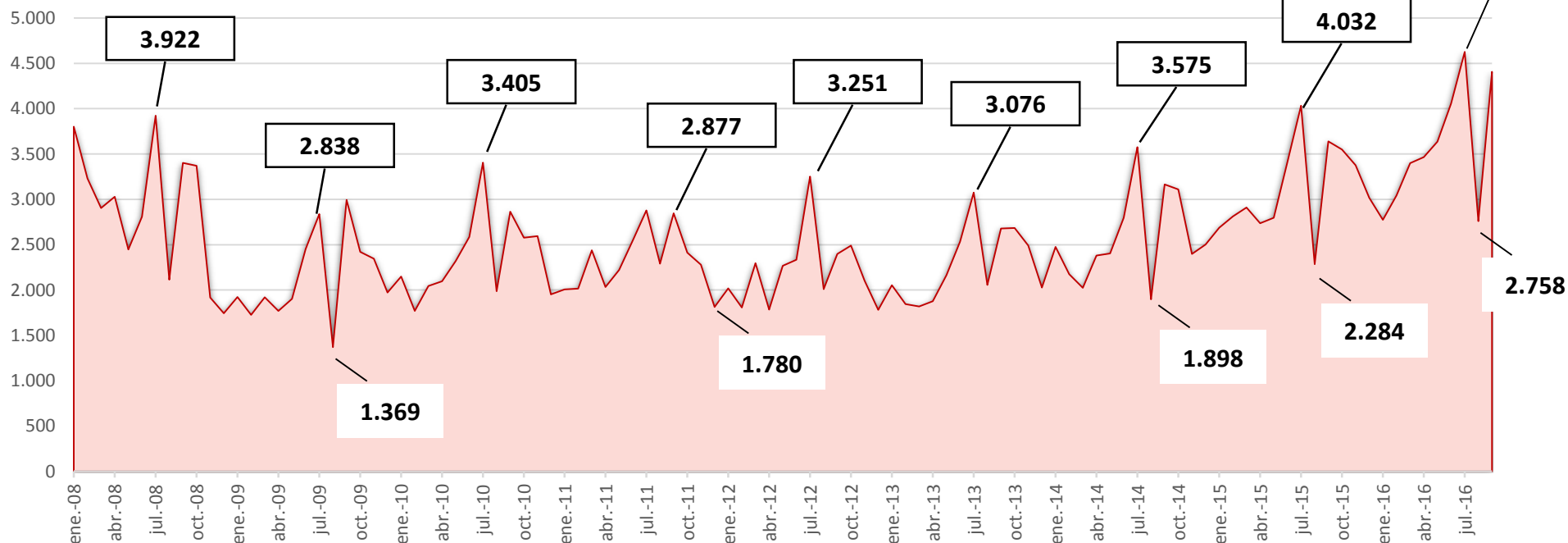
Pel que fa a la variable de la nacionalitat, destaca l'increment d'aturats majors de 45 anys de nacionalitat marroquina a Osona, la qual ha passat de representar un 12% (2010) al 16% actual. Tot i que a partir de l'any 2014 el nombre de persones a l'atur està disminuint, també els de nacionalitat estrangera, a Osona el col·lectiu d'aturats majors de 45 anys i nacionalitat marroquina disminueix a un ritme més lent.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

EVOLUCIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

Evulció de la contractació registrada a Osona, 2008-2016

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

Tradicionalment, les puntes més altes en el registre de contractació a les empreses de la comarca es donen majoritàriament durant el mes de juliol, encara que els mesos de juny, setembre i octubre són mesos amb valors també de tendència a l'alça. A l'altre extrem, el mes amb menys nombre de contractes registrats acostuma a ser l'agost, seguit dels mesos d'hivern, el desembre, el gener i el febrer.

El gràfic mostra l'evolució des del gener del 2008, quan va començar la davallada en la contractació registrada. L'agost de l'any 2009 va ser el moment del període de crisi econòmica en què es va registrar el valor més baix de nous contractes (1.369 contractes nous). El patró s'ha anat repetint durant aquests darrers anys, i podem observar una tendència amb variació positiva. Cada any els valors màxims (juliol) són més elevats i els mínims (agost) menys baixos.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Anàlisi *shift-share* del creixement/decreixement d'ocupació

Entre l'any 2008 i el 2013 es van arribar a perdre més de 7.000 llocs de treball a Osona, amb la conseqüent pujada de l'atur. A partir de l'any 2014 es va iniciar un període de recuperació econòmica i creació d'ocupació, en què es van crear més de 6.000 llocs de treball en només dos anys.

La metodologia *shift-share*, utilitzada per la Xarxa d'Observatoris de Desenvolupament Local (XODEL) per estudiar l'anàlisi de l'evolució de l'ocupació, ha servit per explicar, en un treball conjunt entre l'Observatori Centre d'Estudis del Vallès Oriental i l'Observatori Socioeconòmic d'Osona, l'evolució de l'ocupació de les dues comarques i dels municipis de l'àmbit de la Xarxa C-17.

A Osona s'explica que, mentre en el període de destrucció d'ocupació (2008-2013) la dinàmica del mercat de treball osonenc es va veure arrossegada pel context econòmic català, durant el període de recuperació (2014-2015) va ser l'efecte competitiu del territori, és a dir la seva dinàmica pròpia, la que va desenvolupar un paper clau per fer que Osona fos una de les comarques amb més increment d'ocupació de la demarcació de Barcelona.

La taula mostra les variacions entre les primeres fases del període de crisi i el període de recuperació de les diferents agrupacions sectorials (2008-2015). Destaca l'agroindústria, la qual no solament va tenir més capacitat de resistència a la destrucció d'ocupació en el període de constricció (2008-2013), sinó que ha estat la que ha generat més llocs de treball en el període de recuperació econòmica (2014-2015). L'agroindústria, amb un balanç positiu de 1.928 llocs de treball entre finals del 2008 a finals del 2015, concentra el 37% de tota l'ocupació generada.

Agrupacions sectorials	Variació afiliats 4t 2008 – 4t 2015
Agroindústria	1.928
Serveis a les empreses	889
Comerç	871
Serveis socials	530
Hostaleria i turisme	318
Educació i recerca	245
TIC	162
Salut	100
Edició, cultura i lleure	98
Química	50
Extractives	-28
Altres manufactureres	-49
Energia, aigua i residus	-139
Administració pública	-143
Logística	-156
Automoció	-301
Serveis financers	-407
Metall	-462
Tèxtil-confecció	-562
Fusta i mobles	-599
Construcció i immobiliàries	-3.275

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept.d'Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

En segon lloc trobem els serveis a les empreses, que aglutinen el 17% dels nous llocs de treball. Les activitats incloses en el grup serveis a les empreses van tenir un període 2008-2013 lleugerament negatiu, però una evolució molt positiva durant els anys 2014-2015. I és similar el cas del comerç, on es troba el 16,8% de l'ocupació generada, un àmbit molt sacsejat en els inicis de la crisi, però que concentra una part important dels nous llocs de treball generats a partir del 2014.

Els serveis socials, hostaleria i turisme i les TIC, són agrupacions sectorials que han tingut una evolució més estable. Cap d'elles va perdre llocs de treball en el període més crític, i tot i que van generar ocupació a partir de la recuperació econòmica, no ho van fer al ritme dels sectors més dinàmics (agroindústria, serveis a les empreses i comerç).

Les agrupacions sectorials amb més decreixement d'ocupació entre 2008-2015 han estat el sector de la construcció i les immobiliàries, al qual pertanyen el 53,5% dels llocs de treball destruïts, el sector de la fusta i el moble (9,8%), el tèxtil i confecció (9,2%) i el sector del metall (7,5%).

Osona. Contribució per components a la generació/destrucció d'ocupació (2008-2015)

	Efecte global	Efecte competitiu	Efecte sectorial
Destrucció d'ocupació	78%	0,6%	21,4%
Generació d'ocupació	35,5%	64,5%	0%

Segons aquest estudi, on es fa una anàlisi per determinar quina influència han tingut l'efecte global, l'efecte competitiu i l'efecte sectorial en el creixement o decreixement de l'ocupació a Osona, podem dir que l'efecte global, és a dir la dinàmica general de l'economia catalana, va ser el responsable de la pèrdua del 78% dels llocs de treball de la comarca, mentre que l'efecte competitiu, és a dir, el conjunt d'estratègies i accions concretes per afavorir l'ocupació, ha estat del responsable de generar el 65% dels llocs de treball al llarg del període 2008-2015.

* Podeu consultar l'informe *Els components del creixement a les economies d'Osona, el Vallès Oriental i municipis de la Xarxa C-17* al web observatorisocioeconomicosona.cat

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

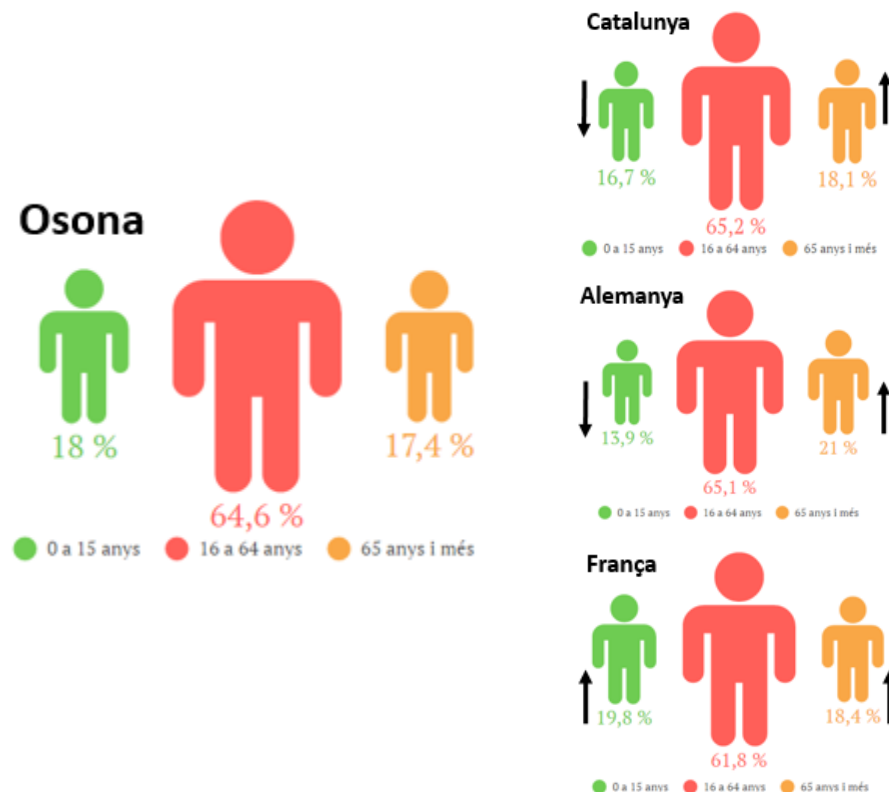
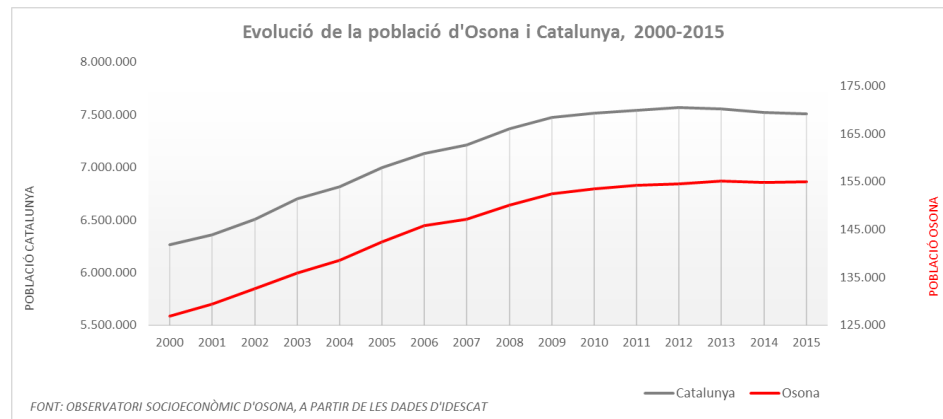
INDICADORS DEMOGRÀFICS

La població d'Osona és de **154.925 persones**, que equival al 2,1% de la població de Catalunya. El nombre d'habitants de la comarca pràcticament no varia des de l'any 2014 i mentre Catalunya ha començat a perdre població, a Osona el petit descens de l'any 2014, s'ha recuperat al 2015, mantenint estable la població.

En conjunt, l'**estructura demogràfica comarcal** equival a una població més jove que la catalana, i es caracteritza per tenir un grup de població de 0 a 15 anys elevat (18%) i un grup de població de 65 anys més baix (17,4%).

És una estructura de població molt més jove que la de països europeus com Alemanya. Fins i tot França, un país que es caracteritza per una base piramidal ampla, on els menors de 15 anys representen quasi el 20% de la població, tot i tenir el grup de joves més elevat, té un grup de població de 65 anys i més amb un pes superior al que té a la comarca. Ara bé, demogràficament la comarca té importants desequilibris entre els seus municipis; només a 14 dels 50 municipis el grup de 0 a 15 anys supera al grup de 65 anys i més, però entre aquests hi ha els municipis més grans (Vic i Manlleu) i això determina la mitjana comarcal.

La població estrangera a Osona és de **19.714 persones**, el 12,72% de la població comarcal. Aquest grup de població té l'origen principalment al Marroc (40,6%). A una distància considerada el segon país d'origen de la població immigrant a la comarca és Ghana (9,8%), el tercer és Romania (6,9%), després l'Índia (5,35%), la Xina (4,83%) i Polònia (4%).

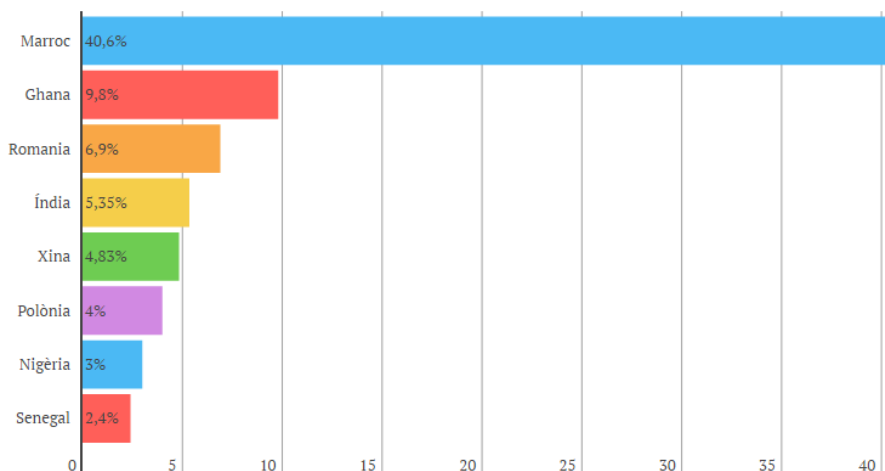
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

La població estrangera es va reduir l'any 2015 el 4,06%. La mateixa tendència s'ha donat a la província de Barcelona i a Catalunya en general (Catalunya -5,9%). A Osona hi ha alguns municipis on el col·lectiu immigrant encara creix, tot i que són minoria; és el cas de Santa Eugènia, Sant Vicenç de Torelló, Oristà, Olost, Montesquiú o Gurb.

La **taxa de natalitat** continua essent baixa i es manté en valors similars a l'any anterior (10,24%), i la **taxa de creixement natural** puja molt poc, del 1,54% al 2,04%. Les darreres evolucions d'aquestes taxes indiquen que el creixement natural no serà suficient per mantenir la població actual. Les projeccions demogràfiques d'Idescat preveuen en el seu escenari mitjà que Osona haurà perdut entre el 0% i el 0,5% de població l'any 2025.

Principals països d'origen de la població estrangera

Principals indicadors demogràfics								
Municipi	Població	Densitat (hab/km2)	Edat mitjana	Taxa creix. natural	Taxa natalitat	Índex envelliment	Taxa dependència	% Població estrangera
Alpens	290 ↓	21,0	42,8	-3,39	6,78	112,5	54,3	7,24% ↓
Balenya	3.711 ↓	213,6	40,8	1,07	9,95	84,0	51,9	7,14% ↓
Brull, el	254 ↓	6,2	39,1	0,00	11,61	68,4	60,8	6,69% ↓
Calldetenes	2.427 ↓	418,5	41,3	5,36	10,71	92,0	46,5	4,90% ↓
Centelles	7.372 ↑	485,6	42,1	0,41	10,20	104,3	57,5	4,25% ↓
Espinelles	196 →	11,2	47,0	0,00	10,20	140,6	64,7	4,08% ↓
L'Esquirol	2.150 ↓	34,8	45,1	-3,23	8,30	148,9	58,6	3,81% ↓
Folgueroles	2.285 ↑	218,2	38,7	3,96	9,24	59,4	63,9	2,32% ↑
Gurb	2.545 →	49,4	40,6	1,97	6,29	81,2	50,2	2,12% ↑
Lluçà	280 ↑	5,3	41,3	11,17	11,17	85,2	55,6	3,57% ↑
Malla	262 ↓	23,8	44,8	0,00	7,58	156,8	56,9	3,05% ↑
Manlleu	20.228 ↓	1.174,0	40,8	1,78	10,17	88,1	57,2	20,33% ↓
Masies de Roda, les	715 ↓	43,6	44,2	1,37	8,26	153,9	56,8	3,50% ↓
Masies de Voltregà, les	3.165 ↓	141,6	42,0	-2,20	6,30	94,1	52,5	4,20% ↓
Montesquiú	943 ↑	190,9	43,9	-3,26	14,15	120,5	60,4	8,06% ↑
Muntanyola	606 ↑	15,0	39,3	1,66	9,99	60,6	50,8	1,49% ↓
Olost	1.182 ↓	40,3	47,0	1,69	8,45	188,1	58,2	2,20% ↑
Orís	308 ↑	11,3	42,8	-3,28	3,27	102,2	43,3	0,97% ↓
Oristà	559 ↑	8,2	47,2	5,38	16,13	212,9	64,4	3,76% ↑
Perafita	419 ↑	21,4	47,9	2,42	2,42	209,4	64,3	7,64% ↓
Prats de Lluçanès	2.580 ↓	187,2	46,2	-8,84	4,23	176,1	55,6	4,22% ↓
Roda de Ter	6.122 ↓	2.745,3	41,8	2,29	11,11	101,7	56,1	8,85% ↓
Rupit i Pruit	281 ↓	5,9	50,5	-10,33	6,88	275,0	59,7	7,12% ↓
Sant Agustí de Lluçanès	90 ↓	6,8	46,5	-11,05	11,05	300,0	45,2	2,22% ↑
Sant Bartomeu del Grau	863 ↓	25,1	43,3	6,91	10,36	122,5	44,8	6,37% ↓
Sant Boi de Lluçanès	544 ↓	27,9	50,7	-25,46	5,45	274,6	68,4	4,60% ↓
Sant Hipòlit de Voltregà	3.429 ↓	3.727,2	42,8	1,16	11,05	111,5	57,1	7,73% ↓
Sant Julià de Vilatorrada	3.104 ↓	194,7	40,8	-2,57	4,82	83,1	53,4	4,09% ↓
Sant Martí d'Albars	110 ↑	7,5	48,3	-9,26	0,00	228,6	71,9	0,91% ↓
Sant Martí de Centelles	1.103 ↓	43,2	40,3	-0,91	10,02	79,7	42,1	11,15% ↓
Sant Pere de Torelló	2.433 ↓	44,1	44,0	-1,64	8,63	132,5	54,5	8,71% ↓
Sant Quirze de Besora	2.132 ↓	263,2	46,8	-1,40	9,35	183,3	68,5	8,86% ↓
Sant Sadurní d'Osormort	86 →	2,8	47,9	-23,26	0,00	350,0	45,8	1,16% ↓
Sant Vicenç de Torelló	2.001 ↑	305,0	42,8	1,51	10,56	107,2	59,2	4,40% ↑
Santa Cecília de Voltregà	179 ↑	20,7	46,7	11,36	11,36	235,3	46,7	0,00% →
Santa Eugènia de Berga	2.204 ↓	314,4	43,0	3,16	9,47	115,6	45,6	10,39% ↑
Santa Eulàlia de Riuprimer	1.284 ↑	92,9	39,8	1,57	8,65	70,7	54,7	3,97% ↓
Santa Maria de Besora	158 ↓	6,4	49,7	12,50	18,75	245,0	77,5	1,27% ↓
Seva	3.434 ↓	113,0	42,3	1,73	8,38	97,9	55,0	3,87% ↓
Sobremunt	82 ↓	6,0	45,5	0,00	0,00	222,2	54,7	2,44% ↑
Sora	184 ↑	5,8	43,5	16,71	22,28	130,8	48,4	5,98% ↑
Taradell	6.262 ↑	236,5	41,8	2,25	10,26	96,0	56,0	5,56% ↓
Tavernoles	319 ↑	17,0	41,1	3,14	15,72	98,1	49,1	3,76% ↓
Tavertet	124 ↓	3,8	48,0	8,03	8,03	192,9	49,4	4,84% ↑
Tona	8.021 ↑	485,0	41,2	1,12	8,73	93,2	55,9	6,51% ↓
Torelló	13.881 ↓	1.029,8	42,4	0,00	8,12	108,8	53,5	10,09% ↓
Vic	42.498 ↑	1.389,7	39,9	5,58	13,02	82,0	53,6	22,97% ↓
Vidrà	173 ↑	5,0	41,6	23,39	29,24	103,6	49,1	2,89% ↓
Viladrau	1.035 ↓	20,4	43,6	5,79	11,58	123,3	54,3	7,83% ↓
Vilanova de Sau	312 ↓	5,3	48,6	3,20	6,39	275,0	50,7	0,96% ↓
Osona	154.925 ↑	124	41,50	2,04	10,24	96,7	54,9	12,72% ↓
Província Barcelona	5.523.922 ↑	714,9	42,2	1,41	9,48	110,6	53,5	12,41% ↓
Catalunya	7.508.106 ↓	233,8	42,10	1,38	9,64	108,78	53,5	13,69% ↓

Font: Idescat i Hermes, les dades de les taxes fan referència a l'any 2014

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

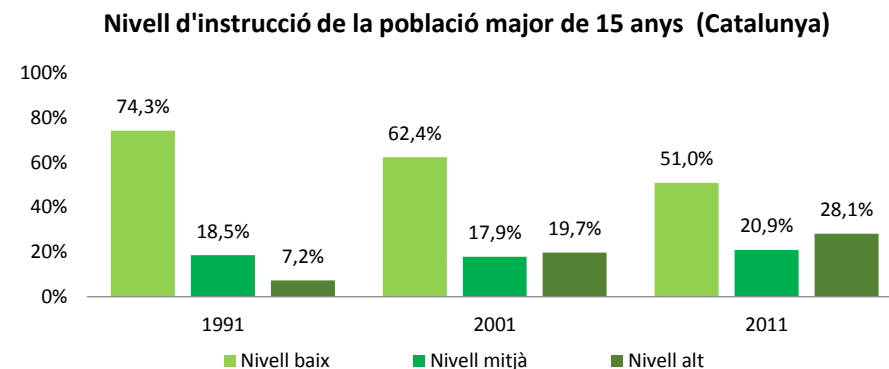
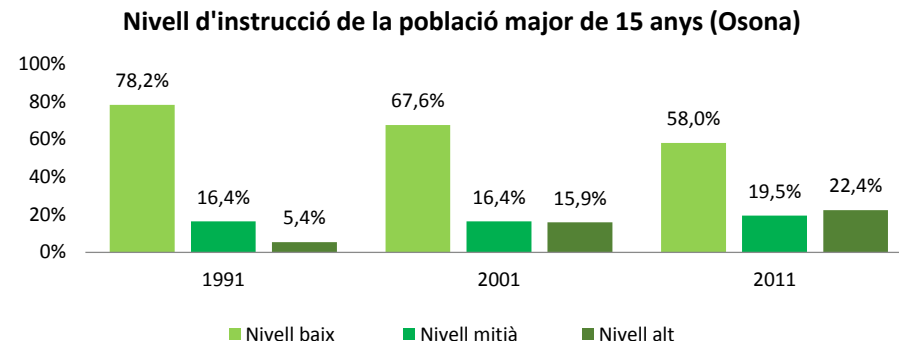
4.2. Condicions dels factors productius

INDICADORS D'EDUCACIÓ

El **nivell d'instrucció de la població** s'entén com un dels factors explicatius de la productivitat d'un territori. D'aquesta manera, aquelles regions amb un major capital educatiu i un menor abandonament prematur dels estudis, presenten unes taxes de productivitat més elevades que els territoris menys capitalitzats des d'un punt de vista educatiu.

Tal i com va posar de manifest el *2n. Informe de Competitivitat de la Comarca d'Osona* (desembre de 2015), l'anàlisi comparada per nivells d'instrucció de la població, posicionava la comarca clarament per sota de Catalunya, Espanya i Europa. A més, aquest mateix informe estimava que l'any 2014 la **taxa d'abandonament educatiu prematur** a Osona (entesa com la proporció de joves d'entre 18 i 24 anys que han assolit com màxim l'ESO i que no se segueixen formant respecte el total de població d'aquesta franja d'edat) era el doble que la mitjana catalana (22%). Conseqüentment, s'identificaven dos grans reptes en matèria d'educació: d'una banda, incidir en la transició del món educatiu al món laboral dels joves; de l'altra, reforçar l'aposta per la formació professional com a estratègia per incrementar el nivell formatiu de la població de la comarca.

L'anàlisi del nivell d'instrucció de la població a Osona i a Catalunya a partir de les dades dels censos dels anys 1991, 2001 i 2011, mostra una tendència convergent als dos territoris per al període 1991 a 2011, i que es caracteritza, d'una banda, per un decreixement de la població amb un nivell formatiu baix (de 22 punts percentuals –en endavant pp– a Osona, i de 23 pp a Catalunya); de l'altra, per un manteniment de la població amb un nivell d'estudis mitjà (que se situa al voltant del 17,5% a Osona i al voltant del 19% a Catalunya); finalment, per un increment de la població amb estudis superiors (de 17 pp a Osona i de 21 pp a Catalunya).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Cens de la població. Idescat

Per tant, i malgrat que a dia d'avui el pes de la població d'Osona amb un nivell d'instrucció baix (52,14%) és més del doble que el del conjunt de Unió Europea (24,3%), la tendència que ha seguit la comarca pel que fa a l'evolució del nivell d'instrucció de la seva població no és anòmala respecte la del conjunt del territori català.

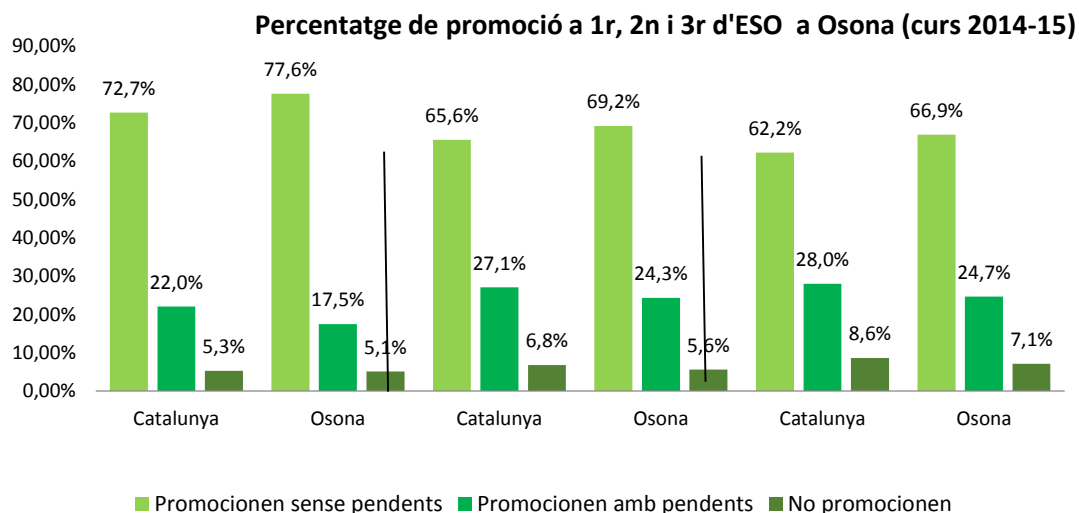
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Educació Secundària Obligatòria (ESO)

Si es vol aprofundir en el coneixement de la realitat educativa de la comarca, i específicament del fracàs escolar i l'abandonament educatiu prematur, cal observar les transicions educatives i els resultats que els infants i els joves aconsegueixen tant en les etapes obligatòries com postobligatòries.

Pel que fa a l'etapa educativa obligatòria, les dades mostren que a Osona l'itinerari acadèmic dels joves que cursen 1r, 2n i 3r d'**educació secundària obligatòria** –ESO– és més reeixit que al conjunt de Catalunya, ja que la taxa de promoció a cada curs és superior a Osona respecte al conjunt del territori català. I no únicament això, sinó que les condicions amb què es produeix aquesta promoció són millors, ja que l'alumnat que promociona amb assignatures pendents d'un curs a l'altre és menor a Osona en tots els cursos.

Aquesta és una dada molt rellevant, tenint en compte que el nombre de matèries suspeses al llarg de l'ESO s'associa fortament al fracàs escolar –entès com a no graduació a 4t d'ESO.

Per tant, les dades semblen indicar que les condicions amb què es produeixen les transicions dins de l'ESO són factors que han de tendir a afavorir la graduació de l'alumnat de la comarca a 4t d'ESO.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (Estadística de l'Ensenyament)

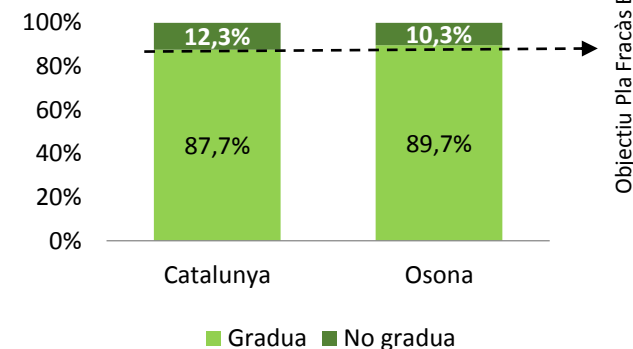
A Osona, l'alumnat que obté el graduat d'ESO respecte el total d'alumnes avaluats és lleugerament superior (89,7%) al del conjunt de Catalunya (87,7%) i se situa per sobre de l'objectiu fixat pel Govern de la Generalitat en el marc del "Pla per a la reducció del fracàs escolar a Catalunya 2012-2018", que estableix com a horitzó per a l'any 2018 una taxa de graduació a l'ESO superior al 85%.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

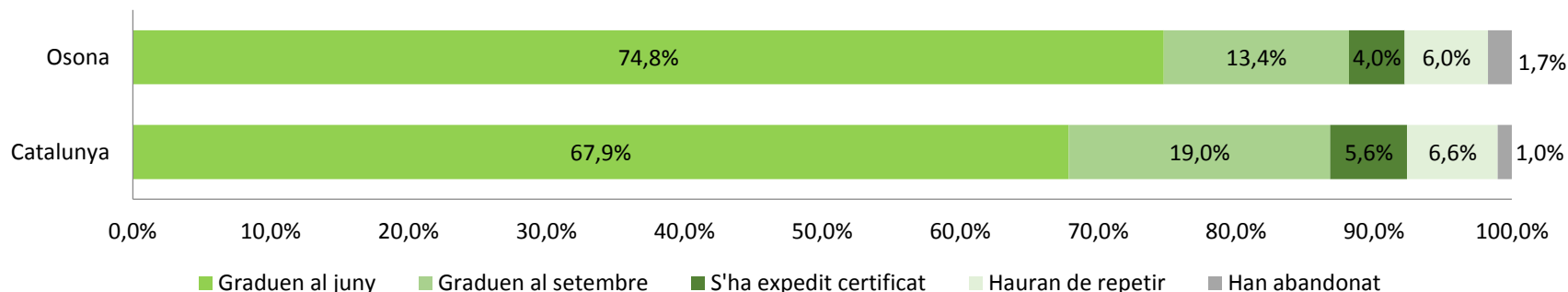
4.2. Condicions dels factors productius

Quan s'analitzen els percentatges de graduació en funció de l'alumnat matriculat, i no de l'avaluat, aquests descendeixen lleument fins al 88,2% en el cas de la comarca i el 86,8% per al conjunt de Catalunya. Tanmateix, l'aspecte més interessant d'aquest indicador té a veure amb l'alumnat matriculat a 4t d'ESO que no s'avalua perquè ha abandonat els estudis al llarg del curs. A Osona aquest col·lectiu suposa un 1,7% de l'alumnat matriculat, mentre que al conjunt de Catalunya representa un 1%. Per tant, el fracàs escolar de l'alumnat de la comarca (entès com la no obtenció del graduat d'ESO) voreja el 12%, una xifra molt similar a la del conjunt de Catalunya (13,2%).

Percentatge de graduació a 4t d'ESO sobre avaluació (curs 2014-15)

Resultats de l'alumnat de 4t d'ESO sobre matrícula (curs 2014-15)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (Estadística de l'Ensenyament)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (Estadística de l'Ensenyament)

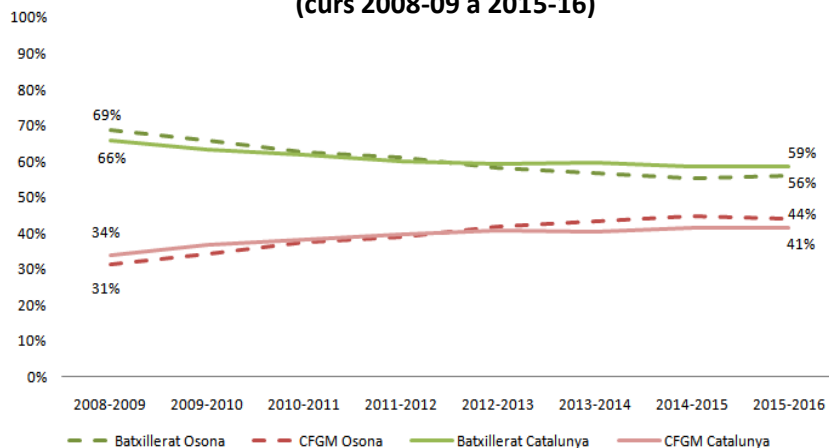
Convé destacar que Osona és la quarta comarca del territori català amb una major taxa de graduació a l'ESO en la convocatòria ordinària del mes de juny respecte al total d'alumnes graduats (84,8% i un 78,1% per al conjunt de Catalunya) i la cinquena amb un menor diferencial en les taxes de graduació de l'alumnat per sector de titularitat (taxa de graduació als centres privats i concertats – taxa de graduació als centres públics) i que se situa en 3 pp en contraposició als 9 pp del conjunt de Catalunya.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Educació secundària postobligatòria

Pes relatiu de l'alumnat matriculat als CFGM i a batxillerat (curs 2008-09 a 2015-16)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (Estadística de l'Ensenyament)

A l'educació secundària postobligatòria, Osona mostra, per al període 2008 a 2016, una tendència evolutiva similar a la de Catalunya, caracteritzada per un increment de l'alumnat matriculat als cicles formatius de grau mitjà –de 13 pp a Osona i de 7 pp al conjunt de Catalunya– en detriment de l'alumnat matriculat a batxillerat.

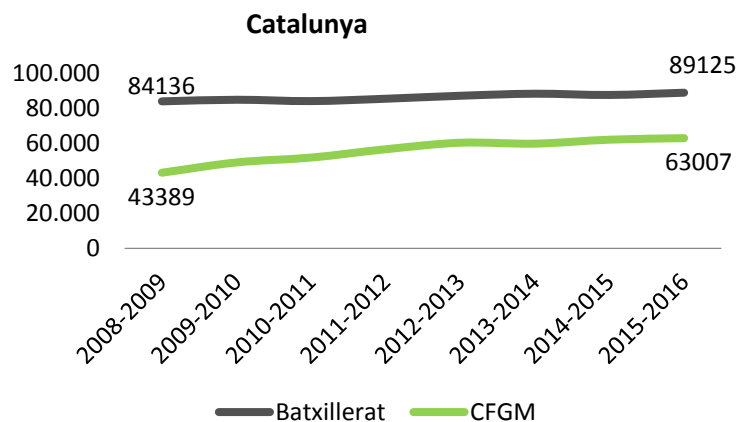
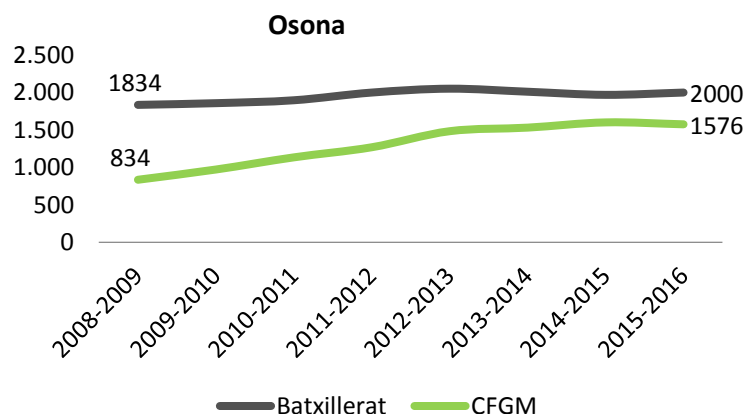
Aquesta evolució tendeix a conformar una estructura formativa cada cop més equiparable a la del conjunt de la UE, amb un pes important de la formació professional.

D'altra banda, s'observa que el creixement de l'alumnat matriculat als CFGM ha estat molt més intens a Osona que al conjunt del territori català.

Així, durant el període 2008 a 2016, l'alumnat matriculat als CFGM de la comarca ha passat de 834 a 1.576, la qual cosa suposa un creixement del 89% pel període observat, mentre que a Catalunya aquest creixement s'ha situat a la meitat, en un 45% (s'ha passat de 43.389 alumnes a 63.007).

En canvi, el creixement de l'alumnat matriculat als estudis de batxillerat per al mateix període ha estat molt més moderat, vorejant el 9% a Osona i el 6% al conjunt del territori català.

Alumnat matriculat als CFGM i a batxillerat (curs 2008-09 a 2015-16)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (Estadística de l'Ensenyament)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

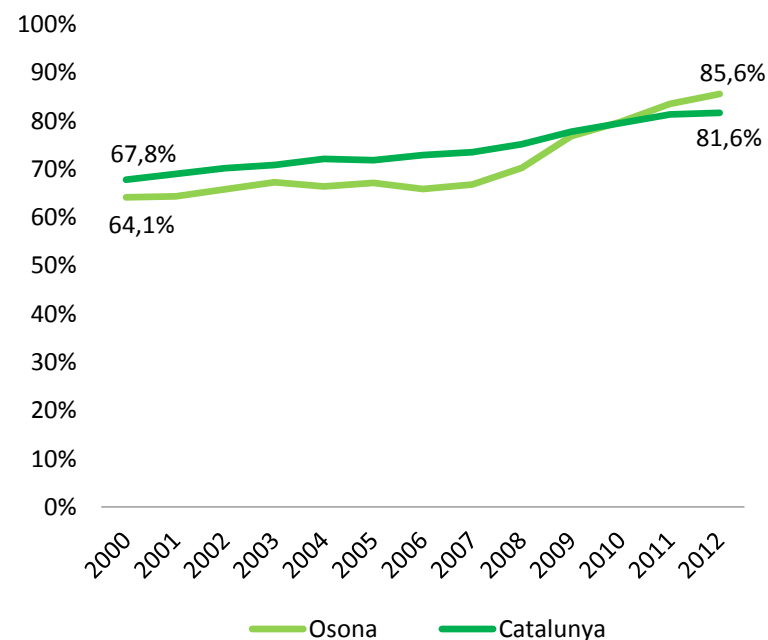
L'anàlisi de l'evolució de les **taxes específiques d'escolarització als 17 anys** pel període 2000 a 2012, evidencia que a Osona l'escolarització de l'alumnat en etapes no obligatòries ha crescut de manera més intensa (21,5 pp) que al conjunt de Catalunya (13,8 pp). D'aquesta manera, l'any 2000 un 64,1% dels joves de 17 anys de la comarca estaven escolaritzats, mentre que l'any 2012 aquesta xifra vorejava el 86% (65,6%) i posicionava la comarca per sobre del conjunt de Catalunya (81,6%).

Tot i que les causes d'aquest creixement són múltiples i complexes, les dades evidencien l'impacte que ha tingut la crisi econòmica en la permanència dels joves en el sistema educatiu més enllà de les etapes obligatòries. En aquest sentit, les dades mostren que, a Osona, el creixement de la taxa d'escolarització a partir del 2008 és molt més intens que en l'etapa precedent (2000 a 2007).

Tal com han posat de manifest algunes investigacions recents fetes al nostre país, hi ha una forta relació entre la taxa de graduació a 4t d'ESO, la taxa específica d'escolarització als 17 anys i l'abandonament educatiu prematur, de tal manera que els territoris amb uns bons nivells de graduació a l'ESO tendeixen a mostrar uns bons nivells de permanència en el sistema educatiu postobligatori i, conseqüentment, menys nivells d'abandonament educatiu prematur.

Tanmateix, cal tenir en compte que aquesta és una tendència general, i que les dades corresponents a les taxes d'escolarització als 17 anys tan sols ofereixen una fotografia de l'etapa inicial de l'educació postobligatòria, però no permeten copsar la permanència de l'alumnat en aquesta etapa ni el seu èxit en termes de graduació.

Taxes específiques d'escolarització als 17 anys (2000 a 2012)

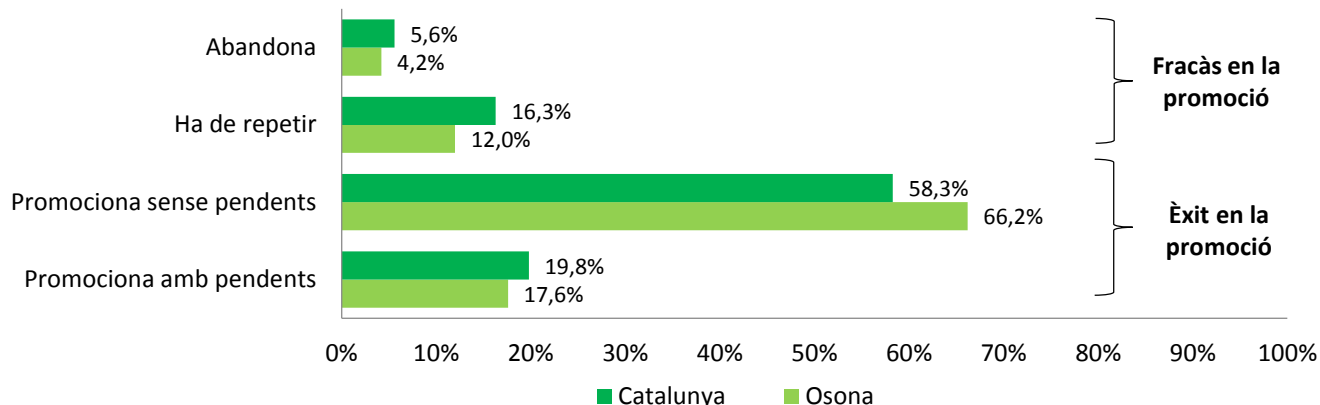

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat (Indicadors socials del territori)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Percentatge de promoció a 1r de batxillerat sobre matrícula (curs 2014-15)

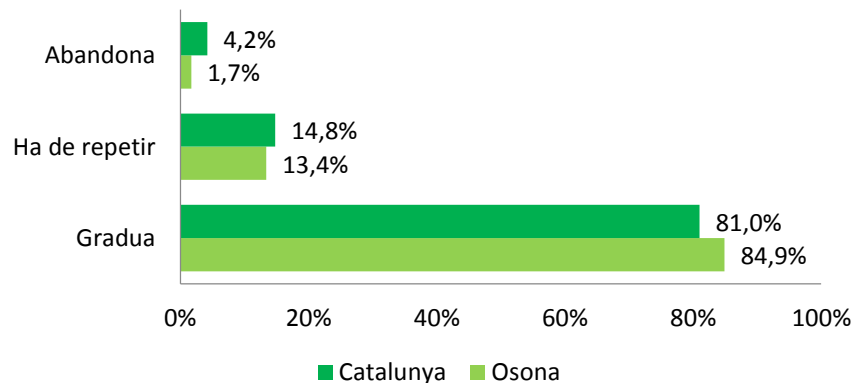
La taxa de promoció de l'alumnat a 1r de batxillerat constitueix una bona mesura per copsar la qualitat de la transició de l'etapa obligatòria a la postobligatòria i, alhora, esdevé un bon predictor de l'èxit acadèmic de l'alumne i, per tant, de la possibilitat que conclouï els estudis secundaris postobligatoris.

Les dades corresponents als curs 2014-15, posicionen la comarca per sobre del conjunt del territori català pel que fa a la promoció de l'alumnat a 1r de batxillerat (83,3% a Osona i 78,1% a Catalunya) i específicament de l'alumnat que promociona de curs sense assignatures pendents (66,2% a Osona i 58,3% a Catalunya).

Conseqüentment, la proporció d'alumnes que han de repetir de curs és menor a Osona (12%) que a Catalunya (16,3%). Tanmateix, cal tenir en compte que l'alumnat que fracassa en termes de promoció, no solament és el que ha de repetir, sinó també el que abandona els estudis abans de finalitzar el curs i que representa un 4,2% a Osona i un 5,6% al conjunt de Catalunya. Això significa que, a la comarca, un 16,2% de l'alumnat de 1r de batxillerat no promociona de curs, davant del 21,9% per al conjunt de Catalunya.

La taxa de graduació a 2n de batxillerat de la comarca voreja el 85% i se situa 5pp per sobre de la mitjana catalana (81%). Cal destacar que, a diferència del que succeeix a 1r de batxillerat, a Osona el percentatge d'alumnat que ha de repetir s'anivella amb el del conjunt de Catalunya, mentre que l'alumnat que abandona disminueix fins a assolir l'1,7% i representa menys de la meitat de l'alumnat del conjunt de Catalunya (4,2%).

Resultats a 2n de batxillerat sobre matrícula (curs 2014-15)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

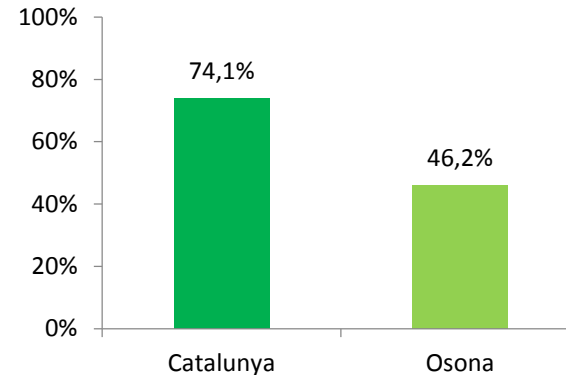
4.2. Condicions dels factors productius

Als **cicles formatius de grau mitjà** (en endavant CFGM) i a diferència del que succeeix a l'ESO i al batxillerat, el percentatge d'alumnes de la comarca que gradua se situa molt per sota de la mitjana catalana, concretament 26,4 pp el curs 2014-15.

Això significa que del total d'alumnat d'Osona matriculat al darrer curs d'un CFGM de formació professional, tan sols la meitat obté el títol. Aquesta és una dada que sobta, tenint en compte l'itinerari acadèmic precedent de l'alumnat de la comarca, que evidencia unes taxes promoció i de graduació a l'ESO superiors a la mitjana catalana.

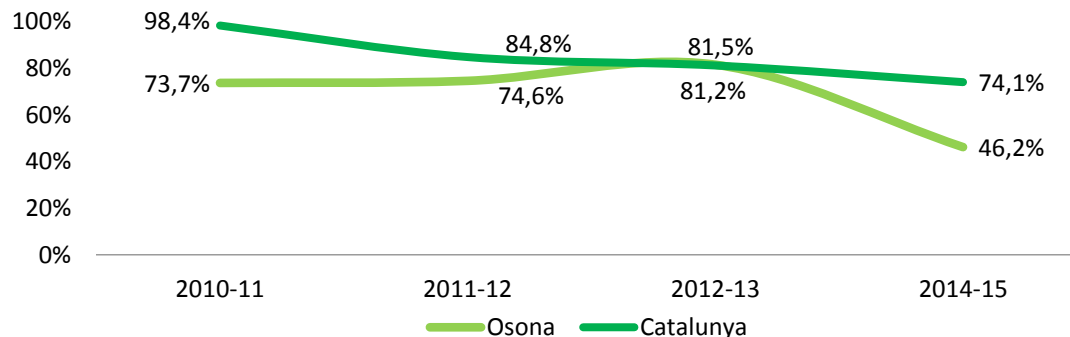
Per tal de contrastar aquesta informació, ens hem volgut fixar en l'evolució de la graduació als CFGM als cursos 2010-11, 2011-12 i 2012-13. Les dades mostren uns percentatges de graduació als CFGM superiors als observats per al curs 2014-15, tant a la comarca com al conjunt de Catalunya. Tot i amb això, i en tots els casos, els nivells de graduació a la comarca són inferiors als de Catalunya. Val a dir que la manca de dades corresponents al curs 2013-14 genera interrogants sobre la fiabilitat de les dades, especialment les corresponents al curs 2014-15, unes dades que indicarien que el percentatge de graduació als CFGM a Osona ha retrocedit a la meitat en dos cursos acadèmics (del curs 2012-13 al 2014-15). Ara bé, tot i l'aparent inconsistència de les dades, tant al conjunt de Catalunya com a Osona s'ha experimentat un decreixement que voreja els 25 pp en el percentatge de graduats als CFGM, una dada que caldria prendre amb prudència, però que podria ser indicativa d'una problemàtica real.

Percentatge de graduació als CFGM de FP sobre matrícula (curs 2014-15)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (Estadística de l'Ensenyament)

Percentatge de graduació als CFGM de FP sobre matrícula (curs 2010-11 a 2014-15)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament (Estadística de l'Ensenyament)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

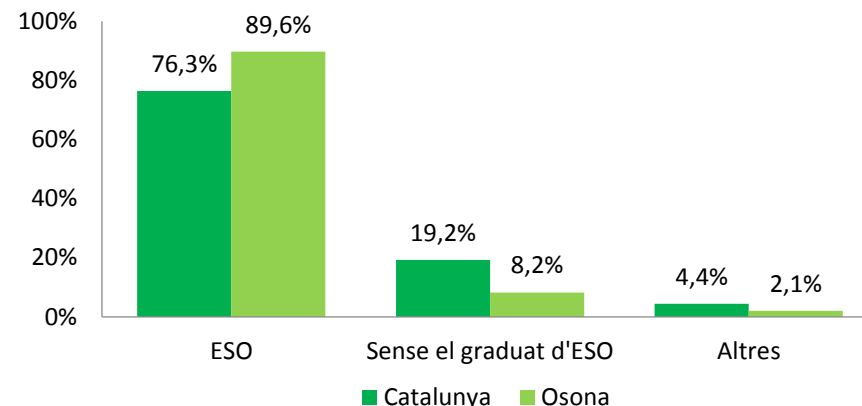
4.2. Condicions dels factors productius

Per tal d'aprofundir en l'anàlisi dels resultats acadèmics de l'alumnat que cursa els CFGM a Osona caracteritzat per una taxa de graduació (46,2%) molt inferior a la catalana (74,1%), ens hem volgut fixar en les dues variables que s'hi podrien associar: la procedència acadèmica de l'alumnat i l'alumnat estranger.

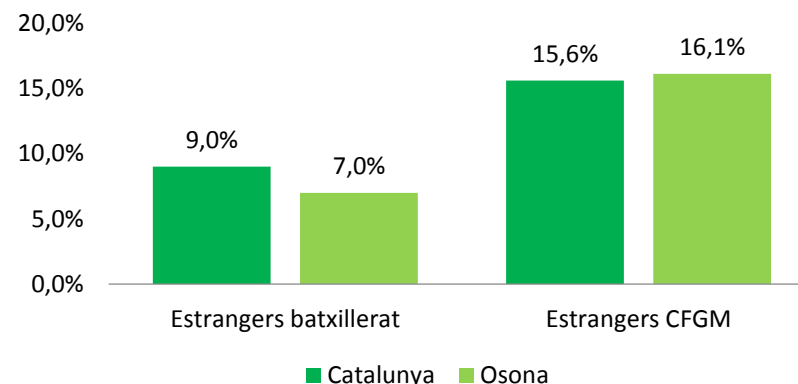
- Pel que fa a **procedència acadèmica de l'alumnat**, cal tenir en compte que els estudis professionals són l'única via d'accés que tenen les persones que no han obtingut el graduat d'ESO per accedir al sistema educatiu formal, per la qual cosa els dèficits d'aprenentatge d'aquestes persones podrien ser majors, la qual cosa impactaria en les seves possibilitats de graduar. Tanmateix, les dades mostren que a Osona el percentatge d'alumnes sense el graduat d'ESO que accedeix als CFGM representa el 8,2% del total de l'alumnat matriculat, una xifra molt inferior al de la mitjana catalana, que voreja el 19%.
- En relació a l'altre condicionant, **l'alumnat estranger**, és un col·lectiu heterogeni però amb unes necessitats educatives específiques que requereix estratègies i dispositius específics per poder donar resposta a les seves necessitats i preservar, així, el principi d'equitat dins del sistema educatiu. Les dades corresponents al curs 2014-15 mostren que el pes relatiu d'aquest alumnat sobre l'alumnat total és major als CFGM que als estudis de batxillerat, tant a Osona com a Catalunya. De fet, i en termes relatius, l'alumnat estranger als CFGM duplica al de batxillerat. Aquesta és una tendència que s'observa tant als dos territoris, tot i que a Osona, el diferencial entre el percentatge d'alumnat estranger als CFGM i a Batxillerat és lleugerament superior.

Les dades evolutives corresponents al període 2010 a 2016 mostren que, en termes relatius, l'alumnat estranger s'ha mantingut força estable i, fins i tot, ha tendit a disminuir, la qual cosa no explicaria la davallada en el nombre de graduats als CFGM durant el mateix període.

Procedència acadèmica de l'alumnat que accedeix als CFGM (curs 2014-15)

Pes relatiu de l'alumnat estranger sobre el total de l'alumnat matriculat (curs 2015-16)

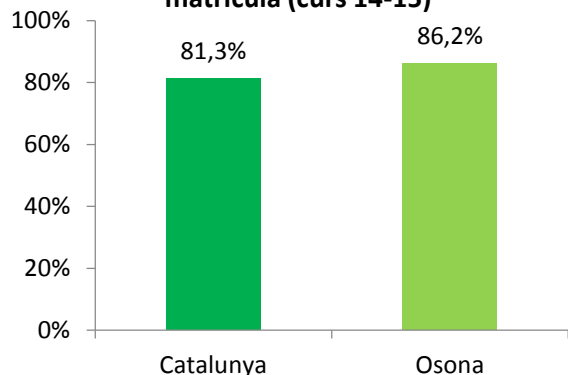

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Percentatge de graduació als CFGS de FP sobre matrícula (curs 14-15)

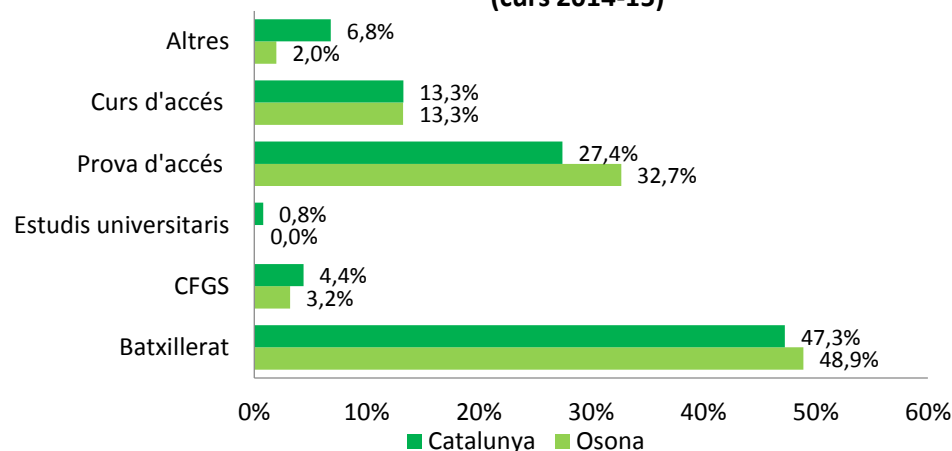
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament

Als **cicles formatius de grau superior** –en endavant CFGS– l'alumnat que es gradua a la comarca representa un 86,2% i una xifra 5 pp per sobre de la mitjana catalana (81,3%).

Aquesta és una situació similar a l'observada als estudis de batxillerat, en què la taxa de graduació de l'alumnat a Osona voreja el 85% i se situa per sobre de la mitjana catalana. Per tant, tot semblaria indicar que els CFGS formarien part de l'itinerari acadèmic seguit per una part important d'estudiants de batxillerat, que veuen en aquests estudis una oportunitat d'inserció laboral superior a la que ofereixen altres tipus d'estudis superiors.

En aquest sentit, les dades mostren que tant a Osona com al conjunt de Catalunya gairebé la meitat dels estudiants que accedeix als estudis de grau superior prové del batxillerat (48,9% i 47,3% respectivament). Ara bé, a Osona un 32,7% dels estudiants que accedeix a aquests estudis ho fa a través de proves específiques, ja que no disposa d'estudis de batxillerat o equivalents, i un 13,3% prové d'un CFGM i realitza un curs d'accés per accedir a un CFGS. En canvi, el percentatge d'estudiants que provenen d'altres estudis superiors (CFGS o estudis universitaris) tan sols representa el 3,2% a Osona i el 5,2% al conjunt del territori català.

Procedència acadèmica de l'alumnat que accedeix als CFGS (curs 2014-15)

Les dades relatives a l'edat dels estudiants de CFGS mostren que a Osona un 12% de l'alumnat té l'edat teòrica per cursar aquests estudis –18 anys– davant d'un 8% de l'alumnat del conjunt de Catalunya, mentre que un 19% de l'alumnat a Osona i un 16% al conjunt de Catalunya té 19 anys (que és l'edat que es correspondria amb els alumnes que després de finalitzar els CFGM realitzen el curs d'accés als CFGS). Tenint en compte que el pes de l'alumnat procedent d'altres estudis superiors és molt baix, es podria considerar que, com a mínim, un 31% (alumnat de 18 i 19 anys) de l'alumnat matriculat als CFGS d'Osona prové d'una trajectòria continuada des de les etapes precedents, mentre que en el cas de Catalunya aquest col·lectiu representa un 24%.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

L'anàlisi dels processos d'escolarització de l'alumnat a la comarca d'Osona posa de manifest **dues trajectòries contraposades**:

- Per una banda, la seguida pels joves que accedeixen als estudis de batxillerat amb uns nivells de prevalença i de graduació superiors a la mitjana catalana i que han de tendir a afavorir la transició d'aquest alumnat cap a etapes educatives superiors.
- Per l'altra, l'experimentada pels joves que cursen estudis de grau mitjà –CFGM– i que assoleixen uns nivells de graduació inferiors als del conjunt de Catalunya, la qual cosa dificulta la permanència d'una part important d'aquest alumnat dins del sistema educatiu i, conseqüentment, afavoreix l'abandonament educatiu prematur dels estudis. Insistim de nou en la necessitat de llegir amb molta cautela les dades relatives a la graduació als CFGM, atesa la poca consistència de la informació des d'un punt de vista evolutiu.

Per tant, tot sembla apuntar a l'existència de **dinàmiques educatives de continuïtat i de ruptura** associades als estudis de l'etapa postobligatòria inicial. Tanmateix, l'anàlisi evolutiva constata un decreixement important del pes relatiu dels estudis de batxillerat a Osona en relació als CFGM degut, principalment, a l'increment notable de l'alumnat matriculat als CFGM. Cal tenir en compte que la pèrdua d'alumnat de batxillerat és important perquè limita les oportunitats de millorar els nivells d'assoliment dels estudis secundaris postobligatoris. A més, la formació professional de grau mitjà és l'itinerari més seguit pels grups socialment menys afavorits i que més experimenten l'abandonament educatiu prematur.

Per tal d'aprofundir en l'anàlisi que s'ha dut a terme, convindria indagar en les condicions amb què l'alumnat promociona i gradua a l'ESO, ja que les taxes de graduació a 4t d'ESO poden estar ocultant situacions no resoltes, tant pel que fa a dèficits d'aprenentatge com a mancances en l'atenció de les necessitats específiques d'alguns alumnes; unes situacions que poden estar afavorint la ruptura de les trajectòries educatives posteriors, especialment la dels joves que cursen estudis de formació professional de grau mitjà.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Pla Estratègic de la Formació Professional Osona 2020

En aquest marc s'ha desenvolupat el **Pla Estratègic de la Formació Professional Osona 2020** amb l'objectiu d'impulsar un model de formació professional adaptat a les necessitats del teixit productiu del territori, posant al centre el creixement i el talent de les persones per tal de garantir l'equitat i la cohesió social, fet que revertirà en la competitivitat de la comarca. **El Pla** parteix de la visió de *l'Estratègia Europa 2020*, que proposa un programa de treball per a les polítiques europees d'educació i formació professional i per a l'ocupació. Els indicadors que s'han de mesurar si es va pel camí que assenyalen els objectius a assolir són els següents:

- Taxa d'ocupació >75% entre la població de 20 i 64 anys → (Osona: 66,08%)
- Taxa d'atur dels joves menors de 25 anys <5% → (13,00%)
- Taxa de fracàs i abandonament escolar prematur (APE) <10% → (No data)
- Taxa d'estudiants entre 20-24 anys amb estudis secundaris postobligatoris >90% → (58,8%)
- Taxa de titulats (30-34 anys) amb estudis superiors (grau superior i grau universitari) >40% → (33,5%)
- Assolir nivells de formació continuada entre els treballadors >15% → (No data)

El **Pla Estratègic de la Formació Professional Osona 2020** s'estructura en cinc eixos estratègics:

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Ahora, aquests cinc eixos estratègics agrupen els següents vint-i-un objectius:

Eixos estratègics

Eixos Estratègics	Objectius
Orientació	1 Model d'orientació comarcal 2 Suport a tutories i famílies 3 Aposta dels centres educatius per la FP 4 Observatori-seguiment de traça dels joves 5 Orientació envers l'ofici 6 Incentivar la mobilitat dels joves
Encaix oferta-demanda	7 Foment de les vocacions 8 Panell de seguiment: perfils demandats i encaix oferta-demanda 9 Flexibilització d'itineraris per agilitzar la inserció 10 Adaptació de currículums a necessitats del teixit productiu
Coordinació i planificació territorial	11 Treball en xarxa dels diferents agents del sistema TET 12 Generar visió global i compartida de FP a nivell de comarca 13 Encaix dels subsistemes de FP –reglada i ocupacional 14 Mobilitat: donar resposta als dèficits existents
Innovació i especialització	15 Foment dels centres especialitzats 16 Alinear la FP amb les estratègies sectorials del teixit productiu 17 Foment de la FP dual 18 Foment de la internacionalització del sistema de FP a la comarca 19 Experiències i projectes innovadors
Sensibilització	20 Incrementar el prestigi de la FP a la comarca 21 Facilitar l'accés a la informació relativa a la FP

- 1. Orientació.** Cal desenvolupar un model que permeti als alumnes prendre decisions per construir el seu projecte acadèmic i professional, i per fer-ho es fa necessari implicar a tots els agents educatius.
- 2. Encaix oferta-demanda.** És imprescindible conèixer els canvis en el mercat laboral i capacitar el sistema per atraure talent, així com per integrar les competències que el mercat de treball demanarà als futurs professionals.
- 3. Coordinació i planificació territorial.** Es fa necessari garantir la complementarietat de l'oferta formativa, la coordinació entre la multiplicitat d'agents al sistema i la millora de la mobilitat dels joves per afavorir el seu grau de formació.
- 4. Innovació i especialització.** La formació professional ha de dotar els alumnes dels instruments necessaris per aportar valor a l'estratègia competitiva del territori.
- 5. Sensibilització.** Cal dotar la formació professional del prestigi que mereix davant dels bons índexs d'inserció laboral i acadèmica que presenta.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

CONTRACTACIÓ

Les dades de **la contractació per sectors** van alineades a l'estructura empresarial de la comarca. Quasi un de cada tres contractes pertanyen a empreses del sector industrial (29,3%), fet que destaca per la diferència amb Catalunya i amb la resta de la mitjana provincial, on els contractes del sector industrial només representen el 12%. Això va en detriment del sector serveis que aglutina, només a Osona, el 65% de la contractació, i queda lluny del 80% aproximadament que aquest sector representa a Catalunya i a la província de Barcelona.

Els contractes registrats en el sector de la construcció tenen un pes similar, mentre que el sector primari d'Osona ha tingut una contractació registrada baixa, només 1'1%, en la mateixa línia que la mitjana provincial, però representant un pes més baix que el que aquest sector té en el balanç català.

Hi ha quatre municipis de la comarca, Gurb, Manlleu, Torelló i Vic, on s'ubiquen les empreses que concentren el 60% dels nous contractes. D'aquests, només Vic, on es localitzen les empreses amb el 40% dels nous contractes registrats a Osona, i Manlleu, tenen un sector serveis que mostra un comportament similar al que es dona al conjunt de Catalunya i que ha aglutinat el 75% dels nous contractes del municipi.

Els municipis com Gurb o Torelló són un exemple del pes industrial. En ambdós municipis la indústria acull més del 50% dels nous contractes.

CONTRACTACIÓ REGISTRADA PER SECTORS, setembre 2016

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Contractació set-2016	Contractació set-2015
Gurb	2	161	11	149	323	286
Manlleu	3	52	9	200	264	233
Torelló	1	169	7	123	300	333
Vic	7	379	85	1.297	1.768	1.473
Osona	1,1%	29,3%	4,4%	65,2%	4.405	3.638
Barcelona prov.	1,1%	12,0%	4,4%	82,6%	213.588	185.263
Catalunya	4,0%	12,8%	4,5%	78,7%	281.932	247.158

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Activitats amb més contractació registrada

Setembre 2016

CCAE-2009 Activitats econòmiques	Nous contractes	Indefinits	Temporals
Total Contractació Osona	4.405	15,3%	84,7%
10 Indústries de productes alimentaris	517	12,0%	88,0%
56 Serveis de menjar i begudes	396	18,4%	81,6%
85 Educació	367	15,3%	84,7%
47 Comerç detall, exc. vehicles motor	321	30,8%	69,2%
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	235	16,6%	83,4%
93 Activitats esportives i d'entreteniment	232	6,0%	94,0%
82 Activitats administratives d'oficina	205	2,9%	97,1%
46 Comerç engròs, exc. vehicles motor	195	24,6%	75,4%
81 Serveis a edificis i de jardineria	162	7,4%	92,6%
43 Activitats especialitzades construcció	144	14,6%	85,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement.

Per subsectors d'activitat, són **les indústries de productes alimentaris les que registren més contractació**. L'11,7% dels nous contractes registrats al setembre corresponien a aquest subsector. Després d'aquest subsector, els contractes destinats a activitats en serveis de menjar i begudes van representar el 9% dels contractes registrats. Els van seguir els contractes del subsector d'educació (8,3%), possiblement afavorits per l'efecte estacional d'inici de curs, i en quart lloc els contractes destinats al comerç al detall (7,3%), una de les activitats que en el darrer any ha generat més ocupació.

En conjunt el pes de la **contractació temporal** ha disminuït lleugerament passant del 88% al 85%, però tot i així continua essent molt elevada, sobretot en algunes activitats com les administratives d'oficina (97%), els serveis a edificis i jardineria (93%) o les indústries alimentàries (88%).

Destaca l'augment de contractació indefinida en el sector comerç, tant en el comerç al detall (31%), com en el comerç a l'engròs (25%).

Malgrat l'augment de la contractació laboral, el passat mes de juliol es va arribar a una xifra rècord de contractació registrada (contractes), la precarietat es manté tot i les noves perspectives econòmiques. El 26,2% dels nous contractes registrats al setembre eren per una durada inferior a un mes, el 12,4% entre 1 i 3 mesos, i el 12% entre 3 i 6 mesos.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

La contractació al setembre a la comarca ha augmentat un 21%, però ho ha fet de manera desigual entre les empreses dels diferents municipis. Per exemple, Vic se situa en la mitjana amb un increment del 20% de la contractació respecte al setembre del 2015, Manlleu ha augmentat un 13,3%, Gurb un 13%. A Torelló, en canvi, la contractació ha disminuït un -9,1%.

L'augment de la contractació laboral a la comarca supera l'augment mitjà de la demarcació de Barcelona (15,3%) i de Catalunya (14%).

La **contractació per edats** mostra un increment de la contractació dels més joves. Els joves menors de 25 anys contractats han representat el 27,7%, mentre que l'any passat representaven el 25,8%. Els contractes a joves també són superiors a Osona que a la província (23,4%) i que a Catalunya (23,1%). Per altra banda, hi ha municipis com Gurb o Manlleu, amb un 41,8% i un 37,1% respectivament, on els contractes a joves són encara molt més elevats.

Altres municipis, com per exemple Torelló, es caracteritzen per un augment de la contractació del grup d'edat més elevat. A Torelló, un de cada quatre contractes ha estat a una persona de més de 45 anys, i aquest no és un fet esporàdic, ja que fa temps que aquest municipi destaca per un pes elevat dels contractes a aquest col·lectiu.

Contractació registrada per edats

Setembre 2016	<20	20-24	25-29	30-45	>45	TOTAL
Gurb	8,4%	33,4%	18,0%	31,6%	8,7%	323
Manlleu	9,8%	27,3%	14,8%	29,5%	18,6%	264
Torelló	7,3%	24,0%	12,0%	30,3%	26,3%	300
Vic	5,3%	19,9%	17,6%	38,2%	18,9%	1.768
Osona	6,7%	21,0%	17,3%	37,4%	17,6%	4.405
Barcelona Prov.	4,2%	19,2%	17,7%	39,5%	19,4%	213.588
Catalunya	4,4%	18,7%	17,0%	39,7%	20,2%	281.932

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

Contractació indefinida vs temporal

Setembre 2016	Indefinits	Temporals
Osona	15,28%	84,72%
Barcelona prov.	14,83%	85,17%
Catalunya	13,82%	86,18%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Contractació registrada per ocupació

setembre 2016	Osona	Catalunya
Ocupacions militars	0,00%	0,01%
Directors i gerents	0,18%	0,34%
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	8,08%	12,66%
Tècnics i professionals de suport	14,28%	10,40%
Comptables, administratius i empleats d'oficina	5,24%	7,95%
Treb. de serveis de restauració, personals, protecció i venedors	20,82%	26,50%
Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes i forestals	0,09%	0,33%
Treb. qualificats de les ind. manufactureres i la construcció	7,92%	5,50%
Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	6,58%	4,55%
Ocupacions elementals, peons	36,80%	31,75%

El 36,8% dels contractes registrats durant el setembre, corresponien a ocupacions elementals i peonatge. A Catalunya aquest tipus d'ocupació va representar el 31,75%. Aquesta dada té un caràcter marcadament negatiu, tenint en compte que està vinculada al tipus de peonatge destinat a treballar en determinades indústries manufactureres que es caracteritzen per la seva precarietat laboral.

La taula adjunta mostra les vint ocupacions amb més contractació segons dades del mes de setembre, aquestes representen quasi el 90% del total de contractes registrats. Un de cada quatre contractes registrats van ser per desenvolupar tasques de peonatge a les indústries manufactureres de la comarca i el 95,1% d'aquests contractes han estat temporals. A aquests els segueixen els contractes per a professionals de suport a serveis jurídics i socials, amb el 10,5% dels contractes i els dels treballadors en els serveis de restauració que representen el 7,5% del total.

En conjunt, tot i que el percentatge de temporalitat és elevat, proper al 85%, hi ha diferències entre les diverses ocupacions. Algunes de les ocupacions on l'índex de temporalitat és més baix són els contractes a personal administratiu sense atenció al públic (60,7%), els peons del transport, descarregadors i reposadors (68,4%), els dependents de botigues i magatzems (71%) i els soldadors i muntadors d'estructures metàl·liques (72,3%).

Ocupacions amb més contractació, set. 2016	Total	%contractes temporals
Peons indústries manufactureres	1.057	95,1%
Prof. suport serveis jurídics, socials i sim.	464	94,4%
Treballadors assalariats serveis restauració	332	82,8%
Altres tipus de personal de neteja	247	94,7%
Dependents botigues i magatzems	217	71,0%
Operadors instal·lacions i màquines fixes	133	82,0%
Treballadors serveis personals	130	92,3%
Conductors vehicles, transport urbà o carretera	127	74,8%
Treballadors que tenen cura persones, serv. salut	106	94,3%
Professors ensenyament primari, secundari i superior	101	77,2%
Peons transport, descarregadors i reposadors	98	68,4%
Altres administratius sense atenció al públic	84	60,7%
Altres professionals ensenyament	83	88,0%
Treballadors indústria alimentació, begudes i tabac	78	76,9%
Administratius amb atenció al públic ncaa	76	73,7%
Especialistes en electricitat i electrònica	70	95,7%
Professionals cultura i espectacle	66	100%
Ajudants preparació aliments	65	76,9%
Treballadors obres estructurals construcció i sim.	64	75,0%
Tècnics ciències i enginyeries	59	79,7%
Altres treballadors que tenen cura persones	56	87,5%
Professionals de la salut	54	74,1%
Peons agraris, forestals i pesquers	52	75,0%
Soldadors, muntadors estructures metàl·liques, sim.	47	72,3%
Empleats serveis comptables, financers i transport	44	79,5%
Total contractes registrats	4.405	84,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Mobilitat obligada per raó de treball

Osona és una comarca amb una elevada **mobilitat laboral**. Les darreres dades disponibles per analitzar aquesta mobilitat són del cens 2011, i malgrat no disposar de dades actualitzades són un punt de partida que ens mostra algunes característiques de la mobilitat no només entre els municipis de la comarca sinó també amb la resta de municipis, principalment de comarques veïnes.

Segons aquestes dades el 77% dels ocupats residents a Osona treballen en empreses localitzades a la comarca. D'aquests ocupats el 53,8% ho fa en el mateix municipi de residència, i el 46,2% en algun dels altres municipis d'Osona. Pel que fa als ocupats que es desplacen a fora de la comarca les principals destinacions són el Barcelonès i el Vallès Oriental, amb el 37,5% i el 22,9% respectivament.

Osona rep també treballadors residents a altres comarques, encara que és una comarca més exportadora que importadora de mà d'obra. El Vallès Oriental (20,3%), el Barcelonès (19,6%) i el Bages (15,12%) són les comarques on resideixen la major part dels treballadors que vénen de fora de la comarca.

La comarca és deficitària en llocs de treball. Cal fer esment que aquestes dades són de l'any 2011, i durant aquests cinc anys el mercat de treball ha estat en constant transformació. Per altra banda, altres aspectes, com per exemple els canvis en les infraestructures viàries i de transport, poden haver incidit en la mobilitat laboral. Si més no, l'anàlisi ens aporta aquesta funcionalitat comarca-ciutat important a tenir en compte a l'hora d'estudiar les dinàmiques i els fluxos relatius al mercat de treball.

Les distàncies entre els municipis de la comarca són relativament baixes. Dels 50 municipis d'Osona només 6 estan a més de 30 minuts de la capital, Vic (Rupit i Pruit, Tavertet, Sobremunt, Vidrà, Alpens i Sant Boi de Lluçanès). Hi ha 15 municipis que es troben a 15 minuts o menys, i la majoria dels municipis (28) estan localitzats a una distància d'entre 15 i 30 minuts.

Població amb mobilitat obligada per raó de treball

Cens 2011

OSONA	Total
Residents ocupats a dins	48.067
· Mateix municipi	25.859
· Altre municipi	22.208
No residents ocupats a dins	4.987
· Vallès Oriental	1.011
· Barcelonès	977
· Bages	754
· Ripollès	557
· Vallès Occidental	378
· La Selva	329
· Maresme	178
· La Garrotxa	96
· Berguedà	83
· Altres comarques	625
Residents ocupats a fora	7.697
· Barcelonès	2.883
· Valles Oriental	1.763
· Vallès Occidental	668
· Bages	526
· Ripollès	331
· Gironès	245
· La Selva	222
· Baix Llobregat	220
· Maresme	158
· La Garrotxa	135
· Berguedà	102
· Altres Comarques	220
· Fora de Catalunya	224
Residents a ocupats a diversos municipis	6.592
Llocs de treball localitzats (1)	53.054
Població ocupada resident a Osona (2)	62.356
Diferència Localitzats - Residents	-9.302

(1) Llocs de treball localitzats = Residents ocupats a dins + No residents ocupats a dins.

(2) Població ocupada resident = Residents ocupats a dins + Residents ocupats a fora + Residents ocupats en diversos municipis.

Font: Idescat

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

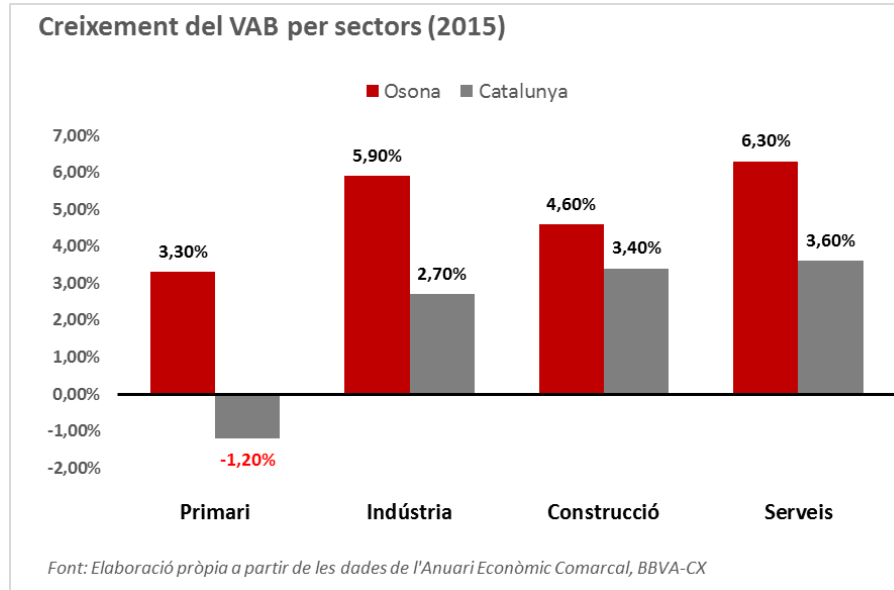
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Creixement del VAB comarcal

Comarca	2015
Osona	6,0%
La Ribera d'Ebre	5,8%
La Garrotxa	4,9%
El Baix Llobregat	4,8%
La Vall d'Aran	4,8%
El Moianès	4,8%
El Vallès Oriental	4,6%
El Vallès Occidental	4,4%
El Gironès	4,3%
El Baix Ebre	4,3%
El Tarragonès	4,1%
La Cerdanya	4,0%
La Terra Alta	3,9%
El Montsià	3,8%
El Berguedà	3,7%
La Selva	3,7%
El Maresme	3,6%
L'Anoia	3,6%
El Baix Penedès	3,5%
El Pla d'Urgell	3,4%
Catalunya	3,4%
El Baix Empordà	3,3%
L'Alt Camp	3,3%
El Bages	3,2%
L'Alt Empordà	3,2%
El Pla de l'Estany	2,6%
El Barcelonès	2,6%
El Garraf	2,5%
El Solsonès	2,3%
El Ripollès	2,3%
L'Alt Urgell	2,3%
El Segrià	2,3%
La Segarra	2,2%
La Conca de Barberà	2,2%
El Baix Camp	2,1%
El Priorat	2,0%
Les Garrigues	2,0%
L'Alt Penedès	1,8%
L'Urgell	1,8%
El Pallars Sobirà	1,7%
La Noguera	1,6%
El Pallars Jussà	0,4%
L'Alta Ribagorça	-0,1%

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2016, BB

Les **taxes de creixement del Valor Afegit Brut (VAB)** són positives des de l'any 2013 tant per a Osona com per a Catalunya. L'any 2015 el VAB onsonenc mostra increment en tots els sectors, amb valors de creixement superiors a la mitjana catalana, però destaquen especialment els bons resultats del terciari i del sector industrial. A Catalunya el creixement és positiu excepte en el sector primari (-1,2%).

Les darreres dades comarcals milloren el posicionament de la comarca i situen Osona com la comarca catalana amb més creixement l'any 2015 (+6%), seguida de la Ribera d'Ebre (5,8%) i la Garrotxa (4,9%). L'*Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA-CX)* destaca les grans diferències entre comarques com a conseqüència de la dinàmica sectorial i territorial. En conjunt s'observa una millora més notable a l'eix mediterrani i la Catalunya Central, on Osona lideraria aquest creixement.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

ESTRUCTURA EMPRESARIAL

Segons dades del primer semestre de l'any hi ha **5.853 empreses** registrades a Osona. La **distribució per sectors**, amb quasi una de cada cinc empreses al sector industrial, determina els trets característics del teixit productiu comarcal:

- Un sector industrial (18,8%) i un sector agrari (4,8%) que combinen el caràcter rural i industrial d'Osona.
- Un sector serveis deficitari, amb només el 66,9% de les empreses (Catalunya 80,1%) i molt concentrat a Vic.
- Un sector de la construcció (9,5%) similar al del context català.

Els 17 municipis de la taula adjunta concentren més del 85% de les empreses de la comarca, però destaca Vic on s'ubiquen el 36,4% del total (2.098 empreses). Manlleu (10,3%), Torelló (6,9%) i Gurb (4,3%) a continuació.

Empreses per sectors

Municipi	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Vic	1,6%	12,2%	7,0%	79,1%
Manlleu	4,7%	21,9%	7,0%	66,3%
Torelló	0,8%	27,6%	10,5%	61,2%
Gurb	13,4%	23,5%	8,5%	54,7%
Tona	3,7%	17,4%	11,6%	67,4%
Centelles	1,0%	26,2%	12,9%	60,0%
Taradell	5,1%	21,3%	12,4%	61,2%
Les Masies de Voltregà	19,6%	32,2%	4,2%	44,1%
Roda de Ter	0,7%	16,5%	17,3%	65,5%
Seva	0,8%	20,2%	14,3%	64,7%
Balenyà	2,6%	28,1%	14,9%	54,4%
Prats de Lluçanès	7,8%	13,3%	14,4%	64,4%
Calldetenes	6,9%	12,6%	21,8%	58,6%
Sant Hipòlit de Voltregà	5,7%	13,8%	13,8%	66,7%
Sant Julià de Vilatorrada	6,0%	10,8%	13,3%	69,9%
Santa Eugènia de Berga	3,8%	38,5%	5,1%	52,6%
Sant Vicenç de Torelló	1,3%	43,6%	15,4%	39,7%
Osona	4,8%	18,8%	9,5%	66,9%
Barcelona Prov.	0,4%	10,3%	8,2%	81,0%
Catalunya	1,0%	10,0%	9,0%	80,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Evolució de la dimensió empresarial, 2008-2016

	2008	2010	2013	2016
Fins a 5 treb	76,3%	77,5%	78,3%	77,5%
Fins a 10 treb	10,9%	10,3%	10,0%	10,3%
de 11 a 50 treb	11,1%	10,4%	9,7%	10,1%
de 51 a 250 treb	1,6%	1,8%	1,8%	2,0%
> 250 treb	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%

Una altra característica de l'estructura productiva comarcal és la **dimensió empresarial** i en concret el predomini de les microempreses. El 87,5% de les empreses tenen fins a 10 treballadors, i d'aquestes el 77,5% no passen de cinc.

L'evolució de la dimensió empresarial reflecteix també l'impacte de la crisi econòmica en el territori; la crisi va fer créixer els extrems, per una banda van reduir-se les empreses petites, mentre augmentaven les microempreses, i per altra banda van reduir-se les mitjanes mentre augmentaven les grans. És a dir, les petites van ser més petites i les mitjanes es van fer grans.

Però els anys de crisi econòmica no van afectar de la mateixa manera tots els sectors. La dimensió empresarial del sector agrari va augmentar en general, mentre que les empreses del sector de la construcció van disminuir també el nombre de treballadors. El sector industrial i el sector serveis van tenir un comportament més polaritzat, com dèiem, les petites es van fer més petites i les mitjanes es van fer més grans, i pel seu pes van marcar la tendència en l'evolució.

Sector agrari. Evolució de la dimensió empresarial, 2008-2016

	2008	2010	2013	2016
Fins a 5 treb	89,1%	89,3%	88,2%	86,9%
Fins a 10 treb	7,4%	7,0%	8,5%	7,8%
de 11 a 50 treb	3,1%	3,3%	2,8%	5,0%
de 51 a 250 treb	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
> 250 treb	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Sector construcció. Evolució de la dimensió empresarial, 2008-2016

	2008	2010	2013	2016
Fins a 5 treb	80,5%	82,3%	86,9%	87,1%
Fins a 10 treb	11,4%	10,2%	8,8%	8,2%
de 11 a 50 treb	7,7%	7,3%	4,2%	4,7%
de 51 a 250 treb	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%
> 250 treb	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Sector industrial. Evolució de la dimensió empresarial, 2008-2016

	2008	2010	2013	2016
Fins a 5 treb	60,5%	61,4%	63,5%	62,9%
Fins a 10 treb	14,3%	14,4%	12,8%	14,0%
de 11 a 50 treb	20,4%	19,4%	18,3%	18,0%
de 51 a 250 treb	4,4%	4,5%	4,8%	4,8%
> 250 treb	0,4%	0,3%	0,5%	0,4%

Sector serveis. Evolució de la dimensió empresarial, 2008-2016

	2008	2010	2013	2016
Fins a 5 treb	79,5%	80,5%	80,5%	79,6%
Fins a 10 treb	9,8%	9,3%	9,5%	9,4%
de 11 a 50 treb	9,5%	8,8%	8,6%	9,3%
de 51 a 250 treb	1,1%	1,3%	1,2%	1,6%
> 250 treb	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Distribució de la facturació per sectors d'activitat, en milions d'euros

TOTAL ECONOMIA		8.386,3					
PRIMARI	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca (A)	283,1	3,4%				
	Indústries extractives (B)	2,1	0,0%				
SECUNDARI	Indústria alimentària, tèxtil i paperera	Productes alimentaris i begudes (10 a 12)	2.554,0	30,5%			
		Tèxtil, confecció, cuir i calçat (13 a 15)	90,8	1,1%			
		Fusta i suro (16)	38,0	0,5%			
		Paper i arts gràfiques (17 i 18)	28,2	0,3%			
	Indústria química	Químiques i farmacèutiques (19 a 21)	42,6	0,5%			
		Cautxú i plàstic (22)	80,1	1,0%			
		Productes minerals no metàl·lics (23)	20,0	0,2%			
	Indústria del metall	Metal·lúrgia (24)	928,2	11,1%			
		Productes metàl·lics, exc. Maquinària (25)	291,4	3,5%			
		Equips elèctrics, productes informàtics i electrònics (26 i 27)	120,7	1,4%			
Maquinària i equips (28)		319,7	3,8%				
Vehicles de motor i altres materials de transport (29 i 30)		10,2	0,1%				
Altres indústries manufactureres (31 a 33)	113,5	1,4%					
Energia, aigua, sanejament i gestió de residus (35 a 39)	28,8	0,3%					
Construcció d'immobles i d'obres d'enginyeria civil (41 i 42)		101,6	1,2%				
	Activitats especialitzades construcció (43)	89,3	1,1%				
SERVEIS	Venda i reparació de vehicles motor (45)	154,1	1,8%				
	Comerç	Comerç a l'engròs	Intermediaris del comerç (461)	71,7	0,9%		
			Comerç a l'engròs d'alimentació i begudes (462 i 463)	742,7	8,9%		
			Comerç a l'engròs de productes d'ús domèstic (464)	192,4	2,3%		
			Comerç a l'engròs de TIC i maquinària (465 i 466)	98,0	1,2%		
			Altres tipus de comerç a l'engròs (467 i 469)	311,5	3,7%		
	Comerç	Comerç al detall	Comerç al detall en establiments no especialitzats (471)	838,7	10,0%		
			Comerç al detall d'alimentació i begudes (472)	52,3	0,6%		
			Comerç al detall de combustibles per l'automoció (473)	93,3	1,1%		
			Comerç al detall de TIC, ús domèstic i culturals (474 a 476)	56,9	0,7%		
Comerç al detall d'altres articles: Vestir, farmàcia... (477 a 479)			41,3	0,5%			
Altres serveis	Transport i emmagatzematge (49 a 53)	126,2	1,5%				
	Hostaleria (55 i 56)	42,5	0,5%				
Altres serveis	Serveis a les empreses i serveis personals	Informació i comunicacions (58 a 63)	128,2	1,5%			
		Activitats financeres i d'assegurances (64 a 66)	11,2	0,1%			
		Activitats immobiliàries (68)	42,9	0,5%			
		Activitats professionals, científiques i tècniques (69 a 75)	128,1	1,5%			
		Activitats administratives i serveis auxiliars (77 a 82)	49,2	0,6%			
		Educació, sanitat i serveis socials (84 a 88)	29,5	0,4%			
		Activitats artístiques, recreatives i altres serveis (90 a 99)	33,4	0,4%			

Entre parèntesis figuren els codis de la Classificació catalana d'activitats econòmiques CCAE-2009

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

OCUPACIÓ

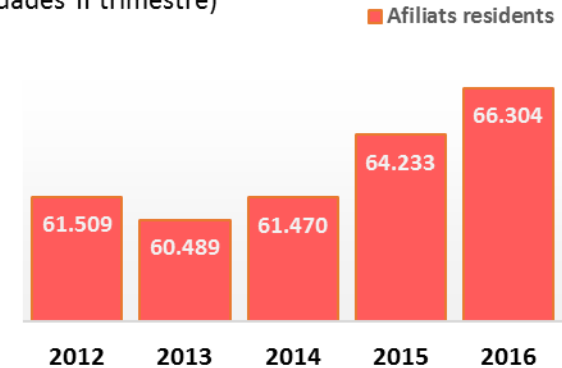
Segons les dades del segon trimestre del 2016, hi ha **66.304 afiliats a la Seguretat Social residents a Osona**, però a la comarca hi ha només **63.533 llocs de treball localitzats**. Les dades del darrer cens, el de l'any 2011, reflectien un dèficit de llocs de treball que sembla que es manté.

Les dades del cens mostraven una **taxa d'autocontenció** per a la comarca del 77%, el que significa que aproximadament un de cada quatre treballadors residents a Osona treballen fora de la comarca. I una **taxa d'autosuficiència** del 90%, és a dir que una de cada deu persones que treballen a Osona són d'una altra comarca.

El gràfic dels llocs de treball assenyalen l'evolució positiva i la recuperació progressiva a partir de l'any 2014 dels llocs de treball perduts per l'efecte de la crisi econòmica. L'any 2013 va ser el moment en què es va assolir el mínim de llocs de treball.

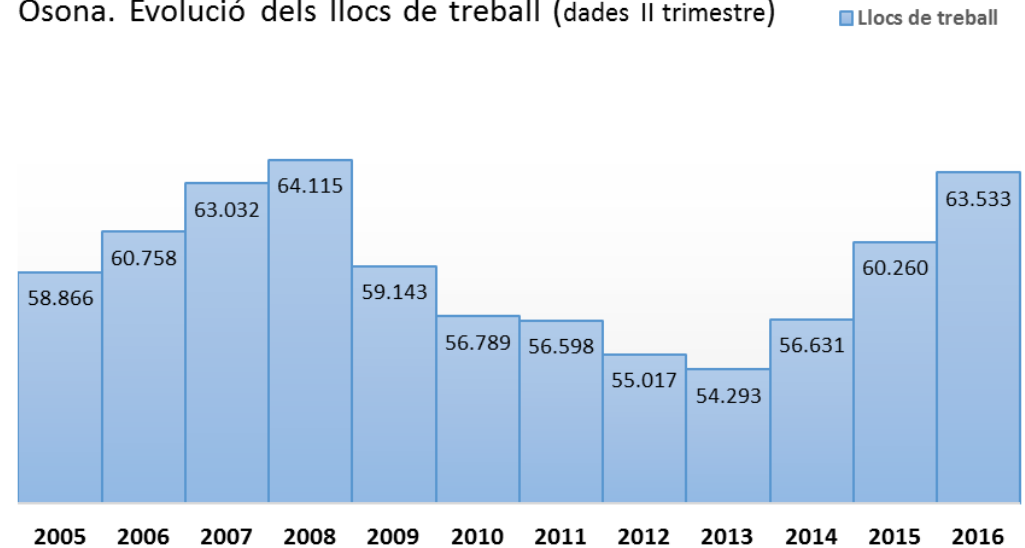
El gràfic mostra les dades de l'últim dia del segon trimestre de cada any, i les darreres dades indiquen que estem en nivells propers als d'abans de l'inici del període de crisi i destrucció d'ocupació.

Osona. Evolució dels afiliats residents
(dades II trimestre)

FONT: OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA, DADES D'IDESCAT

Osona. Evolució dels llocs de treball (dades II trimestre)

FONT: OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA, A PARTIR DE DADES DEL DEPT. D'EMPRESA I CONEIXEMENT

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Afiliats per edats

II Trim 2016	< 30	De 30 a 44	De 45 a 54	>= 55
Osona	16,8%	41,2%	25,8%	16,2%
Barcelona prov.	15,2%	43,4%	25,9%	15,4%
Catalunya	15,8%	43,1%	25,7%	15,4%

Font: Idescat

Les dades d'**afiliats per residència** mostren que a Osona el 55,8% dels treballadors són homes i el 44,2% dones. Comparant aquestes dades amb les de Catalunya s'observa que a la comarca hi ha més ocupació masculina, a Catalunya els homes representen el 53,8% dels ocupats, i a la província de Barcelona en conjunt representen el 52,6%. Aquestes diferències s'accentuen en determinades franges d'edat; en les franges d'edat més altes les distribucions per sexe són més similars, però destaquen algunes diferències en els grups més joves. A Osona, dels treballadors menors de 30 anys només el 45,5% són dones, mentre que segons la mitjana catalana les treballadores menors de 30 anys representen el 48,5%.

Segons aquestes dades, Osona és una excepció al patró tradicional on el percentatge de dones nascudes abans del 1960 que es mantenia fora del mercat laboral era més elevat en relació als homes. A la comarca, la representació de dones en els llocs de treball és molt semblant en totes les franges d'edat, a diferència del que succeeix a la resta de la província o globalment al territori català.

La distribució per grups d'edat presenta patrons similars al conjunt de Catalunya, tot i així, si observem la taula superior veiem diferències a Osona en els grups dels extrems, és a dir, els menors de 30 anys i els de 55 anys o més, són lleugerament superiors, aproximadament un punt i un punt i mig més si comparem el grup dels joves amb la mitjana provincial.

A Osona prop de 11.000 treballadors (16,2%) arribaran a l'edat de jubilació durant la propera dècada. No disposem d'aquestes dades distribuïdes per activitat econòmica, però seria interessant aprofundir més en aquesta anàlisi per tal de preveure el reemplaçament laboral.

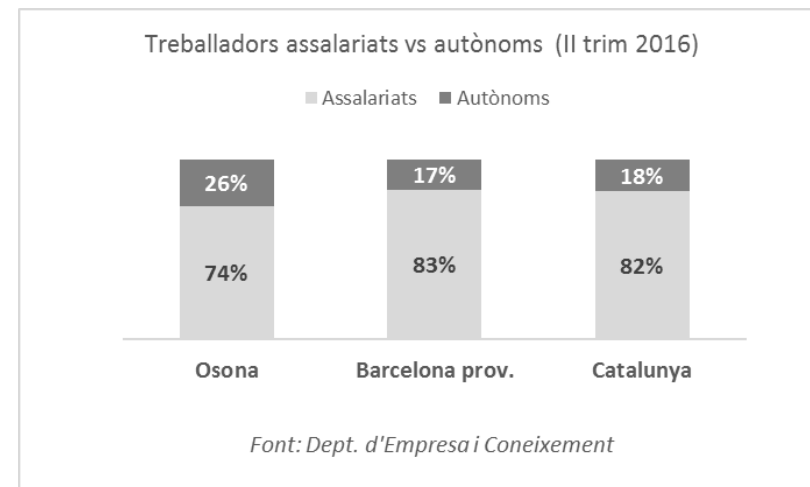
Pel que fa als treballadors d'origen estranger, representen l'11,2% dels treballadors osonencs. A la demarcació de Barcelona representen l'11,9%, mentre que a Catalunya representen el 13% .

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

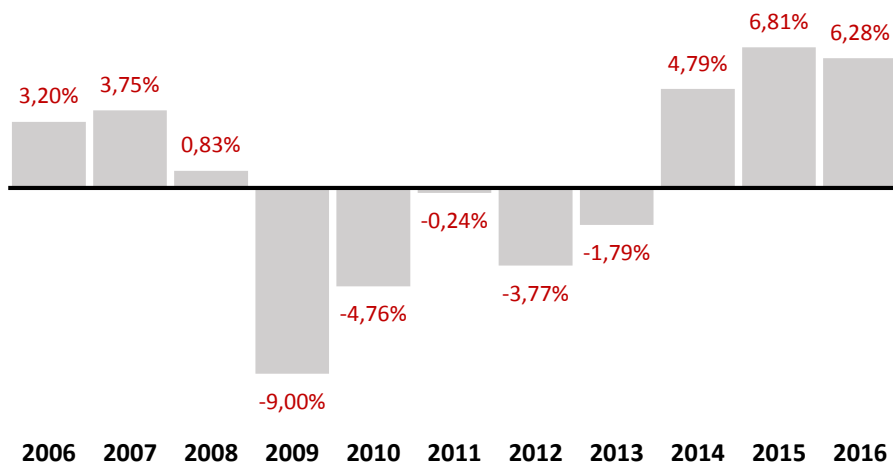
4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

A Osona hi ha 63.533 llocs de treball, d'aquests, el 74% els ocupen **treballadors assalariats** (46.906) i el 26% **treballadors autònoms** (16.627). El percentatge de treballadors autònoms a la comarca és força superior al de la mitjana catalana (18%) i provincial (17%). A Osona ha tingut sempre un pes significatiu el col·lectiu de treballadors autònoms, i es va incrementar durant el preludi de la crisi econòmica. Posteriorment, ja en plena crisi, el descens dels autònoms va ser bastant inferior a la destrucció de llocs de treball assalariats, per la qual cosa aquest col·lectiu va incrementar el seu pes en el global de llocs de treball.

El creixement d'ocupació es va aturar primer en els llocs de treball ocupats per assalariats, l'any 2008. Aquell mateix any els autònoms encara van créixer el 4,5%. Ambdós grups no van tornar a augmentar fins l'any 2014, moment en què la comarca va ser encapçalada la creació d'ocupació de la demarcació de Barcelona. El període de plena destrucció d'ocupació (2009-2013) malgrat afectar els dos col·lectius, va tenir un impacte molt més acusat en el grup de treballador assalariats.

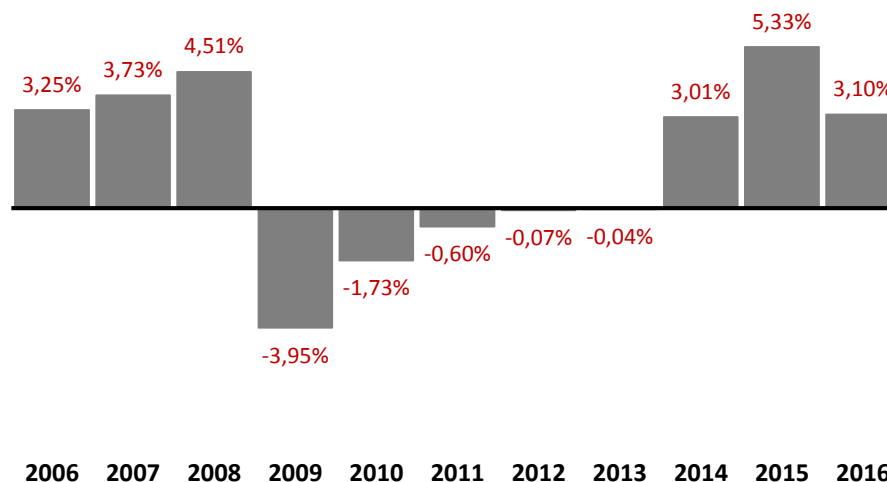

Osona. Taxa de variació de treballadors assalariats

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de dades del Dept. Empresa i Coneixement

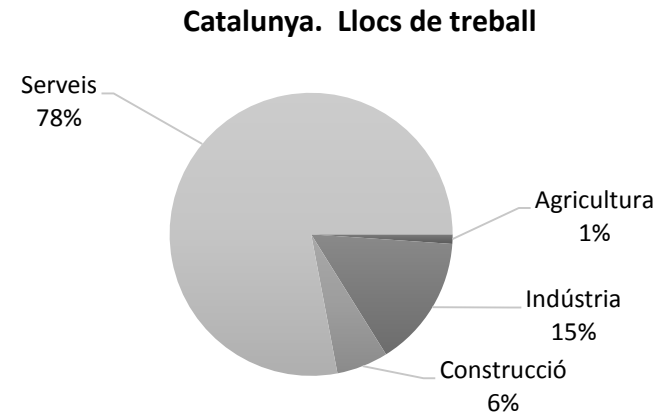
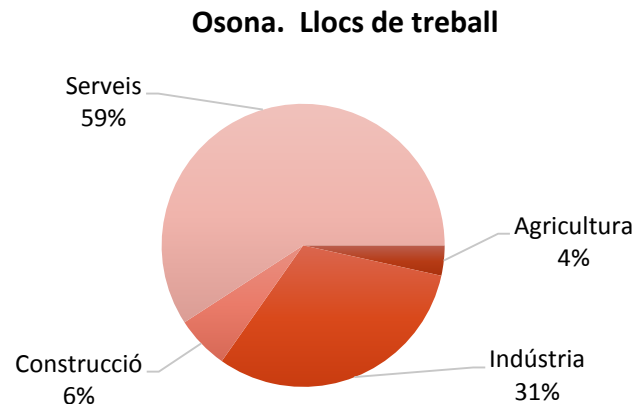
Osona. Taxa de variació de treballadors autònoms

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de dades del Dept. Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

L'estructura productiva de la comarca es caracteritza pel pes del sector industrial. Com hem dit anteriorment, el percentatge de les empreses osonenques d'aquest sector (19%) quasi dupliquen la mitjana catalana (10%). Així no és estrany que els llocs de treball, els assalariats més els autònoms, del sector industrial d'Osona, representen el 31%, més del doble dels que acull la indústria catalana.

Variació 2008-2016 dels llocs de treball

	Total	Assalariats	Autònoms
Osona	-0,90%	-2,80%	4,80%
Barcelona prov.	-7,84%	-8,00%	-7,00%
Catalunya	-8,23%	-8,29%	-7,96%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

Durant el període 2008-2013 el context econòmic va derivar en una reducció dels llocs de treball. La tendència en l'evolució de l'ocupació va fer un gir positiu l'any 2014 i aquesta encara es manté. De fet, a diferència d'altres comarques catalanes ens trobem molt a prop de recuperar el nombre d'afiliats de l'any 2008. Cal remarcar, com destacaven ja en el *2n Informe de competitivitat*, que es manté també la tendència a l'alça no solament en el col·lectiu de treballadors assalariats, sinó també en el col·lectiu de treballadors autònoms. Segons l'*Informe Territorial de la província de Barcelona (Diputació de Barcelona 2016)*, Osona lidera l'increment de treball autònom de la província.

Els treballadors **ocupats en llocs de treball d'alt contingut tecnològic** (28,8%) es manté encara lluny de la mitjana catalana (43,9%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Una anàlisi més detallada mostra que no només s'han recuperat els llocs de treball assalariats, sinó que continua la tendència positiva. Aquest és el cas del comerç al detall que, representant el 13,2% dels assalariats, ha experimentat una variació positiva des de l'any 2008 del 18,5%.

La segona activitat amb més assalariats és la indústria de productes alimentaris (11,9%), en aquest cas l'increment ha estat més lleuger (3,2%), però també s'ha donat.

A l'altre extrem destaquen la indústria de productes metàl·lics, que ha perdut el 25% d'assalariats; les activitats de construcció d'immobles i les especialitzades en la construcció, que han reduït els assalariats un 233% i un 109% respectivament, i les activitats de venda i reparació de vehicles de motor que els han reduït en un 46%.

Les activitats econòmiques estan formades per grups de subsectors d'activitat i observar les dades en aquest nivell de desagregació ens pot aportar una visió més acurada. Per exemple, si bé el comerç al detall en conjunt és l'activitat que concentra més treballadors (vegeu la taula superior), és el subsector de sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis el que encapçala la llista (vegeu la taula inferior). En aquesta segona taula podem veure el rànquing d'aquestes activitats i com estan evolucionant.

ACTIVITATS ECONÒMIQUES AMB MÉS ASSALARIATS

1r semestre 2016

Activitats econòmiques amb més assalariats	2008		2016		Variació 2008-2016
	Nombre	%	Nombre	%	
1 Comerç detall, exc. vehicles motor (Comerç)	5.060	10,5%	6.212	13,2%	18,5% ▲
2 Indústries de productes alimentaris (Agroindústria)	5.384	11,2%	5.562	11,9%	3,2% ▲
3 Educació (Educació i recerca)	2.333	4,8%	2.801	6,0%	16,7% ▲
4 Comerç engròs, exc. vehicles motor (Comerç)	2.845	5,9%	2.787	5,9%	-2,1% ▼
5 Productes metàl·lics, exc. maquinària (Metall)	2.985	6,2%	2.388	5,1%	-25,0% ▼
6 Maquinària i equips ncaa (Metall)	2.258	4,7%	2.017	4,3%	-11,9% ▼
7 Activitats sanitàries (Salut)	1.943	4,0%	1.920	4,1%	-1,2% ▼
8 Adm. pública, Defensa i SS obligatòria (Aministració pública)	1.988	4,1%	1.905	4,1%	-4,4% ▼
9 Serveis de menjar i begudes (Hostaleria i turisme)	1.353	2,8%	1.820	3,9%	25,7% ▲
10 Serveis a edificis i de jardineria (Serveis a les empreses)	836	1,7%	1.176	2,5%	28,9% ▲
11 Transport terrestre i per canonades (Logística)	1.358	2,8%	1.135	2,4%	-19,6% ▼
12 Activitats relacionades amb l'ocupació (Serveis a les empreses)	52	0,1%	1.127	2,4%	95,4% ▲
13 Activitats especialitzades construcció (Construcció i immobiliàries)	2.329	4,8%	1.114	2,4%	-109,1% ▼
14 Agricultura, ramaderia i caça (Agroindústria)	616	1,3%	943	2,0%	34,7% ▲
15 Serveis socials sense allotjament (Serveis socials)	537	1,1%	918	2,0%	41,5% ▲
16 Venda i reparació de vehicles motor (Automoció)	1.140	2,4%	781	1,7%	-46,0% ▼
17 Serveis socials amb allotjament (Serveis socials)	478	1,0%	705	1,5%	32,2% ▲
18 Activitats esportives i d'entreteniment (Edició, cultura i lleure)	369	0,8%	661	1,4%	44,2% ▲
19 Construcció d'immobles (Construcció i immobiliàries)	2.185	4,5%	655	1,4%	-233,6% ▼
20 Activitats jurídiques i de comptabilitat (Serveis a les empreses)	676	1,4%	562	1,2%	-20,3% ▼
TOTAL ASSALARIATS	48.256		46.906		-2,9% ▼

Principals subseccions d'activitats econòmiques (CCAE-2009)	2014	2015	2016	
Sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis	10,1%	9,6%	9,1%	▼
Comerç al detall en establiments no especialitzats	7,5%	7,9%	8,3%	▲
Administració pública i de la política econòmica i social	4,2%	4,1%	4,0%	▼
Activitats hospitalàries	2,1%	3,2%	3,1%	▼
Activitats de les empreses de treball temporal	2,1%	2,2%	2,4%	▲
Restaurants i establiments de menjars	2,3%	2,2%	2,3%	▲
Activitats de neteja	1,7%	1,7%	2,3%	▲
Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances	2,2%	2,2%	2,3%	▲
Fabricació d'altres tipus de maquinària per a usos específics	1,9%	1,9%	2,2%	▲
Educació secundària	2,0%	2,00%	2,00%	→
TOTAL ASSALARIATS	40.976	43.559	46.906	▲

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

La mateixa classificació (CCAE-2009) s'utilitza per a l'anàlisi dels treballadors autònoms. En aquest cas i observant la taula superior, veiem que les dues primeres activitats pel que fa a la distribució dels autònoms, estan invertides. Aquí és la indústria de productes alimentaris qui se situa al capdavant de manera més contundent (18% dels autònoms) i no només això, sinó que els autònoms que desenvolupen aquesta activitat s'han incrementat un 173,2% entre el 2008 i el 2016.

La taula inferior referma el protagonisme d'aquest subsector, i situa més concretament el volum més elevat d'aquests autònoms en les activitats de sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis. A més en constant creixement, com mostra la seva evolució. Cap dels subsectors que segueixen a la llista creix a un ritme tan elevat durant tant de temps.

Tornant a la informació de la taula de variacions de llocs de treball 2008-2016 (pg. 51), podem afirmar que el 4,8% d'increment de treballadors autònoms que s'ha donat a Osona en aquests darrers anys està determinat pels autònoms d'aquesta subsecció. L'any 2008 els autònoms de la indústria alimentària representaven només el 6,9% del total, actualment el 18%. Si calculem la variació d'autònoms entre el 2008 i el 2016 desestimant aquells que estan afiliats a aquesta activitat, haurien disminuït el 8% a Osona.

ACTIVITATS ECONÒMIQUES AMB MÉS AUTÒNOMS

1r semestre 2016

Activitats econòmiques amb més autònoms	2008		2016		Variació 2008-2016
	Nombre	%	Nombre	%	
1 Indústries de productes alimentaris (Agroindústria)	1.097	6,92%	2.997	18,0%	173,2% ▲
2 Comerç detall, exc. vehicles motor (Comerç)	1.920	12,11%	1.796	10,8%	-6,5% ▼
3 Activitats especialitzades construcció (Construcció i immobiliàries)	1.817	11,46%	1.409	8,5%	-22,5% ▼
4 Agricultura, ramaderia i caça (Agroindústria)	1.197	7,55%	1.070	6,4%	-10,6% ▼
5 Serveis de menjar i begudes (Hostaleria i turisme)	939	5,92%	986	5,9%	5,0% ▲
6 Comerç engròs, exc. vehicles motor (Comerç)	815	5,14%	826	5,0%	1,3% ▲
7 Transport terrestre i per canonades (Logística)	753	4,75%	681	4,1%	-9,6% ▼
8 Construcció d'immobles (Construcció i immobiliàries)	1.111	7,01%	667	4,0%	-40,0% ▼
9 Altres activitats de serveis personals (Edició, cultura i lleure)	576	3,63%	605	3,6%	5,0% ▲
10 Venda i reparació de vehicles motor (Automoció)	391	2,47%	412	2,5%	5,4% ▲
11 Activitats sanitàries (Salut)	248	1,56%	408	2,5%	64,5% ▲
12 Productes metàl·lics, exc. maquinària (Metall)	463	2,92%	364	2,2%	-21,4% ▼
13 Reparació ordinadors i efectes personals (TIC)	444	2,80%	301	1,8%	-32,2% ▼
14 Educació (Educació i recerca)	202	1,27%	287	1,7%	42,1% ▲
15 Activitats jurídiques i de comptabilitat (Serveis a les empreses)	251	1,58%	282	1,7%	12,4% ▲
16 Serveis tècnics arquitectura i enginyeria (Construcció i immobiliària)	261	1,65%	271	1,6%	3,8% ▲
17 Indústries fusta i suro, exc. Mobles (Fusta i mobles)	344	2,17%	226	1,4%	-34,3% ▼
18 Serveis a edificis i de jardineria (Serveis a les empreses)	239	1,51%	226	1,4%	-5,4% ▼
19 Activitats professionals i tècniques ncaa (Serveis a les empreses)	117	0,74%	204	1,2%	74,4% ▲
20 Activitats auxiliars mediació financera (Serveis financers)	154	0,97%	174	1,0%	13,0% ▲
TOTAL AUTÒNOMS	15.859		16.627		4,8% ▲

Principals subseccions d'activitats econòmiques (CCAE-2009)	2014	2015	2016	
Sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis	12,4%	15,4%	17,6%	▲
Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances	4,0%	3,6%	3,7%	▲
Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats	4,0%	3,9%	3,7%	▼
Altres activitats de serveis personals	3,8%	3,7%	3,7%	→
Construcció d'edificis	3,6%	3,5%	3,5%	→
Establiments de begudes	3,9%	3,6%	3,5%	▼
Producció ramadera	3,6%	3,4%	3,3%	▼
Instal·lacions elèctriques, de lampisteria i altres instal·lacions d'edificis i obres	3,4%	3,3%	3,1%	▼
Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments es	3,3%	3,0%	2,9%	▼
Acabament d'edificis	3,1%	2,9%	2,8%	▼
TOTAL AUTÒNOMS	15.062	15.872	16.627	▲

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades del Dept. d'Empresa i Coneixement

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

INTERNACIONALITZACIÓ

El 12,3% de les empreses d'Osona realitzen alguna **activitat de comerç exterior**, segons dades del SABI (*Sistema de Anàlisis de Balances Ibèricos*) del mes d'agost 2016. D'aquestes, el 2,3% només exporta, el 3,4% només importa i el 6,5% fa exportacions i importacions. És a dir, el 8,8% de les empreses d'Osona exporta i el 9,9% importa.

Actualment, l'activitat de comerç exterior a la comarca (12,3%) és superior a la mitjana catalana (11%). Comparant aquestes dades amb les de l'any 2013, veiem que durant el període de recuperació econòmica (2014-2016), el pes de la internacionalització a Osona ha augmentat més que a Catalunya.

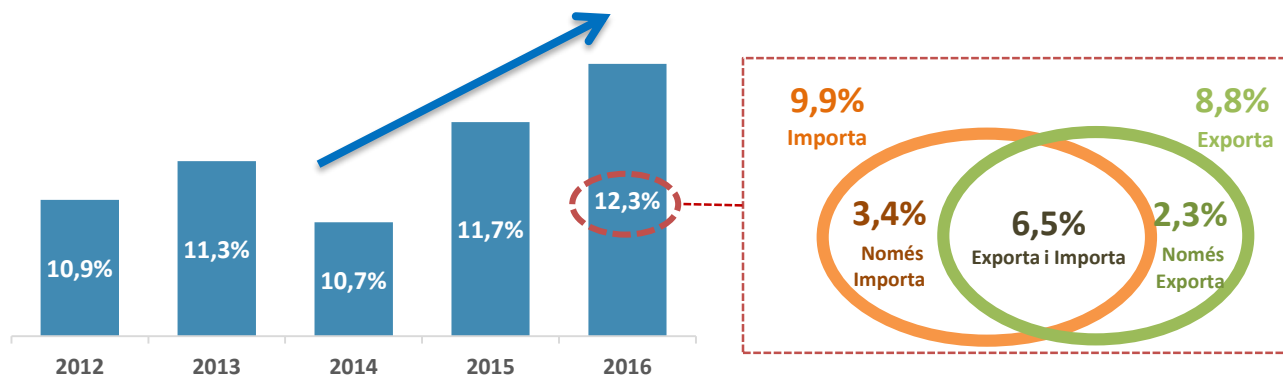
2016	Osona	Catalunya
Només exporta	2,3%	1,8%
Només importa	3,4%	3,4%
Exporta i importa	6,5%	5,8%
No fa cap activitat exterior	87,7%	89,0%

Font: *Sistemas Anuales de Balances Ibèricos*, 2016

Comerç exterior a Osona	2012	2013	2014	2015	2016
Només exporta	2,2%	2,2%	1,9%	2,3%	2,3%
Només importa	3,1%	3,2%	3,4%	3,4%	3,4%
Exporta i importa	5,6%	5,9%	5,4%	6,0%	6,5%
No fa cap activitat exterior	89,1%	88,7%	89,3%	88,3%	87,7%

Font: *SABI, Sistemas Anuales de Balances Ibèricos*

Evolució del percentatge d'empreses d'Osona que tenen alguna activitat de comerç exterior (en percentatge sobre el total d'empreses)

L'any 2013 la mitjana catalana d'activitat exterior era del 10,3%, mentre que a Osona era del 10,9%.

El percentatge d'internacionalització de les empreses ha augmentat a la comarca lleugerament i progressiva en els darrers dos anys, després d'un període decreixent entre el 2012-2014. Així, el percentatge d'internacionalització ha passat del 10,9% el 2012, l'11,3% el 2013, el 10,7% el 2014, l'11,7% el 2015 i el 12,3% el 2016.

Segons l'evolució, les empreses que desenvolupen alguna activitat de comerç exterior han guanyat pes des del 2014 gràcies a les empreses que combinen l'exportació i la importació.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Pel que fa a les zones de destinació i origen del comerç exterior, la Unió Europea és la destinació de més de la meitat de les exportacions de les empreses d'Osona (54%) i l'origen de quasi tres de cada quatre importacions (72,4%). Les exportacions tenen com a destinació principal Europa (61,3% del total), i com dèiem, majoritàriament la Unió Europea (54%). A distància trobem com a segona destinació per exportar Àsia (15,8%), en tercer lloc Amèrica (15,4%), Àfrica (6,7%) i finalment Oceania (0,8%).

Les importacions provenen en un 74,6% de la resta de continent europeu. A continuació, com passa amb les exportacions, les que provenen d'Àsia (15,5% del total), i seguidament, però amb poca significació, les importacions d'Amèrica (5,9%), Àfrica (3,3%) i Oceania (0,7%).

Distribució d'exportacions i importacions per zones de destí i d'origen

	Exportacions	Importacions
Europa	61,3%	74,6%
Unió Europea	54,0%	72,6%
UE*	13,4%	38,0%
França	6,1%	6,3%
Alemanya	4,0%	5,9%
Portugal	3,6%	1,0%
Regne Unit	3,4%	2,6%
Itàlia	3,2%	6,3%
Resta d'Europa	7,3%	2,0%
Àsia	15,8%	15,5%
Orient Mitjà	6,3%	4,0%
Resta d'Àsia	9,5%	11,6%
Amèrica	15,4%	5,9%
Amèrica del Nord	2,4%	3,0%
Amèrica Central	4,3%	1,0%
Amèrica del Sud	8,7%	2,0%
Àfrica	6,7%	3,3%
Oceania	0,8%	0,7%

*UE: en general, no s'especifica cap país o països en concret.

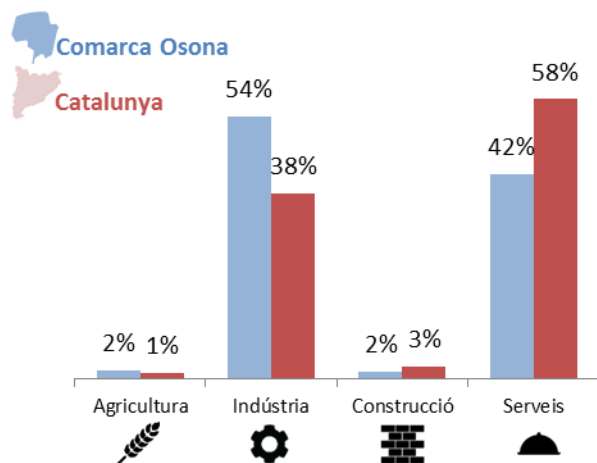
Font: SABI, *Sistemas Anuales de Balances Ibéricos*

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

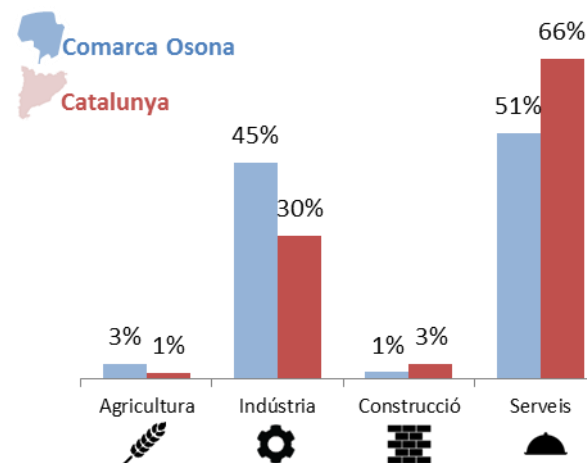
4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

El **sector industrial** –amb el 54,3% de les empreses exportadores– és el que més exporta, mentre que el **sector serveis** és el que més importa (51%). El **sector primari** i el **sector de la construcció** estan poc internacionalitzats, només representen l'1,9% i l'1,6% de les exportacions i el 3,1% i 1,4% de les importacions respectivament. Comparant les dades d'Osona amb les mitjanes catalanes destaca el pes d'internacionalització de la indústria comarcal, tant pel que fa a les exportacions com pel que fa a les importacions, i pren pes al sector serveis, que a Catalunya encapçala el comerç internacional. Mentre a Catalunya dues de cada tres empreses importadores pertanyen al sector serveis, a Osona només representen una de cada dues. En canvi, no hi ha diferències significatives amb els altres dos sectors, el sector primari i el sector de la construcció.

Empreses exportadores per sector d'activitat, 2016

Empreses importadores per sector d'activitat, 2016

Font: SABI, *Sistemas Anuales de Balances Ibéricos*

Dins de la indústria, **els subsectors amb més activitat** exportadora són la indústria alimentària, que fa el 10,2% del total de les exportacions del sector industrial d'Osona, seguida del subsector de fabricació de maquinària i béns d'equip (9,8%), el subsector de fabricació de productes metàl·lics (7,9%), i el subsector tèxtil, confecció i calçat (7,6%). Les importacions industrials les encapçala el subsector de fabricació de maquinària i béns d'equip, amb el 7,1% del total d'importacions industrials, en segon lloc el subsector de la indústria alimentària (6,8%) i en tercer lloc el subsector de fabricació de productes metàl·lics (6,5%). Les empreses del sector serveis amb més activitat internacional pertanyen majoritàriament al subsector del comerç a l'engròs, que representa el 30% d'exportacions i el 31,5% de les importacions d'aquest sector.

Aquestes dades ens confirmen que aquells subsectors més internacionalitzats concentren el volum més important tant de l'activitat exportadora com de la importadora comarcal.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Les empreses exportadores tenen un **volum de facturació** superior a les empreses importadores. Quasi el 23% de les empreses exportadores d'Osona facturen més de 10 milions d'euros l'any, mentre que només el 20% de les empreses importadores ho fan. En conjunt, la mitjana de facturació és de 15,9 milions/€ l'any per a les empreses exportadores i de 13,4 milions/€ l'any per a les empreses importadores.

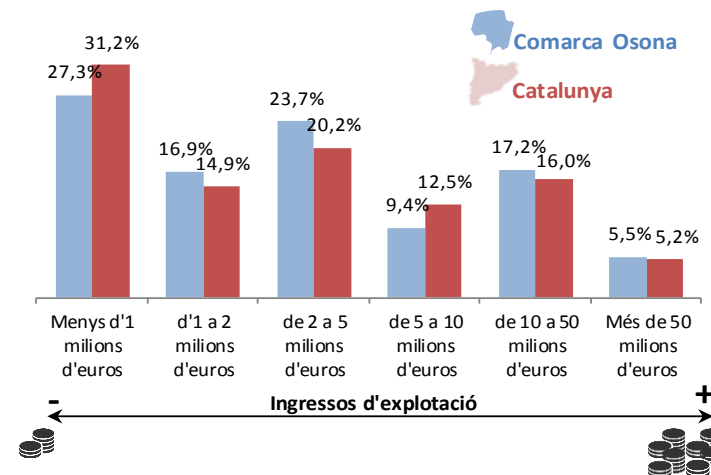
El perfil d'aquestes empreses d'Osona en relació als ingressos de facturació és similar al de Catalunya. Encara que a Catalunya hi ha més empreses del tram baix de facturació, aquelles que facturen menys d'1 milió/€ anuals, amb activitat internacional, sobretot empreses importadores.

En relació a la **dimensió empresarial**, les empreses exportadores tenen de mitjana més treballadors (32) que les importadores (28). A Osona tenen menys de 10 treballadors el 50,4% de les empreses importadores i el 43,4% de les exportadores. Però les empreses amb més de 50 treballadors aglutinen el 17% de les exportacions i el 15% de les importacions. A Catalunya les grans empreses, aquelles amb més de 250 treballadors, representen un percentatge superior en l'activitat exterior. Això és conseqüència de l'estructura empresarial de la comarca i de la poca presència d'empreses grans.

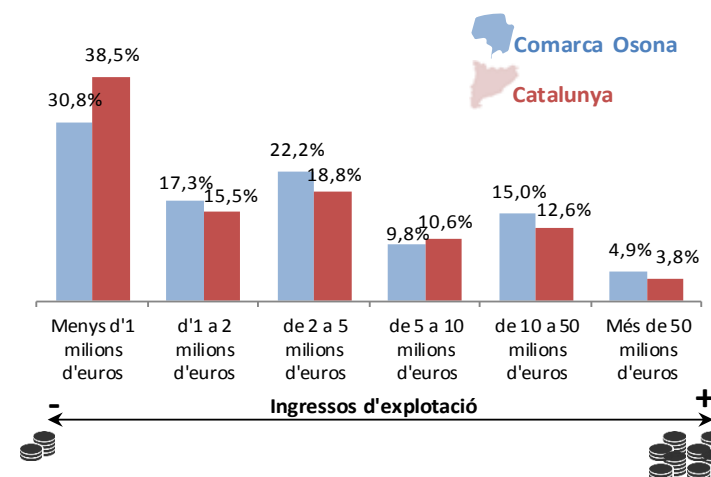
Empreses exportadores/importadores per nombre de treballadors, 2014

Nombre de treballadors	OSONA		CATALUNYA	
	Exportadores	Importadores	Exportadores	Importadores
Menys de 10	43,4%	50,4%	43,3%	51,9%
de 10 a 49	40,0%	34,9%	39,5%	34,9%
de 50 a 249	14,9%	13,4%	14,2%	11,0%
250 o més	1,7%	1,2%	3,0%	2,2%

Empreses exportadores per tram de facturació, 2014

Empreses importadores per tram de facturació, 2014

Font: SABI, Sistemas Anuales de Balances Ibéricos

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

CARACTERITZACIÓ I SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES EMPRESES D'OSONA 2008-2014

La caracterització i anàlisi de la salut economicofinancera de les empreses osonenques en el període 2008-2014 ha diferenciat les microempreses (<2M), petites (<10), mitjanes (<50 M) i grans empreses (> 50M) segons classificació per volum de negocis de la Unió Europea Reglament UE n.651/2014 de la Comissió.

La cerca prové de la base de dades SABI en data 29.07.2016 per recollir les dades financeres de les empreses osonenques que havien dipositat els seus comptes anuals al registre mercantil en el període 2008-2014.

La metodologia utilitzada parteix del recull de dades comptables i financeres de les empreses d'Osona (3.595) de la cerca de 20.07.2016, i no es van tenir en compte les empreses que no tenien dades en cada un dels exercicis del període, a excepció de les empreses constituïdes en el període 2008-2014, de manera que la mostra sobre la que s'ha treballat és de 2.300 empreses, repartides en microempreses (1.922), empreses petites (284), empreses mitjanes (72) i empreses grans (22).

L'anàlisi econòmica i financera s'estructura en quatre parts diferenciades: l'anàlisi de la situació financera a curt termini, l'anàlisi de la situació financera a llarg termini, l'anàlisi econòmica i l'anàlisi patrimonial, per arribar a una diagnosi de la salut economicofinancera d'aquestes empreses.

MICROEMPRESES
Volum de negoci <2M

EMPRESES PETITES
Volum de negoci <10M

EMPRESES MITJANES
Volum de negoci <50M

EMPRESES GRANS
Volum de negoci >50M

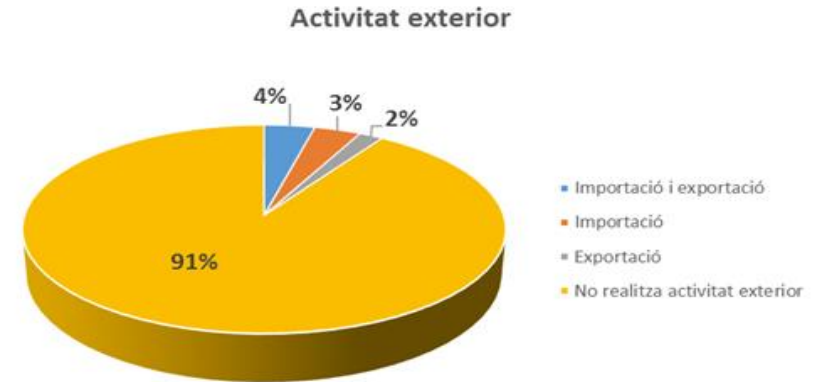
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

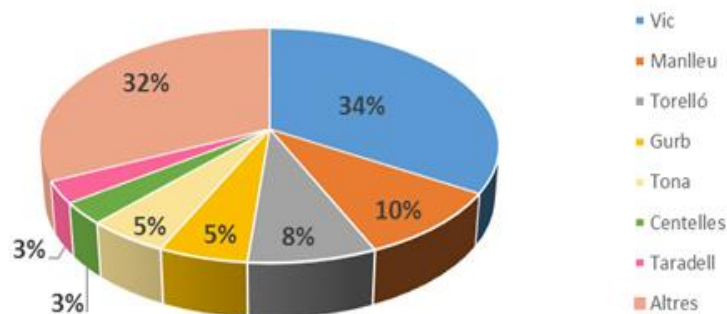
CARACTERITZACIÓ DE LES MICROEMPRESSES

Un 94% de **les microempreses** analitzades tenen la forma jurídica de societat limitada (SL). Un 53% estan constituïdes des de fa més de 15 anys i un 47% tenen una vida inferior a 15 anys amb 390 microempreses constituïdes en el període objecte d'estudi 2008-2014.

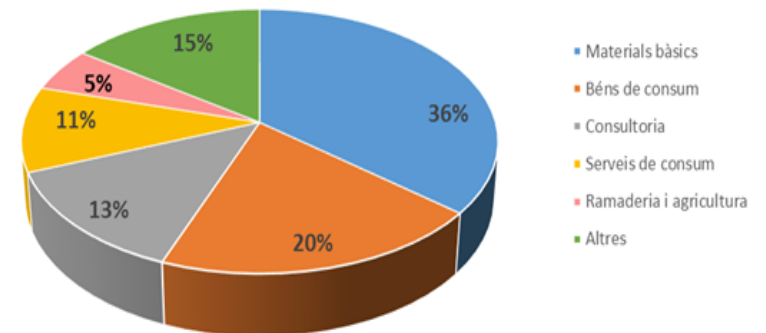
Són empreses poc internacionalitzades, un 91% no té cap activitat exterior i les activitats se centren en CNAE de materials bàsics i béns de consum. Majoritàriament es troben a Vic, Manlleu, Torelló i Gurb.

Poblacions d'Osona

Classificació de les activitats sectorials

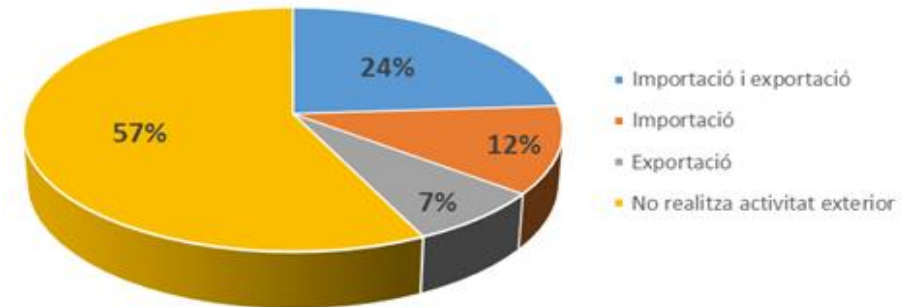
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

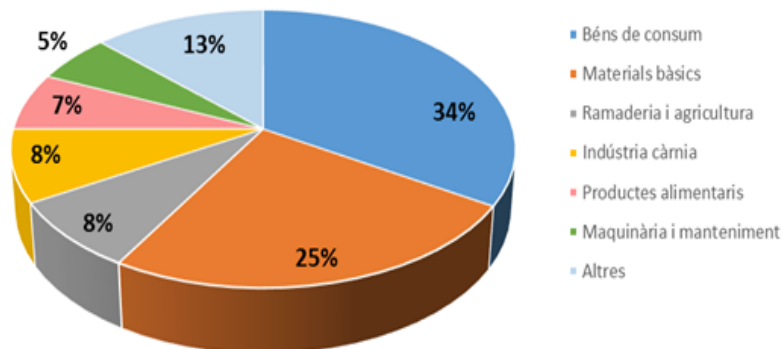
CARACTERITZACIÓ DE LES EMPRESES PETITES

Un 72% de les **empreses petites** analitzades tenen la forma jurídica de societat limitada (SL). Un 73% estan constituïdes des de fa més de 15 anys i un 27% tenen una vida inferior a 15 anys, amb 18 empreses petites constituïdes en el període objecte d'estudi 2008-2014. Un 57% no té cap activitat exterior, però un 25% estan internacionalitzades i les activitats se centren en CNAE de béns de consum i materials bàsics. Majoritàriament es troben a Vic, Manlleu, Gurb i Torelló.

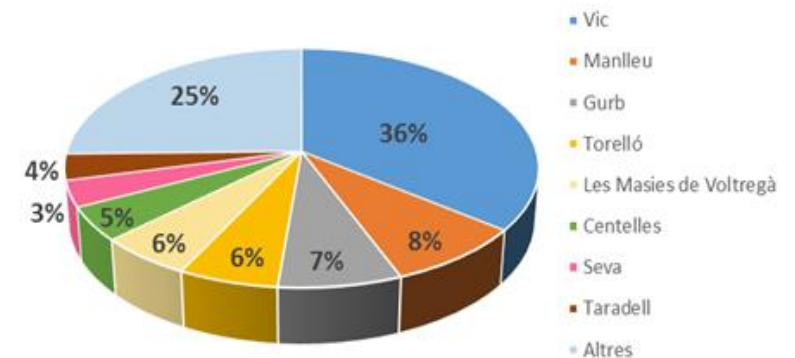
Activitat exterior

Classificació de les activitats sectorials

Poblacions d'Osona

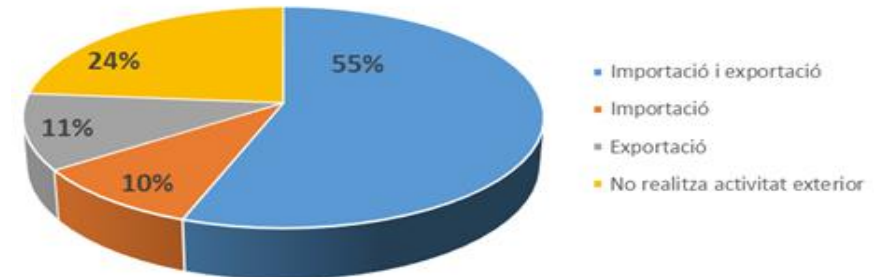
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

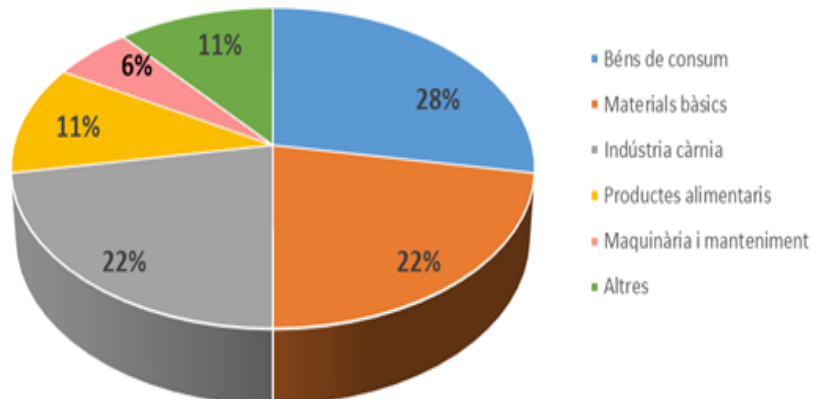
CARACTERITZACIÓ DE LES EMPRESES MITJANES

Un 53% de **les empreses mitjanes** analitzades tenen la forma jurídica de societat anònima (SA). Un 80% estan constituïdes des de fa més de 15 anys i un 20% tenen una vida inferior a 15 anys, amb 5 empreses mitjanes constituïdes en el període objecte d'estudi 2008-2014. Un 55% importen i exporten, només un 24% no fa cap activitat exterior i les activitats se centren en CNAE de béns de consum i materials bàsics. Majoritàriament es troben a Vic, Gurb, Santa Eugènia de Berga i Manlleu.

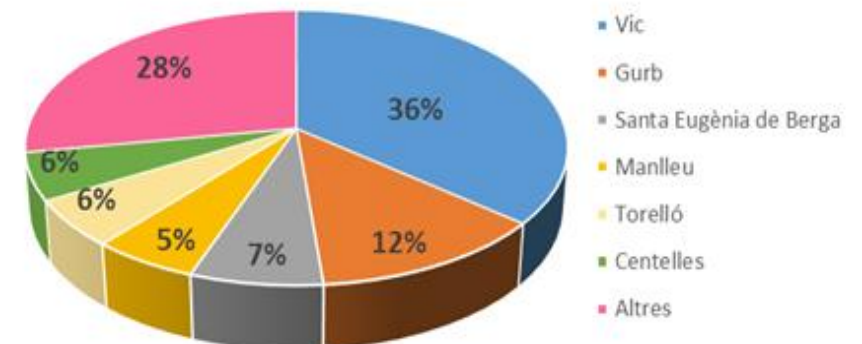
Activitat exterior

Classificació de les activitats sectorials

Poblacions d'Osona

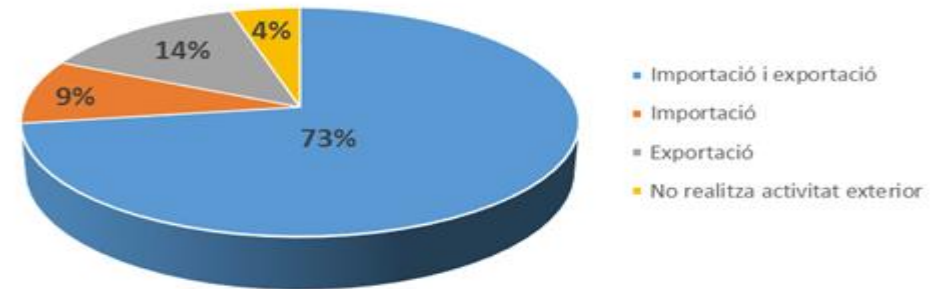
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

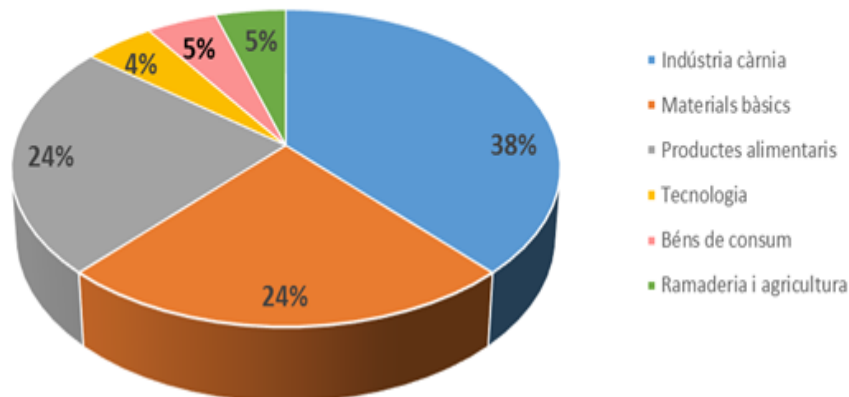
CARACTERITZACIÓ DE LES EMPRESES GRANS

Un 68% de les **empreses grans** analitzades tenen la forma jurídica de societat anònima (SA). Un 86% estan constituïdes des de fa més de 15 anys i un 14% tenen una vida inferior a 15 anys, amb una empresa gran constituïda en el període objecte d'estudi 2008-2014. Un 73% importen i exporten, només un 4% no té cap activitat exterior i les activitats se centren en CNAE d'indústria càrnia, materials bàsics i productes alimentaris. Majoritàriament es troben a Vic, Gurb i Masies de Voltregà.

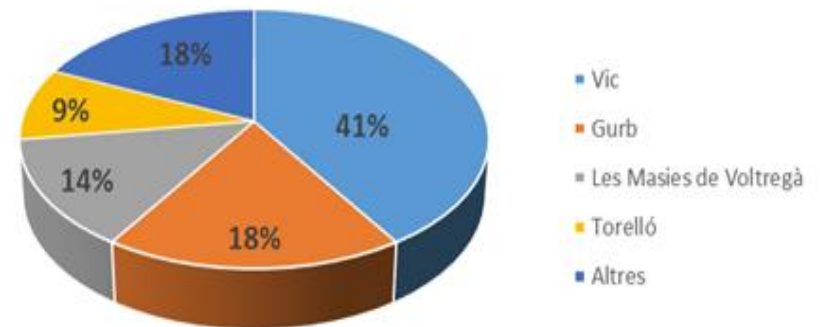
Activitat exterior

Classificació de les activitats sectorials

Poblacions d'Osona

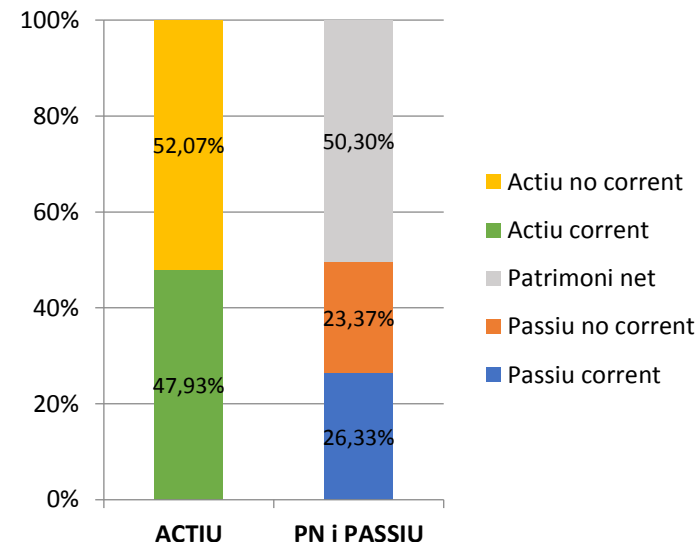
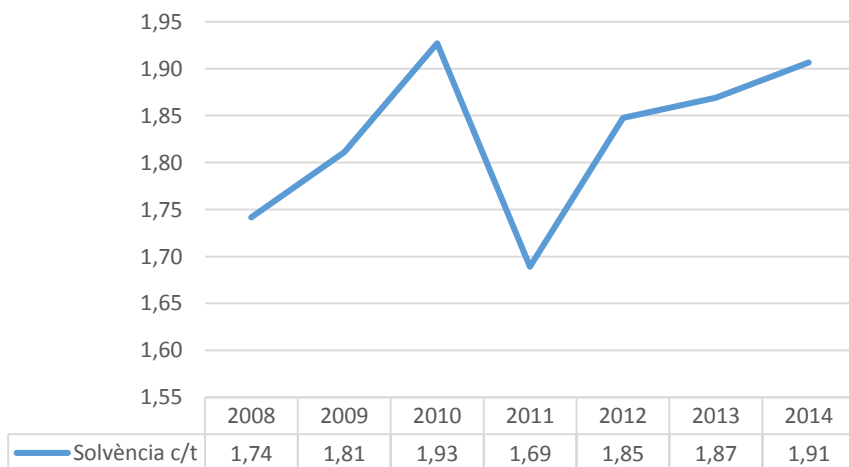
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES MICROEMPRESSES

Les **microempreses** analitzades presenten una solvència acceptable a curt termini (liquiditat per pagar els deutes a curt termini) especialment en els últims anys, són empreses que han reduït el seu endeutament, possiblement per dificultats d'accedir al crèdit, i que tenen la meitat de deutes a curt termini i la meitat de deutes a llarg termini.

Evolució de la solvència a curt termini

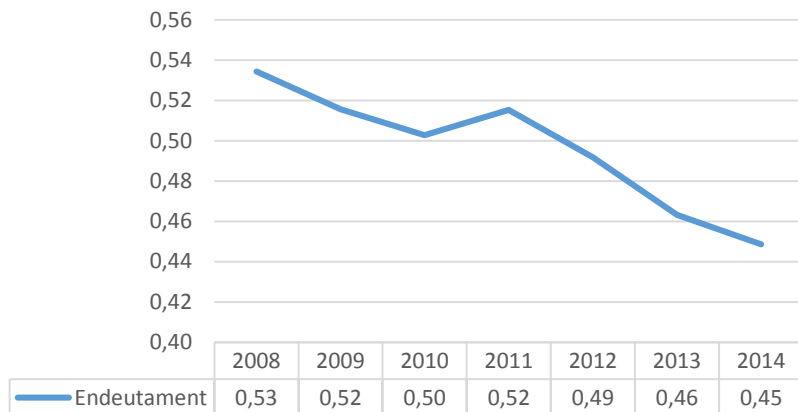
En aquest període baixen en vendes i en els últims exercicis gestionen millor actius i despeses i la política financera és més prudent. El valor afegit (ingressos d'explotació menys despeses d'explotació) comença a remuntar a partir de 2013 i també la productivitat del personal. Milloren, a partir de 2013, la rendibilitat dels actius i la rendibilitat financera. A partir de 2014 l'endeutament no perjudica com en exercicis anteriors. Pel que fa a la capitalització, les microempreses augmenten el patrimoni net en un 9% en el període analitzat.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

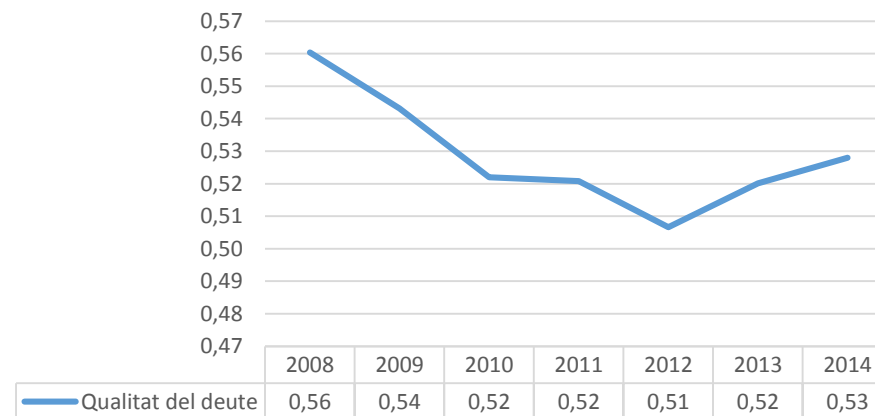
4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES MICROEMPRESSES

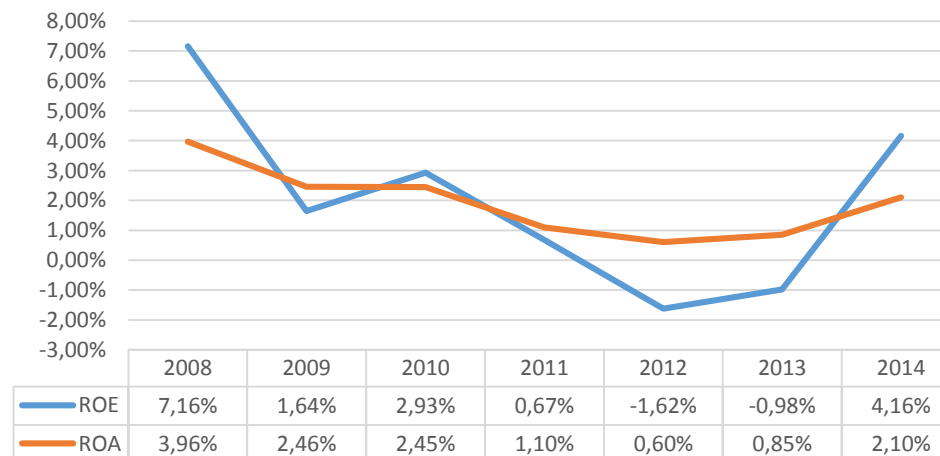
Evolució de l'endeutament

Evolució de la qualitat del deute

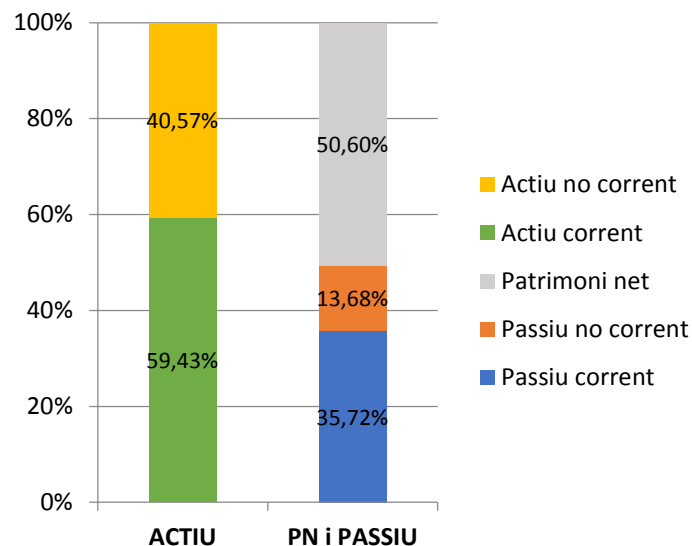
Evolució de les rendibilitats financeres (ROE) i de les rendibilitats econòmiques (ROA)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

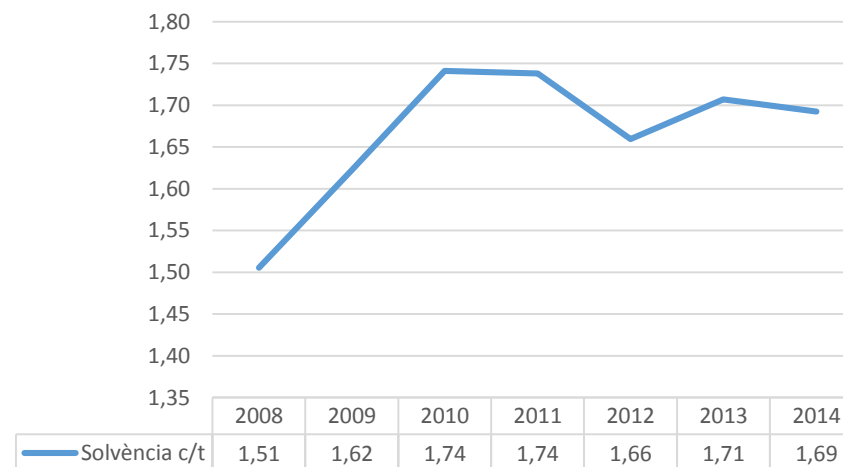
SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES EMPRESES PETITES

En aquest període creixen discretament en vendes i els cal millorar la gestió d'actius i despeses, tot i que la política financera és prudent. El valor afegit puja a partir de 2013 i també la productivitat del personal. A partir de 2012 milloren la rendibilitat dels actius i la rendibilitat financera. L'endeutament no les perjudica i en aquest període es capitalitzen en un 25%.

Les **empreses petites** analitzades presenten una moderada solvència a curt termini especialment per a l'exercici 2014, són empreses que han reduït el seu endeutament a partir de 2012, però és un endeutament de mala qualitat (hi ha molts més deutes a curt termini que a llarg termini).

Evolució de la solvència a curt termini

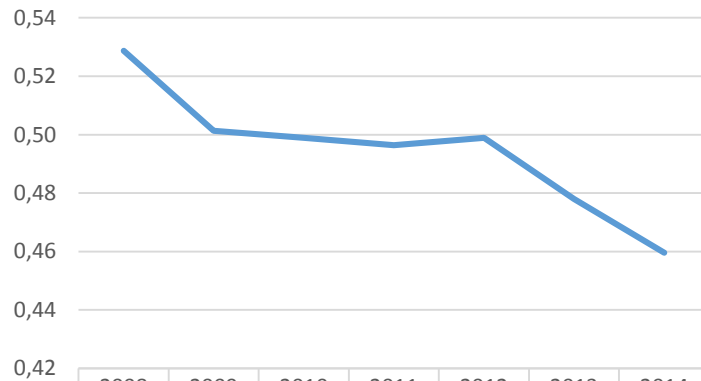

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

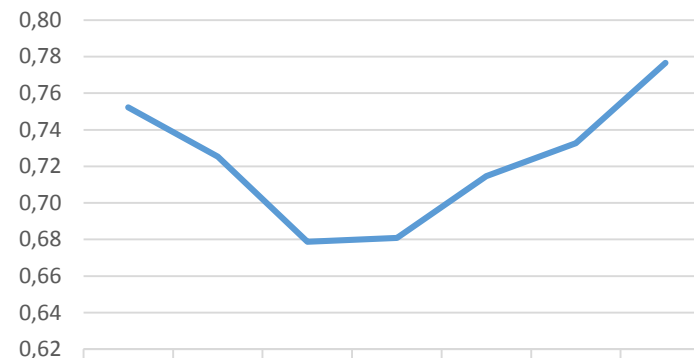
SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES EMPRESES PETITES

Evolució de l'endeutament

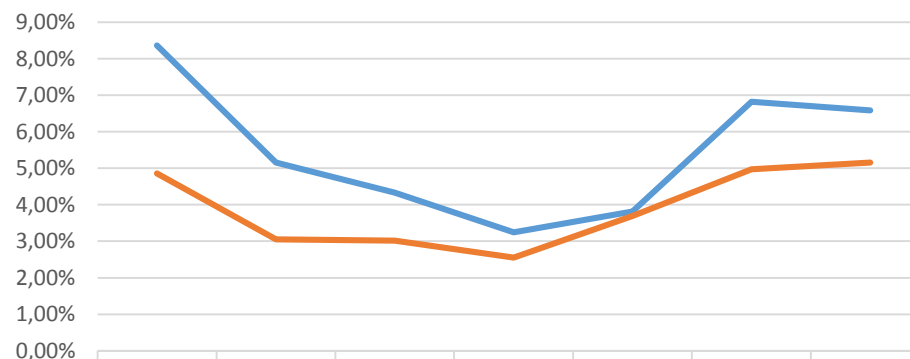
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
— Endeutament	0,53	0,50	0,50	0,50	0,50	0,48	0,46

Evolució de la qualitat del deute

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
— Qualitat del deute	0,75	0,73	0,68	0,68	0,71	0,73	0,78

Evolució de les rendibilitats financeres (ROE) i de les rendibilitats econòmiques (ROA)

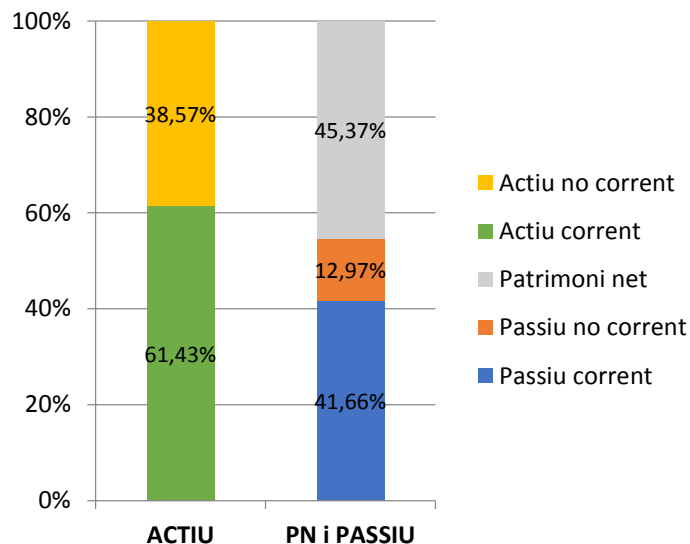

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
— ROE	8,36%	5,16%	4,33%	3,24%	3,81%	6,82%	6,58%
— ROA	4,86%	3,06%	3,02%	2,55%	3,69%	4,97%	5,15%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

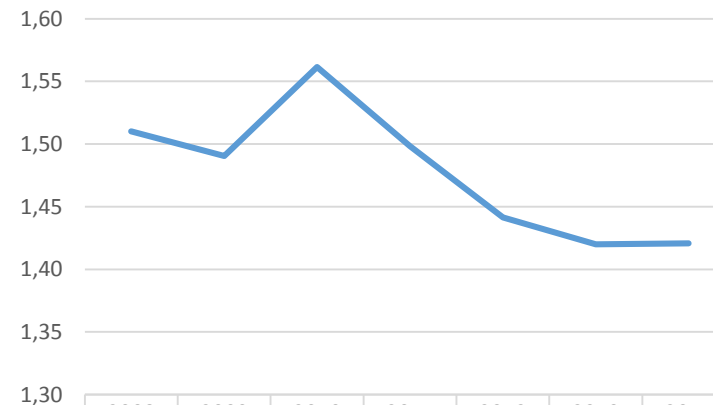
4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES EMPRESES MITJANES

Les **empreses mitjanes** analitzades presenten una baixa solvència a curt termini que ha anat disminuint des de 2011, tenen un endeutament estable i moderat però de mala qualitat (hi ha molts més deutes a curt termini que a llarg termini).

Evolució de la solvència a curt termini

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
— Solvència c/t	1,51	1,49	1,56	1,50	1,44	1,42	1,42

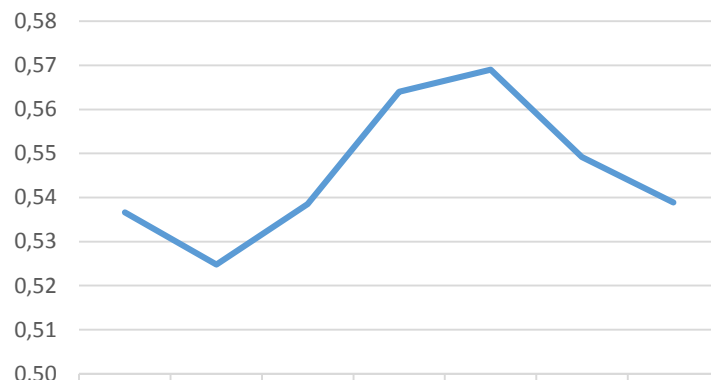
En aquest període creixen discretament en vendes i gestionen bé les despeses, però els cal millorar la gestió financera i dels seus actius. El valor afegit puja a partir de 2013 tal com ho fa la productivitat del personal. La rendibilitat dels actius i la rendibilitat financera són més elevades al final del període i sempre la rendibilitat financera supera la rendibilitat econòmica de manera que l'endeutament no les perjudica. La capitalització de les empreses mitjanes en aquest període és d'un 11%.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

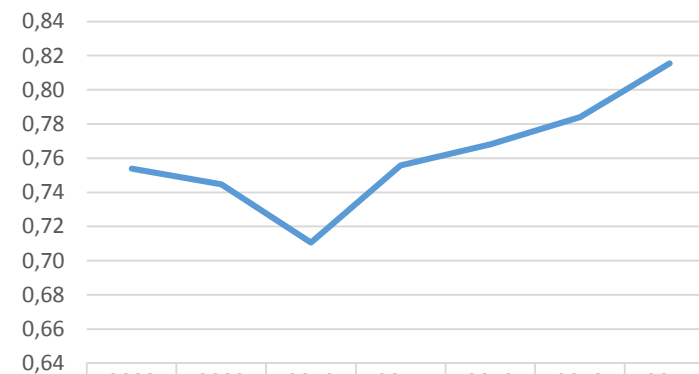
SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES EMPRESES MITJANES

Evolució de l'endeutament

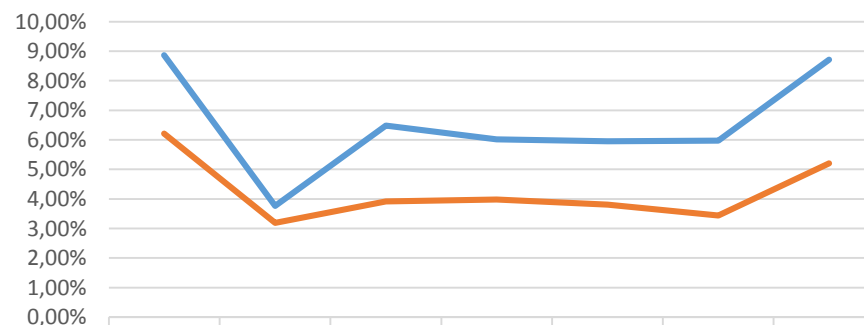
Any	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Endeutament	0,54	0,52	0,54	0,56	0,57	0,55	0,54

Evolució de la qualitat del deute

Any	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Qualitat del deute	0,75	0,74	0,71	0,76	0,77	0,78	0,82

Evolució de les rendibilitats financeres (ROE) i de les rendibilitats econòmiques (ROA)

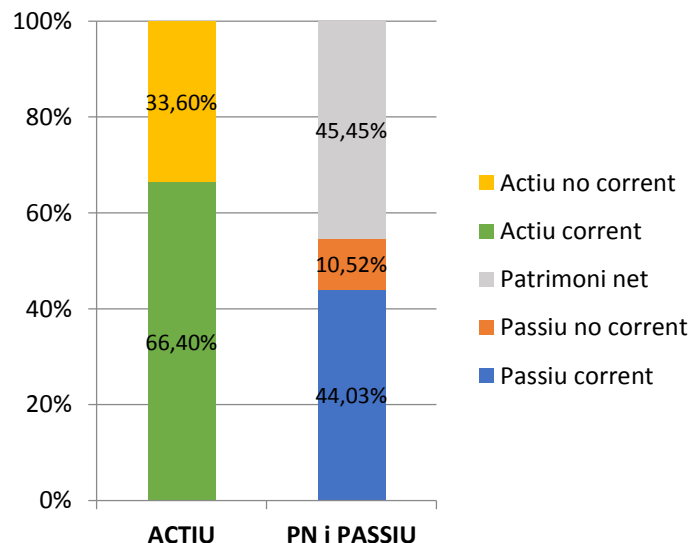

Any	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ROE	8,87%	3,76%	6,48%	6,02%	5,96%	5,97%	8,71%
ROA	6,21%	3,19%	3,92%	3,98%	3,80%	3,44%	5,21%

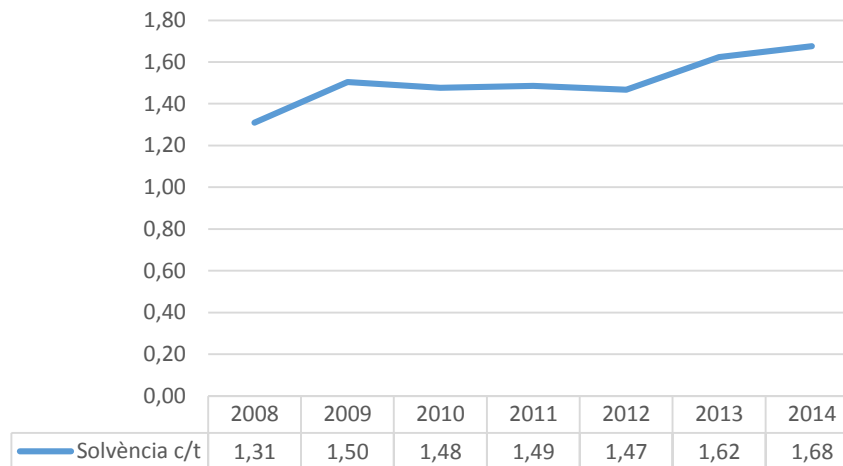
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES EMPRESES GRANS

Evolució de la solvència a curt termini

Les **empreses grans** analitzades presenten una bona solvència a curt termini especialment els dos últims exercicis analitzats, són empreses que han reduït el seu endeutament el 2013, encara que és un endeutament de mala qualitat.

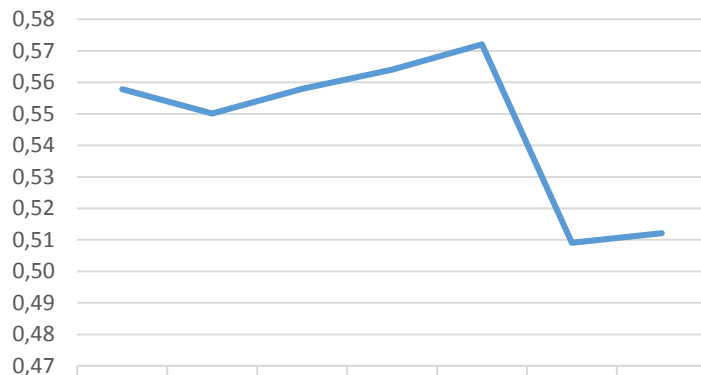
En aquest període aquestes empreses presenten un creixement equilibrat, ja que gestionen correctament actius i despeses juntament amb una prudent política financera. Tenen importants valors afegits juntament amb una elevada productivitat del personal i presenten bones rendibilitats econòmiques i financeres, superiors a les altres tipologies d'empreses, amb una tendència a l'alça al 2014 que cal confirmar en exercicis posteriors. Són les empreses que més es capitalitzen en aquest període ja que el seus patrimonis nets han augmentat un 39%.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

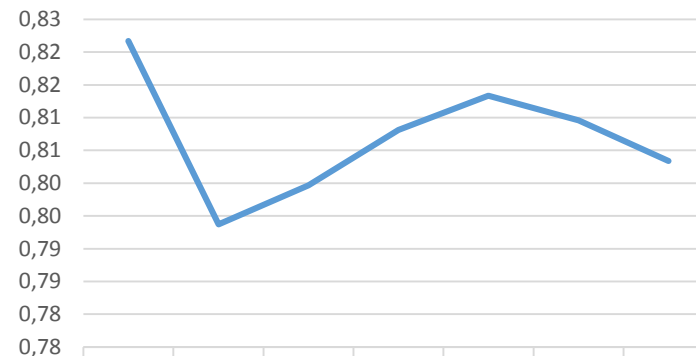
SALUT ECONOMICOFINANCERA DE LES EMPRESES GRANS

Evolució de l'endeutament

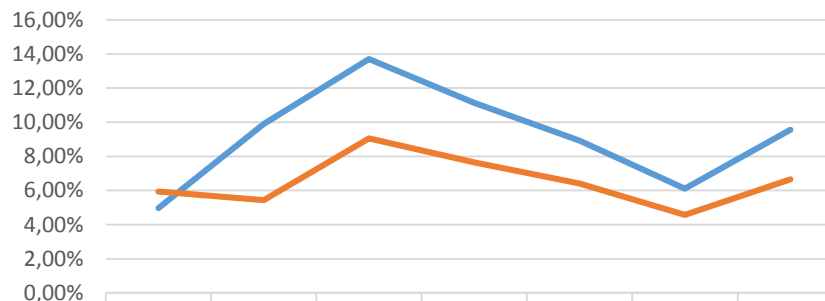
— Endeutament	0,56	0,55	0,56	0,56	0,57	0,51	0,51
---------------	------	------	------	------	------	------	------

Evolució de la qualitat del deute

— Qualitat del deute	0,82	0,79	0,80	0,81	0,81	0,81	0,80
----------------------	------	------	------	------	------	------	------

Evolució de les rendibilitats financeres (ROE) i de les rendibilitats econòmiques (ROA)

— ROE	4,97%	9,90%	13,70%	11,14%	8,92%	6,10%	9,56%
— ROA	5,93%	5,44%	9,05%	7,65%	6,41%	4,58%	6,66%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

INNOVACIÓ

Aconseguir dades d'innovació continua essent un repte de la comarca, l'Índex ADEPG de competitivitat territorial (*Activa Prospect*), posiciona les 42 comarques catalanes des de l'any 2005 a partir d'uns indicadors establerts. Aquest índex puntua quatre dimensions que agrupen les subdimensions analitzades. Aquest any Osona se situa en la 10a posició amb la mateixa puntuació que el Baix Camp en el rànquing català, i en la 7a pel que fa a les comarques de la província de Barcelona. La taula mostra les puntuacions (0-100) obtingudes per cadascuna de les subdimensions i, entre parèntesis, la posició respecte a les 42 comarques de Catalunya. Com indiquen les fletxes, només la subdimensió de volum de mercat i d'activitat ha millorat. Cinc de les deu subdimensions es mantenen i quatre empitjoren.

Osona. Índex ADEPG de competitivitat territorial, 2014-2016

Dimensions	Subdimensions	2014	2015	2016	
FACTORS DE SOSTENIBILITAT	Sostenibilitat social	54,3 (21)	61,0 (11) ↑	63,3 (11) →	
	Sostenibilitat mediambiental	82,8 (2)	84,8 (1) ↑	82,5 (1) →	
FACTORS DE COMPETITIVITAT	FACTORS DE PRODUCCIÓ	Qualificació dels recursos humans i recursos per a l'educació i la F.P.	44,6 (18)	41,8 (13) ↑	42,3 (14) ↓
		Infraestructura de transport i comunicacions	35,5 (7)	38,7 (5) ↑	24,5 (15) ↓
	Disponibilitat de sòl i espai per l'activitat econòmica	39,6 (9)	23,9 (12) ↓	19,4 (14) ↓	
	Disponibilitat de pols de desenvolupament i infraestructures	17,9 (10)	16,8 (10) →	16,5 (10) →	
	AVANTATGES DISTRIBUTIUS	Accés als mercats de clients i proveïdors, accés a la informació	59,9 (16)	60,6 (13) ↑	60,3 (22) ↓
	CONDICIONS DE LA DEMANDA	Innovació, desenvolupament tecnològic	32,1 (17)	32,6 (16) ↑	32,9 (16) →
		Volum de mercat i d'activitat	30,6 (11)	28,8 (13) ↓	26,7 (8) ↑
		Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	59,8 (6)	60,9 (4) ↑	57,3 (4) →

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades de l'Índex ADEPG de competitivitat territorial 2016, *Activa Prospect*

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Ocupacions d'alt contingut tecnològic (OACT)

El nombre d'**afiliacions a activitats d'alt contingut tecnològic**, bé com a assalariats bé com autònoms, a la comarca d'Osona s'ha incrementat en el darrer any un 18,9%. Les dades del juny passat ens diuen que hi ha 4.411 llocs de treball d'aquesta tipologia. Aquests pertanyen majoritàriament a la indústria de tecnologia mitjana-alta (2.932), seguits dels ocupats en serveis de tecnologia alta (963), i finalment els ocupats a la indústria de tecnologia alta (516). És positiu el creixement dels tres grups, tot i que destaca l'augment del 61,6% dels ocupats en serveis de tecnologia alta. Tot i així la comarca d'Osona encara es manté per sota la mitjana catalana en aquest tipus d'ocupació, que continua aglutinant el 8% de les afiliacions.

En conjunt, els afiliats d'alt contingut tecnològic més els afiliats en serveis basats en el coneixement, representen el 29,4% dels llocs de treball d'Osona, fet que representa com hem dit una lleugera millora respecte a l'any passat. A Catalunya aquest grup de treballadors representen el 43,5%.

Aquestes dades són fruit de la tipologia de les empreses ubicades a la comarca, entre les quals només trobem 30 empreses high-tech (0,52%), i 162 empreses de tecnologia mitjana-alta (2,8%). No s'observa variació respecte a l'any passat. Sí que hi ha canvis pel que fa a serveis altament tecnològics i serveis del coneixement; els primers han passat de 63 empreses l'any 2015 a 74 empreses aquest any, i els segons de 1.032 empreses l'any 2015 a 1.051 empreses actualment.

Afiliacions d'alt contingut tecnològic

Osona	2016		2015		% variació 2015-2016
	%	Nº	%	Nº	
Indústria					
Ocupats a indústria de Tecnologia Alta	0,8%	516	0,8%	474	8,9%
Ocupats a indústria de Tecnologia Mitjana Alta	4,6%	2.932	4,6%	2.639	11,1%
Serveis					
Ocupats en serveis de Tecnologia Alta	1,5%	963	1,0%	596	61,6%
Ocupats en serveis basats en el coneixement	22,5%	14.283	22,4%	12.920	0,1%
Total ocupats en alt contingut tecnològic *	6,9%	4411	6,4%	3709	18,9%

*No inclou els ocupats en serveis basats en el coneixement

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Dept. d'Empresa i Coneixement (seguint la classificació d'activitats industrials per alt nivell tecnològic d'Eurostat)

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

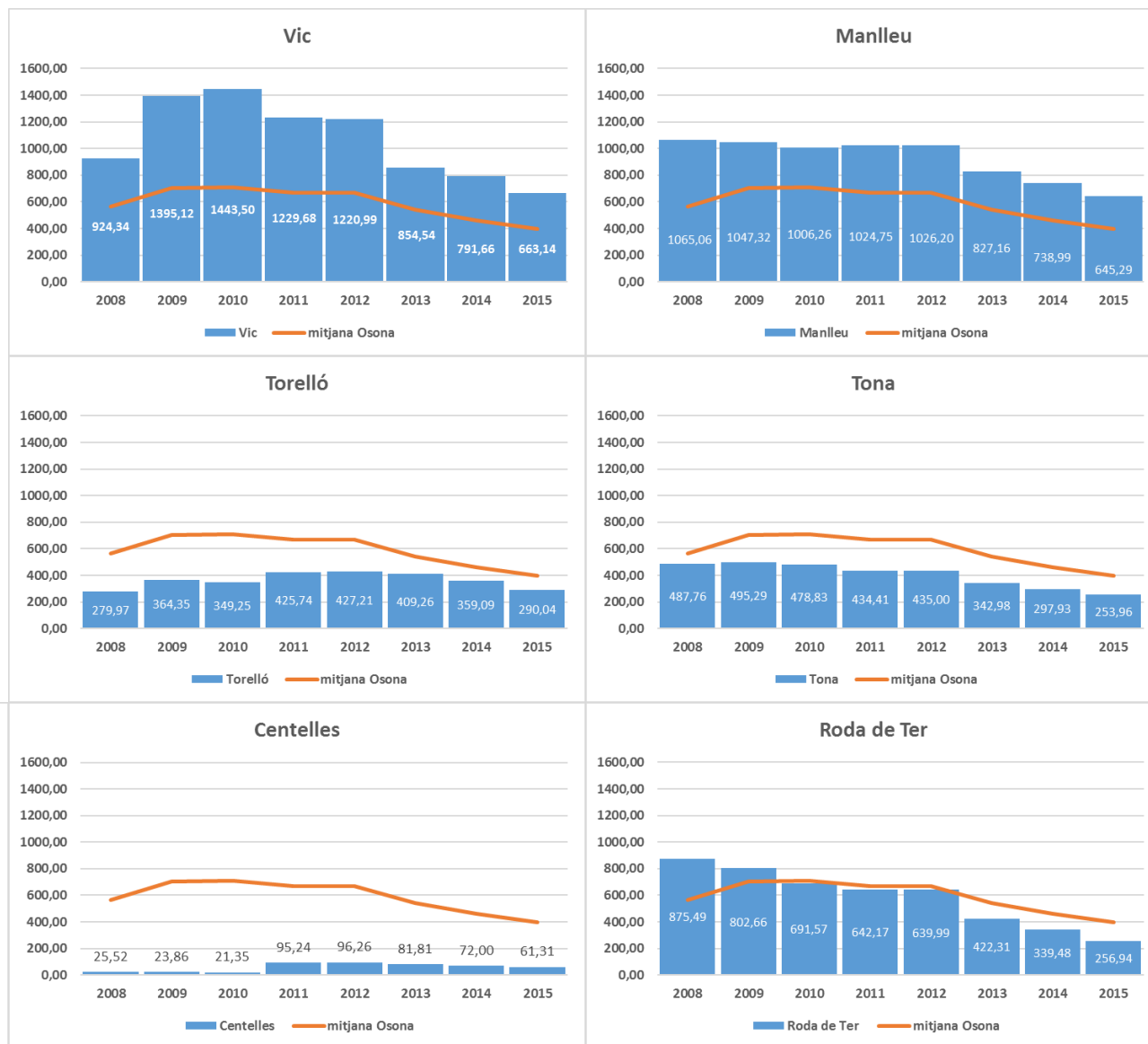
4.4. Sectors relacionats i de suport

Evolució del deute viu

Municipis >5.000 habitants (2008-2015)

L'evolució de les **finances públiques**, segons es desprèn dels pressupostos municipals, mostra com la majoria de municipis han anat reduint progressivament els seus ingressos i despeses des de l'exercici 2010-2011. Dels municipis de més de 5.000 habitants, Taradell ha estat l'únic municipi que els ha incrementat.

L'evolució del **deute viu per habitant** mostra, com s'observa en els gràfics, la mateixa tendència. De fet, la comarca d'Osona és la comarca de la demarcació de Barcelona, després de l'Alt Penedès, amb el deute viu per habitant més baix, (396 €/hab).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport

INSTRUMENTS DE SUPORT A L'EMPRESA

A la comarca podem trobar deu oficines amb servei de promoció econòmica i amb servei de suport a les empreses i als emprenedors. A banda dels serveis de promoció econòmica trobem la Xarxa de Serveis Locals d'Ocupació, impulsada per la Diputació de Barcelona, que es desplega per tot el territori per donar servei a aquelles persones que busquen feina o volen millorar la seva situació laboral.

Els serveis d'emprenedoria disposen de deu espais de treball públics, els quals reparteixen 32 mòduls i 65 places de coworking.

Serveis de Promoció Econòmica d'Osona

- Ajuntament de Centelles
- Ajuntament de Masies de Voltregà/Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà (OPE del Voltreganès)
- Ajuntament de Roda de Ter
- Ajuntament de Sant Pere de Torelló
- Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura
- Consorci per la promoció dels municipis del Lluçanès
- Creacció Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement, SL
- Mancomunitat La Plana
- Oficina de Promoció Econòmica de Manlleu
- Oficina de Promoció Econòmica del Cabrerès

Vivers públics d'Osona

Municipi	Nom	Espai	Places	% Ocupació
Sant Pere de Torelló	Coworking SPT	Coworking	5	0,0%
Sant Bartomeu del Grau	Viver d'empreses	Mòduls	7	28,6%
Torelló	Viver d'empreses	Mòduls	6	28,6%
Vic	Centre de Projectes Empresarials	Mòduls	6	100,0%
Vic	Casa Convalescència - Creacció	Mòduls	7	85,7%
Vic	Casa Convalescència - Creacció	Coworking	24	41,7%
Vic	VIT	Mòduls	6	100,0%
Vic	VIT	Coworking	24	100,0%
Vic	Universitat de Vic	Coworking	4	75,0%
Manlleu	LAB Espai Coworking	Coworking	8	Propera obertura

Vivers privats d'Osona

Municipi	Nom	Espai	Places	% Ocupació
Sant Miquel de Balenyà	La Fàbrica	Coworking	7	57,1%
Sant Pere de Torelló	Mas Vinyoles Hub	Coworking	20	16,7%
Taradell	Espai T	Coworking	4	0,0%
Tona	Coworking Tona	Coworking	6	100,0%
Tona	Espai Coworkthing/Kivicom	Coworking	8	100,0%
Torelló	Co-estudi cooperatiu	Coworking	6	66,7%
Vic	Espai 13	Coworking	10	70,0%

Font: Creacció

A banda dels espais públics hi ha també espais coworking privats a set municipis. disponibles per llogar com a espai de treball. Aquests ofereixen 61 places de coworking. La taxa d'ocupació dels vivers públics se situa al 62,2% de mitjana, mentre que la dels privats és del 58,6%.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport

CENTRES DE CONEIXEMENT

A la comarca d'Osona hi ha una oferta àmplia de centres de coneixement on cursar estudis superiors. Per una banda la **Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC)** que durant el curs 2015-2016 va matricular 15.768 estudiants, 6.456 estudiants en formació oficial, un 10% més que el curs anterior, i 9.312 estudiants en formació contínua. D'aquests, 10.792 alumnes pertanyien al campus de la UVic (68,4%), mentre que 4.976 eren estudiants de la resta de campus de la UVic-UCC (31,6%).

UVic-UCC

Curs 2015-2016		Nº Estudiants	Variació curs anterior
Formació Oficial		6.456	10%
Barcelonès	(14%)	883	7%
Osona	(17%)	1.085	-3%
Comarques fronteres	(21%)	1.346	9%
Resta de Catalunya	(25%)	1.595	4%
Resta de l'Estat	(8%)	538	2%
Estrangers	(16%)	1.009	56%
Formació Contínua		9.312	54,7%
TOTAL ESTUDIANTS		15.768	32,4%

Curs 2015-2016		Nº Doctorands	Variació curs anterior
Total Doctorands		165	11,5%
Ciències Socials	(33%)	55	6%
Ciències Experimentals	(18%)	30	20%
Ciències Humanes	(13%)	21	0%
Ciències Mèdiques i de la Salut	(36%)	59	18%

Curs 2015-2016		Títols
Graus	(60%)	37
Màsters Universitaris	(19%)	12
Programes de Doctorat	(21%)	13
TÍTOLS OFICIALS		62

Curs 2015-2016		
Grups de recerca		25
Càtedres		11
Centres de recerca i transferència de coneixement		4

Centres de recerca i transferència de coneixement

- Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG)
- Centre d'Estudis Sanitaris i Socials (CESS)
- Centre d'Estudis en Esport i Activitat Física (CEEAF)
- Centre Tecnològic en Biodiversitat, Ecologia i Tecnologia Ambiental i Alimentària (CT BETA) - Centre TECNIO

La UVic atrau estudiants de procedència diversa cap a Osona, ja que només el 17% són de la mateixa comarca. En el darrer curs acadèmic el nombre d'estudiants en conjunt ha augmentat, però destaca l'increment d'alumnat estranger.

Vinculats a la Universitat de Vic hi ha a la comarca quatre centres de recerca i transferència de coneixement.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport

A banda dels estudis universitaris, la comarca també disposa de nou centres on es poden cursar **estudis de cicles formatius de grau superior (CFGS)**, localitzats a cinc municipis. Aquest centres ofereixen un total de trenta-un cicles superiors.

Centres formatius de Cicle Superior

Nom del centre	Municipi	
La Salle Manlleu	Manlleu	Privat
Institut Antoni Pous	Manlleu	Públic
EFA Quintanes	Les Masies de Voltregà	Privat
Pive	Tona	Privat
Institut Cirviànum	Torelló	Públic
Sant Miquel dels Sants	Vic	Privat
Institut de Vic	Vic	Públic
El Seminari	Vic	Privat
Teknós	Vic	Privat

Font: Departament d'Ensenyament

Nom del centre	Nº Ensenyaments
La Salle Manlleu	4
Institut Antoni Pous	2
EFA Quintanes	3
Pive	1
Institut Cirviànum	1
Sant Miquel dels Sants	1
Institut de Vic	9
El Seminari	8
Teknós	2
TOTAL	31

Font: Departament d'Ensenyament

Per altra banda, a Vic hi ha també la possibilitat d'accedir a ensenyaments d'idiomes i ensenyaments artístics.

Ensenyaments d'Idiomes

Nom del centre	Municipi
Escola Oficial d'Idiomes (EOI)	Vic
Escola d'Idiomes (UVic)	Vic

Ensenyaments artístics

Nom del centre	Municipi
Escola d'Art Superior de Disseny (EASD)	Vic
Conservatori de Música	Vic
Institut del Teatre	Vic

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport

CADENES DE VALOR

L'anàlisi quantitativa de les principals cadenes de valor de la comarca s'ha fet a partir de les empreses mercantils en base a les dades del SABI a 31 de desembre del 2014 i a la classificació per CCAE-2009 per agrupació sectorial.

Agroalimentària	<ul style="list-style-type: none">• 485 Empreses (13,5% empreses d'Osona)• 8.000 Assalariats (31% assalariats d'Osona)• 3.843 M€ Facturació (46% facturació d'Osona)
Béns d'Equip	<ul style="list-style-type: none">• 490 Empreses (13,6% empreses d'Osona)• 6.120 Assalariats (23,5% assalariats d'Osona)• 2.414 M€ Facturació (29% facturació d'Osona)
TIC	<ul style="list-style-type: none">• 79 Empreses (2,2% empreses d'Osona)• 1.189 Assalariats (4,6% assalariats d'Osona)• 198 M€ Facturació (2,4% facturació d'Osona)
Embotició	<ul style="list-style-type: none">• 57 Empreses (1,6% empreses d'Osona)• 1.207 Assalariats (2,2% assalariats d'Osona)• 174 M€ Facturació (2,3% facturació d'Osona)
Esport i Turisme	<ul style="list-style-type: none">• Més de 100 Empreses i Clubs (2,8% empreses d'Osona)• 50 M€ Facturació (0,6% facturació d'Osona)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport

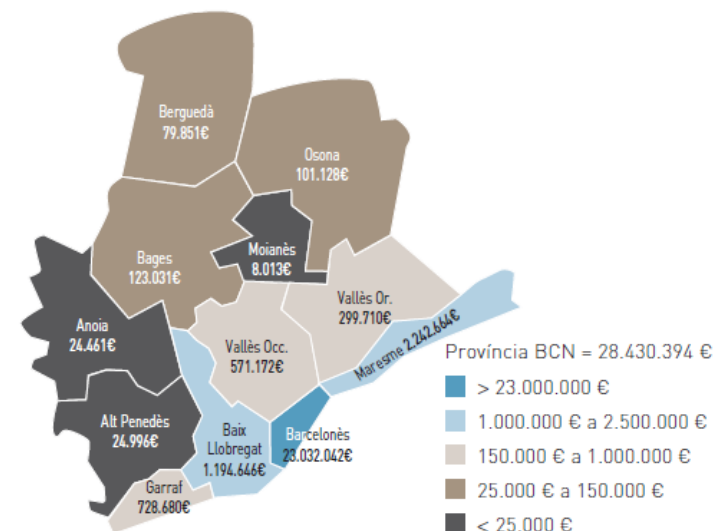
TURISME

Osona ha rebaixat **places turístiques** en el darrer any. Segons les dades publicades en l'*Informe Activitat turística de la Destinació Barcelona, Informe anual de la província 2016*, les places en **hotels** (-10,8%) i les places en establiments de **turisme rural** (-20%) han disminuït després de l'increment produït l'any anterior, però sobretot disminueixen les places en **càmpings** (-20,2%).

L'**ocupació** és positiva en turisme rural; creix el nombre de viatgers (+7,7%) i pernотacions (5,9%) en aquest tipus d'establiments. No disposem de les dades d'ocupació hotelera del darrer any, però la variació 2013-2014 va ser negativa, de la mateixa manera que ho va ser en els càmpings.

La recaptació de l'**impost sobre les estades en establiments turístics** (taxa turística), ha augmentat a Osona, seguint la tendència de les comarques de la província de Barcelona.

Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (en euros)

Font: Informe territorial de la província de Barcelona, 2016

Indicadors evolució turística 2013-2015	OSONA					RESTA COMARQUES PROV. BARCELONA	
	2015	2014	2013	Var.15/14	Var.14/13	Var.15/14	Var.14/13
Places en establiments hotelers	1.742	1.954	1.779	-10,8%	9,8%	0%	0,2%
Places en càmpings	2.508	3.141	3.141	-20,2%	0,0%	0,1%	0%
Places en establiments de turisme rural	1.064	1.187	1.129	-10,4%	5,1%	2,9%	3,5%
Places en apartaments	114	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	nd	nd
Places en HUT	280	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	nd	nd
Nombre de viatgers allotjats en hotels	n.d.	86.689	94.062	n.d.	-7,8%	0,7%	10,4%
Nombre de viatgers allotjats en càmpings	28.921	29.903	30.978	-3,3%	-3,5%	4,7%	8,2%
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural	22.360	20.755	23.554	7,7%	-11,9%	15,6%	4,1%
Nombre de pernотacions en hotels	n.d.	149.695	170.633	n.d.	-12,3%	2,5%	0,2%
Nombre de pernотacions en càmpings	74.706	83.126	84.926	-10,1%	-2,1%	9,6%	-2,5%
Nombre de pernотacions en establiments de turisme rural	62.837	59.321	58.625	5,9%	1,2%	14,4%	13,7%
Grau d'ocupació hotelera (per hab. en %)	n.d.	23,1	28,2	n.d.	-5,1%	3,9%	0,6%
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	38,4	42,6	47,2	-9,9%	-4,6%	-0,1%	2,7%
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	18,5	19,2	18,6	-3,6%	0,6%	1,8%	0,9%

Font: Activitat turística de la Destinació Barcelona, Labturisme de la Diputació de Barcelona

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport

El turista que visita Osona és majoritàriament un home (62,8%) d'entre 35 i 54 anys (62,6%) que resideix a Catalunya (85,9%). Els turistes provinents d'Espanya són principalment de Madrid, Saragossa i Alacant, mentre que els turistes que provenen de la resta d'Europa provenen sobretot de França.

Pel que fa a la **despesa**, el turista d'Osona gasta menys (71,9 € de mitjana per estada) que la mitjana de despesa provincial (149,1 €). Només un 39,3% dels turistes que vénen a Osona ho fan per primera vegada, i destaca el fet que el 44,6% és la quarta vegada o més que repeteixen. Generalment el **motiu de la visita** són vacances o oci (84,7%) i el **mitjà de transport** és en cotxe o moto propis (95,7%). Pel que fa a l'**estada mitjana**, no varia de l'estada mitjana provincial, 5,2 dies.

Les reflexions que fan els turistes després de la visita a Osona són molt positives; la puntuació dels allotjaments (8,29 sobre 10) superen la mitjana, i també la dels restaurants (8,28 sobre 10) i dels atractius de la comarca (9 sobre 10).

Principals raons per visitar Osona segons els turistes:

Perfil del turista d'Osona

		OSONA			Diferencial Osona - resta comarques Barcelona (2015)
		2015	2014	2013	
Sexe	Home	62,8%	50,4%	47,6%	-0,6%
	Dona	37,2%	49,6%	52,4%	0,6%
Edat	15-17	0,0%	0,3%	0,9%	-0,9%
	18-24	1,5%	3,1%	3,6%	-3,0%
	25-34	12,5%	14,7%	13,3%	-3,0%
	35-44	31,7%	23,2%	22,5%	2,9%
	45-54	31,0%	24,4%	21,6%	7,1%
	55-64	10,4%	17,8%	22,5%	-4,8%
	65 i més	12,9%	16,5%	15,6%	1,7%
Procedència	Catalunya	85,9%	59,5%	66,2%	57,1%
	Resta d'Espanya	8,6%	10,4%	10,3%	-9,1%
	Resta d'Europa	4,9%	25,9%	20,6%	-41,7%
	Resta del món	0,6%	4,2%	2,9%	-6,3%
Despesa estada (no inclou transport i allotjament)	Total per persona (€)	71,90 €	n.d.	n.d.	-77,2%
	Total per persona i nit (€)	22,20 €	n.d.	n.d.	-14,5%
Acompanyants	Sol	3,6%	13%	10,4%	-13,3%
	Només amb parella	30,2%	36%	39,5%	-1,6%
	Amb família i/o fills	18,7%	29%	27,3%	2,7%
	Grup d'amics	7,4%	16%	17,1%	1,9%
	Grup organitzat	2,0%	4%	3,5%	-1,2%
	Altres	38,1%	3%	2,2%	11,5%
Motiu del viatge	Compres	0,0%	3,4%	3,6%	-0,1%
	Vacances i/o oci	84,7%	72,5%	80,8%	22,2%
	Professional	3,8%	8,6%	2,6%	-19,6%
	Visita amics i/o familiars	6,3%	8,7%	9,2%	0,5%
	Esdeveniment esportiu	1,8%	3,3%	-	-1,1%
	Altres	3,4%	3,5%	3,8%	-1,9%
Tipus d'allotjament	Hotel / Pensió	41,1%	n.d.	n.d.	-29,0%
	Càmping	33,5%	n.d.	n.d.	11,9%
	Turisme rural	24,9%	n.d.	n.d.	21,3%
	Apartament turístic	0,0%	n.d.	n.d.	-1,9%
	Casa particular (amics o familiars)	0,5%	n.d.	n.d.	-1,4%
	Altres	0,0%	n.d.	n.d.	-0,9%
	Grau de repetició	1a visita	39,3%	54,8%	54,1%
2a visita		8,9%	7,5%	11,7%	0,8%
3a visita		6,3%	10,4%	7,1%	-1,4%
4a visita o més		44,6%	27,3%	27,1%	10,6%
Nombre de nits		1 nit	20,3%	n.d.	n.d.
	2 nits	27,4%	n.d.	n.d.	7,0%
	3 nits	14,7%	n.d.	n.d.	1,8%
	4 nits	12,0%	n.d.	n.d.	2,1%
	5 nits	3,5%	n.d.	n.d.	-1,7%
	De 6 a 10 nits	7,3%	n.d.	n.d.	-15,1%
	D'11 a 28 nits	14,8%	n.d.	n.d.	2,6%
	Estada mitjana (dies)	5,2	n.d.	n.d.	0,0%

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

INDICADORS SOCIALS

Segons l'indicador de referència europeu, la **taxa AROPE** (At Risk of Poverty and Social Exclusion), el 23,5% de la població catalana era pobra l'any 2015. Aquest indicador mesura el percentatge de població que, o bé es troba en risc de pobresa, o bé té privació de material severa, o bé viu en una llar amb molt baixa intensitat de treball.

Les persones que es troben en **risc de pobresa** són aquelles els ingressos disponibles de les qusals, per unitat de consum, es troben sota el llindar de la pobresa, és a dir per sota el 60% de la mediana dels ingressos del conjunt de població (vegeu la taula).

Segons l'Informe publicat per la UGT *Pobresa laboral i pobresa infantil, les dues cares de la mateixa moneda*, l'any 2015, del 19% de població en risc de pobresa a Catalunya, el 37,1% eren persones ocupades. Són els treballadors pobres.

Llindar de la pobresa per unitat de consum

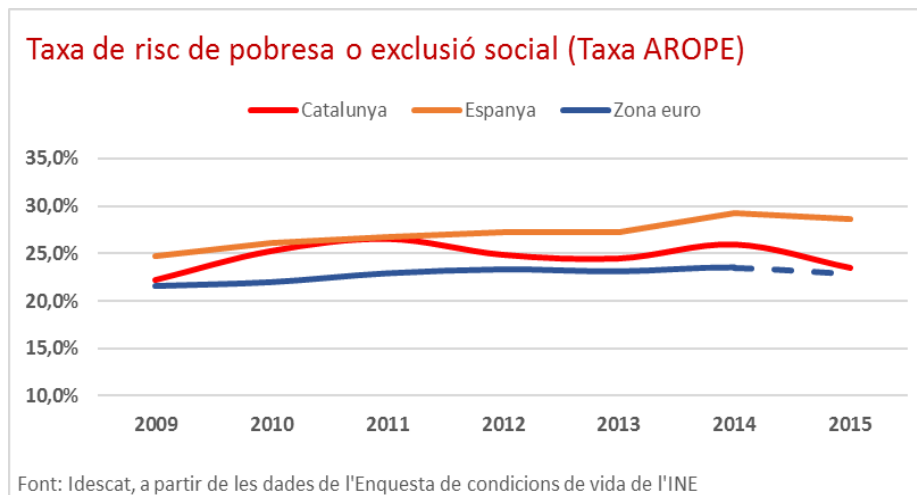
Catalunya	2015
Un adult	9.667,30 €
Un adult i un infant	12.567,50 €
Un adult i dos infants	15.467,70 €
Dos adults	14.500,90 €
Dos adults i un infant	17.401,10 €
Dos adults i dos infants	20.301,30 €

Font: Idescat

Taxa AROPE per components

Catalunya	Taxa de risc de pobresa	Baixa intensitat de treball	Privació material severa	Taxa AROPE
2013	19,8%	10,8%	6,1%	24,5%
2014	20,9%	12,0%	6,3%	26,0%
2015	19,0%	8,8%	6,7%	23,5%

Font: Idescat

A diferència del que passava abans de la crisi, en què les persones de més de 65 anys eren les més vulnerables a la pobresa, actualment les llars amb més risc de pobresa són aquelles en les quals viuen menors de 16 anys. La taxa de risc de pobresa en el grup de més de 65 anys ha passat del 25% al 12,1%, mentre que en llars amb menors de 16 anys ha passat del 17,6% al 27,9% en el període 2008-2015.

Les persones que tenen una **privació de material severa** són aquelles que presenten una privació d'almenys 4 dels 9 ítems següents:

- Pagar sense endarreriments despeses relacionades amb l'habitatge (hipoteca o lloguer, rebuts de subministraments...)
- Poder anar de vacances almenys una setmana a l'any
- Poder fer un àpat de carn, pollastre o peix cada dos dies
- Poder afrontar despeses imprevistes
- Poder-se permetre un telèfon (inclòs telèfon mòbil)
- Poder-se permetre un televisor
- Poder-se permetre una rentadora
- Poder-se permetre un cotxe
- Poder mantenir l'habitatge a una temperatura adient

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

La **intensitat del treball** es calcula dividint la suma de mesos treballats pels membres en edat activa de la llar per la suma total dels mesos que aquests membres poden treballar. Es considera edat activa la de les persones de 18 a 59 anys que no són dependents (de 18 a 24 anys inactius vivint amb progenitor o tutor). Considerem llars amb molt baixa intensitat de treball quan aquest valor és inferior al 0,20.

Actualment no disposem d'aquests indicadors a nivell comarcal, però altres indicadors de pobresa i exclusió social proporcionats pels Serveis Socials d'Osona mostren que la situació de la comarca no és millor que el que ens indiquen els indicadors a nivell català.

L'any 2015 els **Serveis Socials d'Osona** van atendre 19.169 persones, el 12,4% de la població comarcal, agrupades en 10.451 famílies.

Un nombre important de persones ateses són usuàries del Banc d'aliments. L'any passat el 4,6% de la població d'Osona (7.147 persones) en van ser beneficiàries. Un altre grup important de persones (3.873) van rebre ajudes econòmiques d'urgència social, el 2,5% de la població, en ajudes per despeses de lloguer o de subministraments bàsics (aigua, electricitat).

Destaca la població atesa pels Serveis Socials en alguns municipis com Vic (16,8%), Sant Martí de Centelles (15,4%), Torelló (14,9%), Sant Bartomeu del Grau (14,3%) o Manlleu (14,1%).

Indicadors de pobresa i exclusió social. Osona, 2015

Municipis	% Població atesa pels Serveis Socials	Nº Beneficiaris PIRMI	Nº Beneficiaris Banc d'aliments	% Beneficiaris Banc aliments sobre població	Nº Beneficiaris prestació per urgència social	% Beneficiaris prestació per urgència social
Alpens	10,3%	1	1	0,3%	5	1,7%
Balenyà	11,8%	100	257	6,9%	67	1,8%
Brull, El	8,7%	1	0	0,0%	0	0,0%
Calldetenes	8,4%	10	74	3,0%	31	1,3%
Centelles	12,8%	36	425	5,8%	90	1,2%
Espinelves	10,7%	0	9	4,6%	1	0,5%
Esquirol, L'	8,3%	0	14	0,7%	1	0,0%
Folgueroles	8,1%	1	25	1,1%	23	1,0%
Gurb	5,1%	8	40	1,6%	20	0,8%
Lluçà	8,2%	0	0	0,0%	33	11,8%
Malla	3,1%	1	0	0,0%	0	0,0%
Manlleu	14,1%	603	1.575	7,8%	1.687	8,3%
Masies de Roda, Les	5,0%	1	25	3,5%	0	0,0%
Masies de Voltregà, Les	4,9%	9	0	0,0%	3	0,1%
Montesquiu	12,0%	7	0	0,0%	27	2,9%
Muntanyola	8,7%	1	6	1,0%	16	2,6%
Olost	9,3%	1	8	0,7%	7	0,6%
Orís	2,3%	0	0	0,0%	2	0,6%
Orià	8,2%	0	7	1,3%	13	2,3%
Perafita	13,6%	8	7	1,7%	8	1,9%
Prats de Lluçanès	10,2%	22	55	2,1%	41	1,6%
Roda de Ter	10,9%	87	376	6,1%	93	1,5%
Rupit i Pruit	6,4%	0	0	0,0%	1	0,4%
Sant Agustí de Lluçanès	13,3%	0	0	0,0%	0	0,0%
Sant Bartomeu del Grau	14,3%	3	48	5,6%	15	1,7%
Sant Boi de Lluçanès	10,3%	0	3	0,6%	3	0,6%
Sant Hipòlit de Voltregà	8,4%	27	52	1,5%	38	1,1%
Sant Julià de Vilatorrada	5,7%	5	60	1,9%	26	0,8%
Sant Martí d'Albars	1,8%	0	0	0,0%	0	0,0%
Sant Martí de Centelles	15,4%	15	33	3,0%	15	1,4%
Sant Pere de Torelló	8,8%	17	92	3,8%	31	1,3%
Sant Quirze de Besora	10,4%	12	275	12,9%	22	1,0%
Sant Sadurní d'Osormort	12,8%	0	4	4,7%	0	0,0%
Sant Vicenç de Torelló	8,2%	5	27	1,3%	25	1,2%
Santa Cecília de Voltregà	1,1%	0	0	0,0%	0	0,0%
Santa Eugènia de Berga	9,1%	9	48	2,2%	24	1,1%
Santa Eulàlia de Riuprimer	6,9%	2	15	1,2%	20	1,6%
Santa Maria de Besora	8,9%	0	0	0,0%	5	3,2%
Seva	4,8%	13	69	2,0%	43	1,3%
Sobremunt	3,7%	0	0	0,0%	0	0,0%
Sora	1,1%	0	0	0,0%	0	0,0%
Taradell	6,9%	46	163	2,6%	68	1,1%
Tavèrnoles	5,6%	0	0	0,0%	0	0,0%
Tavertet	4,8%	0	0	0,0%	0	0,0%
Tona	8,9%	39	249	3,1%	112	1,4%
Torelló	14,9%	219	251	1,8%	146	1,1%
Vic	16,8%	823	2.842	6,7%	1.079	2,5%
Vidrà	0,0%	0	0	0,0%	10	5,8%
Viladrau	9,08%	2	12	1,2%	18	1,7%
Vilanova de Sau	8,0%	1	0	0,0%	4	1,3%
Osona	12,4%	2.136	7.147	4,6%	3.873	2,5%

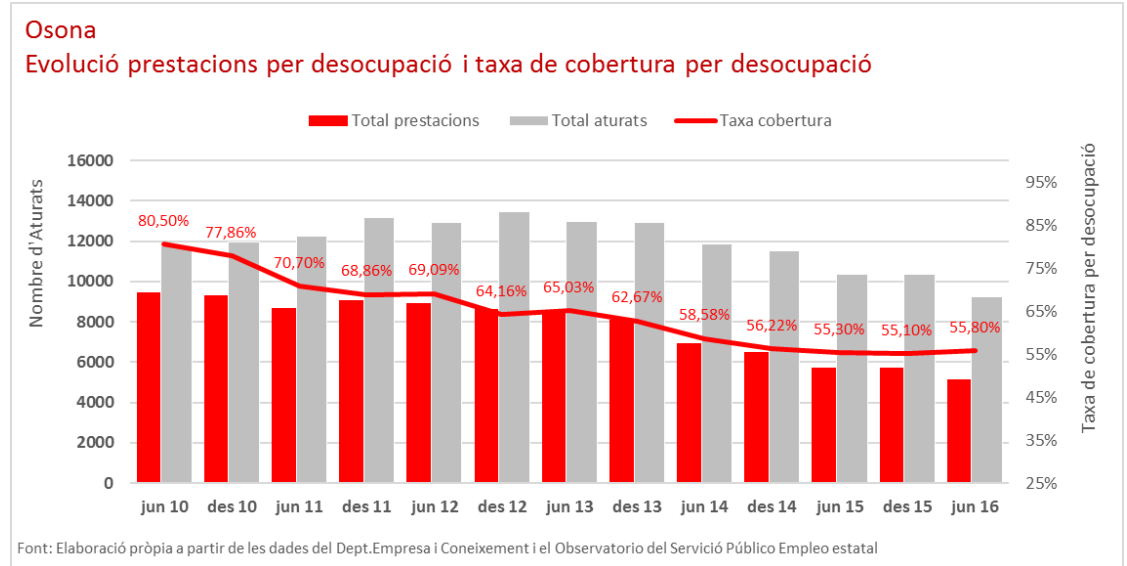
Font: Serveis Socials d'Osona

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Prestacions socials

A Catalunya, l'any 2015 el 62,6% de les llars reben algun tipus de **prestació social**. A Osona, 37.349 persones van rebre una prestació contributiva, la major part per jubilació, 769 persones van ser beneficiaris d'una pensió no contributiva, 2.136 persones van ser beneficiàries de la renda mínima d'inserció, i aproximadament 3.800 persones van ser beneficiàries de la renda mínima d'inserció, i aproximadament 3.800 persones van ser beneficiàries d'ajudes d'urgència social. A més de les 5.700 persones que van rebre una prestació per desocupació. És a dir, a Osona 49.754 persones van rebre algun tipus de prestació social. No disposem de les dades distribuïdes per llar, però aquesta xifra representa el 32% de la població de la comarca, i el 43,3% de la població més gran de 24 anys.

Fa més d'un any que la **taxa de cobertura per desocupació** es manté estable a Osona al voltant del 55,8%. Els aturats que no reben prestacions per desocupació han anat creixent en els darrers anys; l'any 2010, vuit de cada deu aturats reben prestació econòmica.

La taxa de cobertura per desocupació de la comarca és molt similar a la mitjana de Catalunya (55,7%). Analitzant les dades de la resta de comarques de la província de Barcelona trobem sis comarques amb una taxa superior, el Berguedà (57,8%), el Moianès (57%), el Baix Llobregat (56,9%), l'Alt Penedès (56,5%) i el Vallès Oriental (56%).

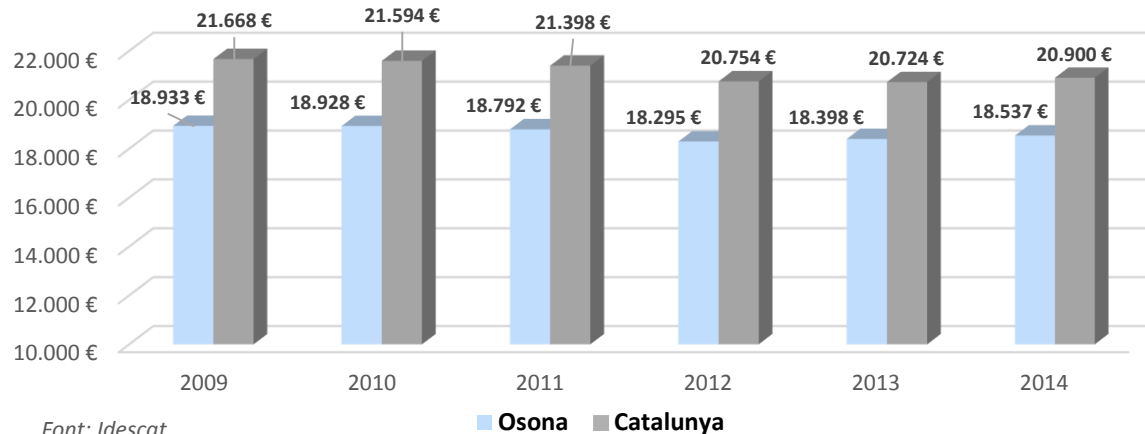
Les comarques barcelonines amb una taxa de cobertura per desocupació inferior a la d'Osona són el Bages (50,2%), l'Anoia (51,5%), el Vallès Occidental (53,8%), el Maresme (53,9%) i el Garraf (54,9%).

A dia d'avui hi ha a Osona 5.149 persones que reben una prestació per desocupació, però és previsible que el nombre de persones aturades sense prestació augmenti donat que el col·lectiu d'aturats que té més dificultats d'inserció són els majors de 45 anys, i un nombre important d'aquests són aturats de llarga durada.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

IRPF. Renda personal mitjana per declarant, 2009-2014

La renda personal mitjana per declarant (IRPF) ha disminuït en els darrers anys. Osona sempre es manté a un nivell de renda inferior a la mitjana catalana, però observant l'evolució veiem que les diferències s'han escurçat amb el pas de la crisi econòmica. L'any 2009 la comarca tenia una mitjana de renda persona un 12,6% inferior a la catalana, cinc anys després, el 2014, malgrat la diferència, aquesta diferència era de l'11,3%.

Segons l'estadística de despesa en consum de les llars de l'Idescat, l'any 2015 la despesa mitjana anual a Catalunya va ser de 30.175 € per llar. Aquesta despesa s'ha reduït un -12,8% des de l'any 2008, quan la despesa mitjana anual per llar era de 34.619 €. En conjunt, els béns de primera necessitat s'han reduït un -11,8%. Dins aquest grup les llars han reduït principalment la despesa de vestit i calçat (-24%) i les despeses de mobiliari, equipament i despeses corrents (-24%). La despesa alimentària s'ha reduït un -9% i les despeses generades per l'habitatge (hipoteca o lloguer, subministraments) s'han reduït un -8,6%.

Despesa mitjana per llar per grans grups. Catalunya, 2015

Dimensió municipal	Béns de primera necessitat					Resta de béns i serveis	Total
	Alimentació	Vestit i calçat	Habitatge, aigua electricitat i altres combustibles	Mobiliari, equipament de la llar i despeses corrents	Total béns de primera necessitat		
Capital de província	4.144 €	1.504 €	10.077 €	1.255 €	16.980 €	13.774 €	30.754 €
De més de 100.000 hab.	4.421 €	1.614 €	8.556 €	1.090 €	15.682 €	12.381 €	28.063 €
De 50.001 a 100.000 hab.	4.786 €	1.733 €	10.536 €	1.482 €	18.537 €	14.909 €	33.446 €
De 20.001 a 50.000	4.657 €	1.595 €	9.268 €	1.077 €	16.598 €	12.858 €	29.456 €
De 10.001 a 20.000 hab.	4.500 €	1.592 €	8.843 €	1.474 €	16.409 €	13.836 €	30.244 €
De menys de 10.000 hab.	4.422 €	1.431 €	9.425 €	1.127 €	16.406 €	13.824 €	30.230 €
Total	4.417 €	1.555 €	9.494 €	1.214 €	16.680 €	13.495 €	30.175 €

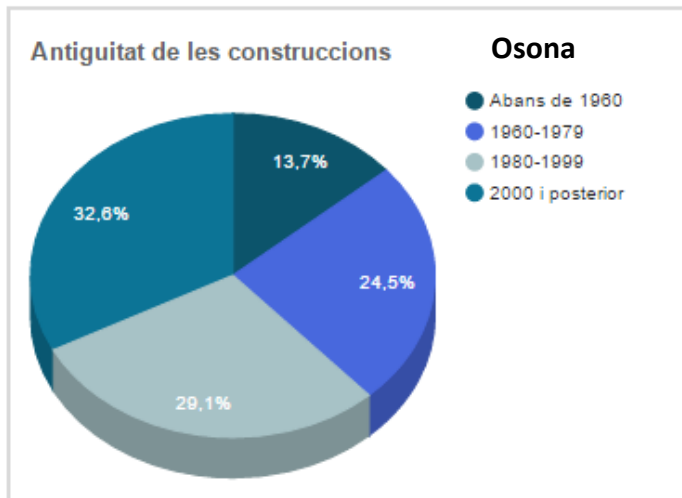
Font: Idescat, Estadística de despesa en consum de les llars

La crisi econòmica i la precarietat laboral han invertit la relació entre risc de pobresa i la procedència dels ingressos de les llars. Actualment les llars amb un risc més elevat són aquelles en què els ingressos depenen d'un salari o d'una prestació de protecció familiar, mentre que el risc és més baix en les llars amb ingressos provinents d'una pensió.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

HABITATGE

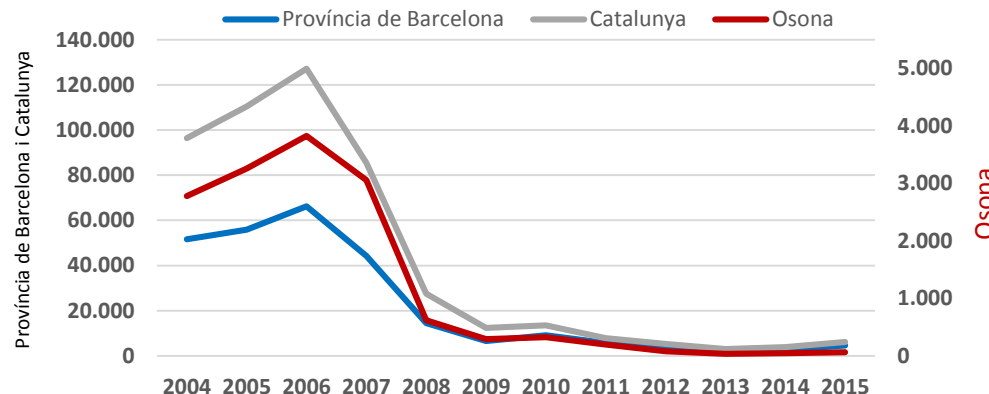

Font: Hermes, Diputació de Barcelona

Osona és la tercera comarca de la demarcació de Barcelona amb un percentatge més elevat de noves construccions, les edificades a partir de l'any 2000 (32,6%). El primer lloc l'ocupa l'Alt Penedès (35,11%) i el segon lloc el Bages (32,9%). Lluny se situen comarques com el Barcelonès (11,8%) o el Baix Llobregat (24,6%).

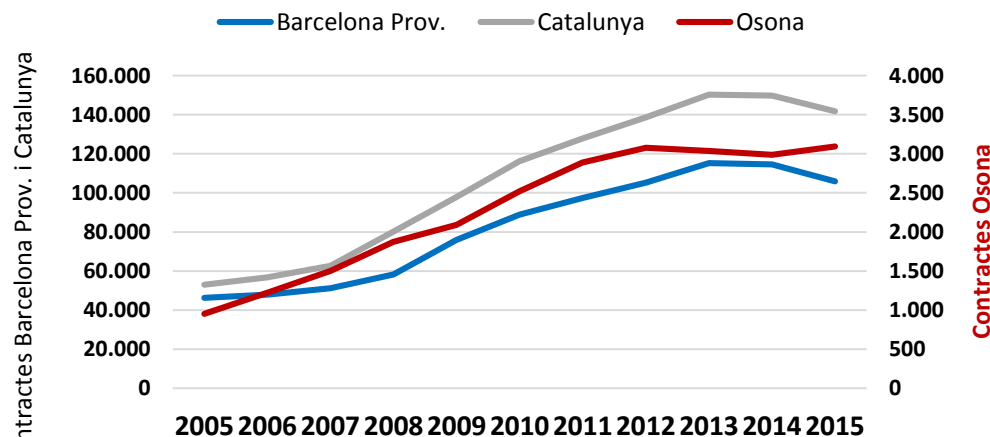
El creixement immobiliari dels primers anys del segle XXI va ser més intens a la comarca que al conjunt de la província, i la caiguda de la construcció també va tenir un impacte més sobtat a partir del 2007. Després els ritmes es van anar igualant. Actualment la construcció, tot i la incipient millora el darrer any, continua encara aturada. Aquesta dinàmica ha beneficiat el mercat de lloguer, que fins fa pocs anys era minoritari a Osona.

Osona. Habitatges iniciats de nova construcció

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat

Evolució Contractes de lloguer (2005-2015)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INCASÒL

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Preu mitjà habitatge nou

2016

Comarques	Preu mitjà milers d'€
La Garrotxa	71,50
El Bages	80,00
Osona	127,79
El Vallès Oriental	149,90
El Ripollès	154,50
La Selva	174,40
Catalunya	181,11

Font: Dept. de Territori i Sostenibilitat

El **preu mitjà de l'habitatge nou** a Osona és de 127.790 euros segons dades del primer semestre del 2016. Des del descens de preus dels anys 2014, s'observa un lleuger increment en la mitjana comarcal derivat de l'increment, sobretot aquest darrer any, en alguns dels municipis més grans, amb l'excepció de Vic que ha reduït el preu mitjà de l'habitatge respecte a l'any passat.

En relació a les comarques veïnes, Osona es trobaria en un terme mitjà; la Garrotxa amb 71.500 euros de mitjana és on trobem l'habitatge nou més barat. La mitjana de Catalunya, en aquest cas molt penalitzada pels preus de Barcelona i la seva àrea metropolitana, està actualment en 181.110 euros per habitatge.

El **preu mitjà de lloguer** a la comarca també és inferior, amb dades del 2015 era de 406,25 euros/mes. Ara bé, mentre Vic tenia un preu inferior a la mitjana pel que fa al preu de l'habitatge nou, en el preu del lloguer se situa per damunt. La demanda de lloguer a Vic està força per damunt de la demanda de lloguer a la resta de municipis de la comarca, fet que queda reflectit en el preu.

Preu mitjà habitatge nou

*2016 només 1r semestre

Preu mitjà habitatge (milers d'€)	2013	2014	2015	2016*
Centelles	154,3	138,5	132,7	228,5
Manlleu	59,7	69,2	90,8	121
Roda de Ter	86,4	105,2	59	55
Taradell	286,2	152,3	156	-
Tona	160,8	126,4	86,5	116,5
Torelló	169,8	118,4	95,4	117,5
Vic	109,7	114	148,3	110
Municipis d'Osona <5000 hab	168,9	109	140,3	139,7
OSONA	142,3	116,8	132,36	127,8
BARCELONA PROVÍNCIA	177,7	177,3	190,1	198,2
CATALUNYA	156	158,8	171,6	181,1

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat

Preu mitjà lloguer (euros/mes)

Preu mitjà lloguer (€/mes)	2015
Centelles	404,0
Manlleu	359,6
Roda de Ter	353,2
Taradell	387,2
Tona	384,1
Torelló	350,6
Vic	441,2
OSONA	406,25
CATALUNYA	557,50

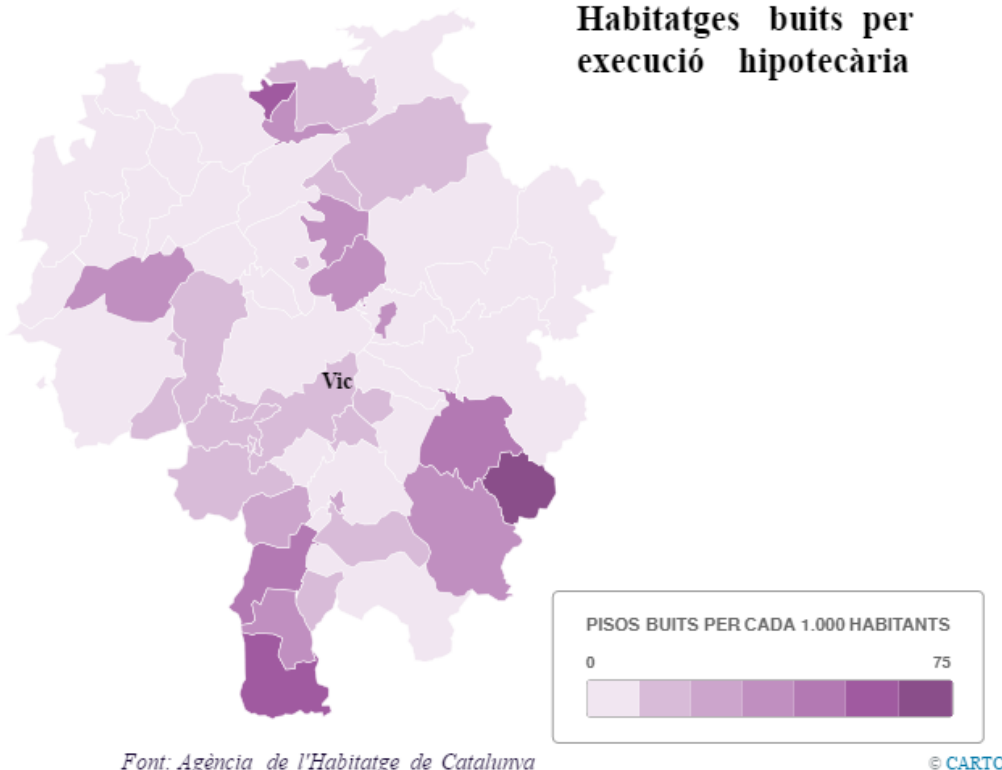
Font: Departament de Territori i Sostenibilitat

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Observatori socioeconòmic d'Osona

Habitatges buits per execució hipotecària

Segons dades del Registre d'habitatges a Osona hi ha **1.083 pisos buits provinents d'execució hipotecària**, el 2,3% del total català. La majoria dels pisos es concentren als municipis grans com Vic (252), Manlleu (231), Torelló (123), Centelles (75), Balenyà (56), Roda de Ter (55) o Tona (52).

Ara bé, l'indicador de nombre de pisos buits / 1.000 habitants desvetlla dades diferents (mapa). Destaquen municipis petits, excepte algun cas concret, on la construcció d'habitatges en anys previs a l'esclat de la crisi va ser desproporcionat respecte a les necessitats del territori, com Espinelves, amb 71,4 pisos buits per 1.000 hab, Sant Martí de Centelles (28,11), Montesquiu (24,4), Sant Sadurní d'Osormort (23,4) o Balenyà (16,4).

Les dades d'**estadística judicial** indiquen una lleu disminució en el nombre de llançaments judicials a partir del 2013, però, alhora, un increment del pes dels llançaments per execució hipotecària.

Partit Judicial de Vic. Desnonaments per tipus 2013-2015

	2013	2014	2015
Total llançaments	288	273	267
% Per execució hipotecària	32,98%	44,3%	48,7%
% Per execució Llei Arrendaments Urbans	61,11%	54,9%	50,6%
Altres	5,90%	0,7%	0,7%

Font: Consejo General del Poder Judicial, estadística judicial

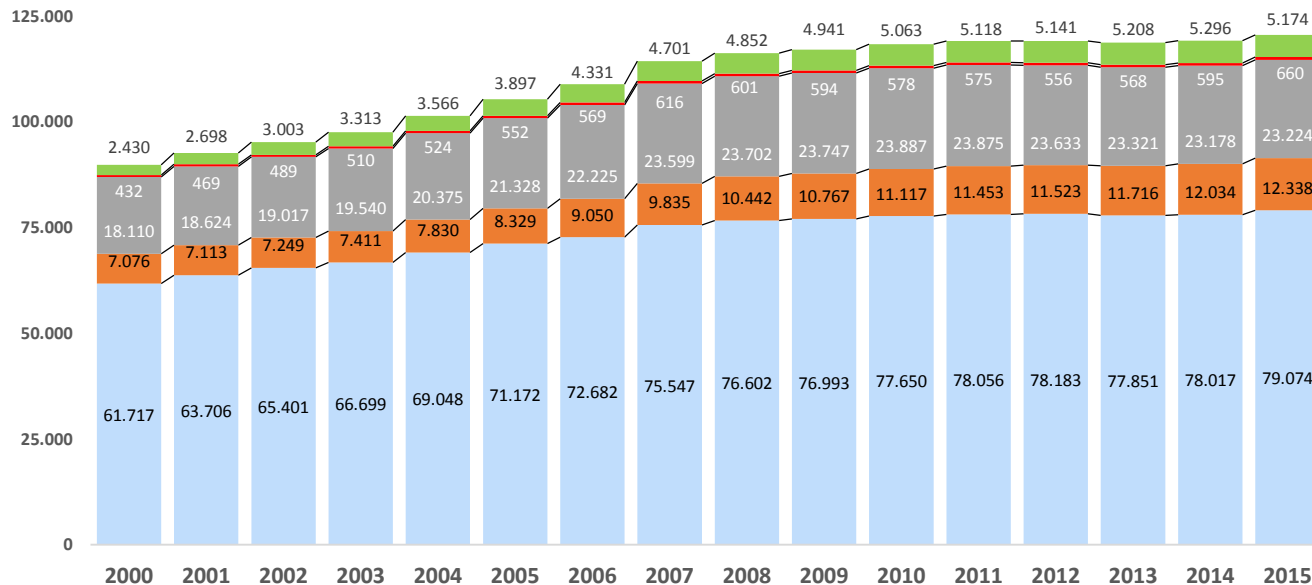
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Parc de vehicles

Les dades d'evolució del **parc de vehicles** no mostren directament l'impacte de la crisi econòmica perquè són dades referides a estocs totals que no especifiquen l'antiguitat d'aquests vehicles. Necessitaríem l'accés a les dades de matriculació per aprofundir en aquest impacte. Tot i això, sí que mostren la recessió de l'any 2013 a la comarca, que va fer disminuir el parc de turismes (-0,42%) i el parc de camions i furgonetes (-1,32%). En canvi, les dades del 2015 mostren un increment de tots els vehicles amb l'excepció dels grup d'autobusos i altres, que cau un -2,3%. Agrupant tots els vehicles, la variació entre del 2014 i el 2015 té un increment del 1,13%.

Osona. Evolució del parc de vehicles

Font: Idescat

■ Turismes ■ Motocicletes ■ Camions i furgonetes ■ Tractors industrials ■ Autobusos i altres

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

INDICADORS DE BENESTAR I QUALITAT DE VIDA

Segons la *New Economics Foundation* (NEF), principal grup d'experts del Regne Unit promotor de la justícia social, econòmica i ambiental, "el benestar hauria de ser prioritari com a mesura clau per avaluar si la política està millorant la vida de les persones". El benestar de la ciutadania hauria de ser un dels cinc reptes per assolir l'èxit com a país. Els altres quatre són vetllar per garantir una bona feina per als ciutadans, estable i amb un sou mínim suficient per mantenir un nivell de vida decent; assegurar la salut mediambiental per a nosaltres i les generacions futures; treballar per rebaixar els elevats nivells de desigualtat social; i finalment, garantir una atenció mèdica de qualitat i un bon sistema de sanitat pública. Aquest estudi també apunta que, a dia d'avui, la majoria dels països considerats rics no tenen un alt nivell de benestar.

Existeixen diferents experiències que intenten mesurar el benestar en els territoris. Alguns exemples són el *How's life in your region ?* (OCDE) o el *Quality of life* (Eurostat), que ens apropen a l'anàlisi a partir d'un conjunt d'indicadors representatius agrupats en diferents àmbits. Des de la *Xarxa d'Observatoris del Desenvolupament Local (XODEL)* de la Diputació de Barcelona s'ha treballat en l'elaboració d'un índex de qualitat de vida que ha de permetre no solament la comparativa entre comarques, sinó també observar l'evolució del benestar de la població de cadascun dels territoris. L'estudi s'ha centrat a recollir indicadors representatius de diversos àmbits com les condicions materials de vida, l'ocupació, la desigualtat, l'educació, el mediambient, la governança o la comunitat.

Aquests són alguns exemples dels indicadors utilitzats:

Taxa d'atur registral		Taxa de cobertura desocupació		% de nous contractes inferiors a 6 mesos		Preu lloguer/IRPF	
- Anoia	16,9%	+ Berguedà	55,2%	- Garraf	75,3%	- Barcelonès	36,2%
Garraf	15,8%	Moianès	55,0%	Barcelonès	65,7%	Baix Llobregat	35,0%
Maresme	15,4%	Barcelonès	54,6%	Anoia	64,7%	Garraf	33,2%
Vallès Occidental	14,7%	Osona	54,3%	Vallès Occidental	62,8%	Maresme	32,2%
Bages	14,6%	Baix Llobregat	53,7%	Maresme	62,4%	Vallès Oriental	30,6%
Vallès Oriental	14,6%	Alt Penedès	53,4%	Vallès Oriental	61,6%	Vallès Occidental	30,4%
Alt Penedès	13,8%	Vallès Oriental	53,1%	Bages	59,6%	Moianès	26,5%
Baix Llobregat	13,5%	Garraf	53,0%	Baix Llobregat	58,0%	Osona	26,5%
Berguedà	13,1%	Maresme	52,4%	Osona	52,0%	Alt Penedès	25,9%
Osona	12,6%	Vallès Occidental	51,4%	Berguedà	51,4%	Anoia	25,2%
Barcelonès	12,3%	Anoia	50,3%	Alt Penedès	49,9%	Berguedà	22,6%
+ Moianès	10,6%	- Bages	48,8%	+ Moianès	n.d.	+ Bages	22,4%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Llançaments per 1000 hab.

- Garraf	2,9
Vallès Oriental	2,6
Moianès	2,6
Bages	2,5
Maresme	2,5
Vallès Occidental	2,2
Osona	2,1
Alt Penedès	2,0
Anoia	1,9
Barcelonès	1,4
Baix Llobregat	1,4
+ Berguedà	1,1

Taxa de menors i joves atesos en justícia juvenil

- Berguedà	18,3%
Bages	14,3%
Alt Penedès	13,7%
Barcelonès	13,7%
Garraf	10,8%
Maresme	10,6%
Vallès Occidental	10,3%
Baix Llobregat	9,9%
Vallès Oriental	9,7%
Anoia	9,0%
Osona	8,7%
+ Moianès	8,2%

Judicis per delictes lleus resolts per 1.000 hab.

- Garraf	14,0%
Anoia	9,6%
Alt Penedès	7,8%
Baix Llobregat	7,3%
Vallès Oriental	6,6%
Vallès Occidental	6,4%
Osona	6,2%
Maresme	5,4%
Bages	5,2%
Moianès	4,6%
Berguedà	4,5%
+ Barcelonès	1,9%

% càrrecs electes dones sobre el total

+ Anoia	16,9%
Berguedà	16,7%
Alt Penedès	15,2%
Osona	14,3%
Vallès Oriental	13,6%
Barcelonès	12,9%
Moianès	11,8%
Baix Llobregat	11,3%
Bages	11,3%
Maresme	10,2%
Garraf	9,4%
- Vallès Occidental	9,4%

Taxa d'escolarització < 3 anys

+ Berguedà	46,8%
Bages	40,3%
Alt Penedès	39,5%
Barcelonès	36,6%
Maresme	35,9%
Anoia	35,6%
Osona	35,4%
Baix Llobregat	34,7%
Moianès	34,0%
Vallès Occidental	33,2%
Vallès Oriental	30,2%
- Garraf	28,8%

% d'abstenció en les eleccions locals

- Vallès Occidental	49,1%
Baix Llobregat	47,9%
Barcelonès	47,7%
Garraf	47,6%
Maresme	45,8%
Vallès Oriental	44,8%
Bages	43,0%
Anoia	40,7%
Berguedà	38,0%
Alt Penedès	37,9%
Osona	37,6%
+ Moianès	nd

Taxa de no graduats en ESO

- Garraf	19,04%
Baix Llobregat	14,33%
Maresme	13,80%
Barcelonès	13,42%
Vallès Occidental	12,42%
Vallès Oriental	12,28%
Alt Penedès	12,14%
Anoia	11,60%
Osona	11,45%
Berguedà	8,23%
Bages	7,05%
+ Moianès	3,16%

Percentatge de recollida selectiva

+ Osona	59,5%
Maresme	42,5%
Bages	40,8%
Alt Penedès	40,7%
Vallès Oriental	37,9%
Vallès Occidental	36,5%
Baix Llobregat	36,4%
Garraf	36,4%
Barcelonès	32,7%
Berguedà	26,3%
Anoia	22,9%
- Moianès	nd

(+ -) indicador directe: com més alt és el valor de l'indicador, més positiu

(- +) indicador indirecte: com més alt és el valor de l'indicador, més negatiu

Font: Grup de treball Indicators de benestar i qualitat de vida de la XODEL

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Globalment, Osona no té una posició negativa en comparació a la resta de comarques de la demarcació de Barcelona, podríem dir que se situa en la meitat alta del rànquing. Tot i això, l'anàlisi en detall dels valors de cada indicador mostra que els resultats per la comarca no són els més òptims, el que ens fa pensar que no és tant que els osonencs experimentin un alt grau de benestar, sinó que una part important de la resta de comarques presenta realitats més desfavorables.

En l'àmbit de condicions materials de vida, les dades del Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM) del 2015 que fan referència a la **RBFD per habitant** posicionen a Osona (16.310 €/hab.) en tercera posició en el rànquing provincial darrera del Barcelonès (19.146 €/hab.), i el Berguedà (17.787 €/hab.). Aquest indicador ens informa de quina quantitat de renda disposen les famílies per al consum i l'estalvi, i inclou, a banda dels ingressos de les famílies vinculats a l'activitat productiva, també aquells ingressos que reben les famílies mitjançant les prestacions socials i els impostos. Però per contra, quan observem les dades relatives a l'**IRPF per declarant**, que ens informen del conjunt de rendiments obtinguts pel contribuïent durant el període impositiu (rendiments de treball, capital immobiliari i mobiliari, rendiment empresarial i professional i les variacions patrimonials), la comarca baixa a la desena posició.

En l'àmbit de l'ocupació, Osona és la tercera comarca amb una **taxa d'atur** més baixa, després del Moianès i el Barcelonès, però la quarta en **percentatge d'aturats de llarga durada**, després del Berguedà, el Bages i l'Anoia. Alhora, la comarca millora en el rànquing pel que fa al **percentatge de nous contractes registrats inferiors a sis mesos** (52%), i aquest és un clar exemple del que dèiem anteriorment; tot i situar-se en una millor posició respecte al conjunt provincial, un 52% de contractació inferior a 6 mesos no és una dada positiva, i els valors del conjunt de comarques ens mostren l'elevat nivell de precarietat laboral que es viu a Catalunya.

L'indicador del **lloguer/IRPF** ens informa sobre l'esforç econòmic de les famílies per pagar el lloguer. A Osona aquest representa el 26,5% dels ingressos dels declarants, un valor força inferior en relació a comarques com el Barcelonès (36,2%) o el Baix Llobregat (35%), però per damunt del Bages (22,4%) o el Berguedà (22,6%). Altres indicadors que situen a Osona en els nivells mitjans de la província són els **llançaments per cada 1.000 habitants** (2,1), o els **judicis per delictes lleus resolts per cada 1.000 habitants** (6,2%).

Alguns dels indicadors de benestar i qualitat de vida clarament positius per Osona són la **taxa de menors i joves atesos en justícia juvenil**, on és la segona comarca amb la taxa més baixa (8,7%) després del Moianès (8,2%), el **percentatge d'abstenció en les eleccions locals** (37,6%), o el **percentatge de recollida selectiva** (59,5%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Model de demanda d'especialització existent

Dotze indicadors de l'Índex ADEPG 2016 mesuren les condicions de la demanda. Aquestes dades, que ens permeten posicionar aquesta dimensió comarcal amb la resta de comarques, situen Osona en un tercer lloc que millora el seu posicionament respecte a l'any anterior. De les tres subdimensions que es puntuen, només el de volum de mercat i d'activitat ha millorat, passant de la 13a posició a la 8a en el rànquing català. Les dades d'innovació i desenvolupament tecnològic no han millorat en els darrers tres anys, mentre que el d'esperit emprenedor i dinamisme empresarial continua mantenint valors elevats.

Les dades d'innovació i desenvolupament tecnològic estan vinculades a indicadors relacionats amb l'ocupació en empreses d'activitat d'alt contingut tecnològic que, com dèiem anteriorment, no tenen una presència destacada a Osona, on els valors se situen per sota de la mitjana catalana. I per altra banda, és en la diversificació productiva on la comarca presenta un índex baix.

Les dades referides a esperit emprenedor i dinamisme empresarial combinen indicadors com nombre d'empreses per 1.000 habitants o la seva variació interanual, però també el pes dels treballadors autònoms. Caldria anar en compte amb aquest darrer indicador que aquí es puntua positivament, però en alguns territoris, Osona entre ells, pot associar-se a la precarietat laboral.

Índex ADEPG 2016		Rànquing de competitivitat i sostenibilitat de les comarques de la província de Barcelona											
Dimensions	Subdimensions	Barcelonès	V.Oriental	Osona	Baix Llobregat	V. Occidental	Maresme	Alt Penedès	Bages	Garraf	Anoia	Berguedà	Moianès
CONDICIONS DE LA DEMANDA	Innovació, desenvolupament tecnològic	1 (65,1)	4 (48,3)	16 (32,9)	8 (44,7)	2 (53,3)	19 (30,2)	13 (39,0)	10 (42,9)	24 (24,8)	15 (33,0)	22 (27,1)	38 (11,2)
	Volum de mercat i d'activitat	1 (81,4)	5 (31,3)	8 (26,7)	3 (40,2)	2 (11,7)	4 (35,2)	19 (22,4)	26 (19,7)	6 (30,1)	25 (20,0)	37 (9,8)	11 (26,1)
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	27 (34,2)	15 (38,7)	4 (57,3)	35 (31,2)	19 (36,5)	26 (34,6)	31 (32,4)	39 (29,3)	32 (32,4)	29 (32,7)	8 (43,3)	9 (42,6)
Resultat Rànquing		1 (180,6)	2 (118,3)	3 (116,9)	4 (116,1)	5 (101,5)	6 (100,0)	7 (93,8)	8 (91,9)	9 (87,3)	10 (85,7)	11 (80,2)	12 (79,9)

* Entre parèntesi es mostra la puntuació obtinguda (0-100)

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

4.2. CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS

- ✓ Creixement del PIB (el 6%), per sobre de Catalunya (3,4%) i de les comarques centrals (4,3%).
- ✓ Envelliment de la població tot i que, en conjunt, amb una població menys envellida que la mitjana catalana i molt polaritzada territorialment.
- ✓ 2ª comarca de la província en increment de llocs de treball.
- ✓ Taxa d'atur (12,11%) inferiors a la mitjana catalana (12,87%).
- ✓ Posició geogràfica favorable respecte als grans eixos viaris d'infraestructures.
- ✓ Bones Infraestructures educatives.
- ✓ Percentatge de graduació a l'ESO a Osona (89,7%) superior a Catalunya (87,7%).
- ✓ Augment de la internacionalització en el període 2014-2016. Més empreses amb activitat exterior.
- Dèficit de llocs de treball.
- Importants desequilibris territorials d'estructura demogràfica, àrees amb elevat índex d'envelliment. (Joves concentrats a la Plana).
- Nivell formatiu baix (percentatge molt baix de població amb estudis postobligatoris). Abandonament prematur dels estudis.
- Desajust entre oferta formativa de formació professional i necessitats del teixit productiu.
- Important pes de l'atur de llarga durada.
- 5 de cada 10 aturats tenen més de 45 anys, i d'aquests, 3 en tenen més de 55 i la majoria són dones.
- Increment de la taxa de contractació temporal (88% any 2015; 80,9% any 2008).
- Opacitat respecte al desplegament de la xarxa de fibra òptica, polígons industrials sense cobertura.
- Comunicacions públiques intracomarcals deficientes. Es manté la xarxa ferroviària deficient.

4.3. CONTEXT PER A L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT EMPRESARIAL

- ✓ Sector industrial consolidat com a motor econòmic amb un pes important en l'estructura productiva (31,9% d'ocupació, 36,97 del PIB). El PIB industrial a Osona representa el 37%, molt per damunt del que el sector representa a Catalunya (20,4%)
- ✓ Resiliència empresarial. Existència d'una dinàmica pròpia competitiva responsable de la recuperació en la creació de llocs de treball més enllà de les dinàmiques globals i capaç de compensar la seva estructura productiva negativa.
- ✓ Baix endeutament en general.
 - Les empreses es concentren a l'eix central de la comarca (eix C-17)
 - Dimensió empresarial petita (percentatge molt elevat de microempreses i poca empresa mitjana). Polarització per dimensió, augmenten les microempreses i les empreses grans.
 - Concentració dels llocs de treball en pocs municipis de la comarca.
 - Precarietat laboral. Creixement dels autònoms que es manté concentrat en les indústries de productes alimentaris (+173% entre 2008-2016).
 - Un sector serveis poc desenvolupat i molt localitzat a Vic.
 - Baixa ocupació en empreses d'alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement (només el 28,8%, mentre que la mitjana catalana és del 50,2%).

4.4. SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT

- ✓ Reducció de l'endeutament públic.
- ✓ Existència d'una xarxa d'institucions de suport amb impacte baix.
- ✓ Actius amb marge per a la millora en coordinació, etc.
- ✓ A nivell global, baix endeutament de les administracions locals.
- ✓ UVic com a element diferencial.
- ✓ Existència de centres de recerca com a actius a desenvolupar.
- Manca de recursos per desenvolupar noves polítiques actives.
- Dificultats en l'establiment de dinàmiques col·laboratives, malgrat la tendència a la millora.

4.5. CONDICIONS DE LA DEMANDA

- ✓ Augment del nombre de llars (increment de la massa crítica de consum).
- ✓ Facilitat d'accés a l'habitatge (preu mitjà/m2 inferior a la mitjana catalana).
- ✓ S'aprecia una millora de les rendes a Osona entre 2014-2015 (+6%). 2013, punt d'inflexió de la crisi.
- ✓ Noves oportunitats de negoci al voltant de l'envelliment de la població i l'augment de l'esperança de vida.
- El 32% de la població de la comarca va ser beneficiària d'algun tipus de prestació l'any 2015.
- La pobresa i el risc d'exclusió social es concentren en determinats municipis.
- Important grau de dependència i amb tendència a incrementar-se.
- Preus mitjans d'habitatge per sota de la mitjana catalana. Increment del preu de l'habitatge als municipis grans excepte a Vic.
- La renda personal mitjana per declarant ha disminuït des de l'any 2009 i està per sota la mitjana catalana, tot i reduir diferències.
- Manca de compra pública innovadora i en general una demanda poc sofisticada.

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

5.1 Diamant de la comarca d'Osona

5.2 Principals reptes de la comarca

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

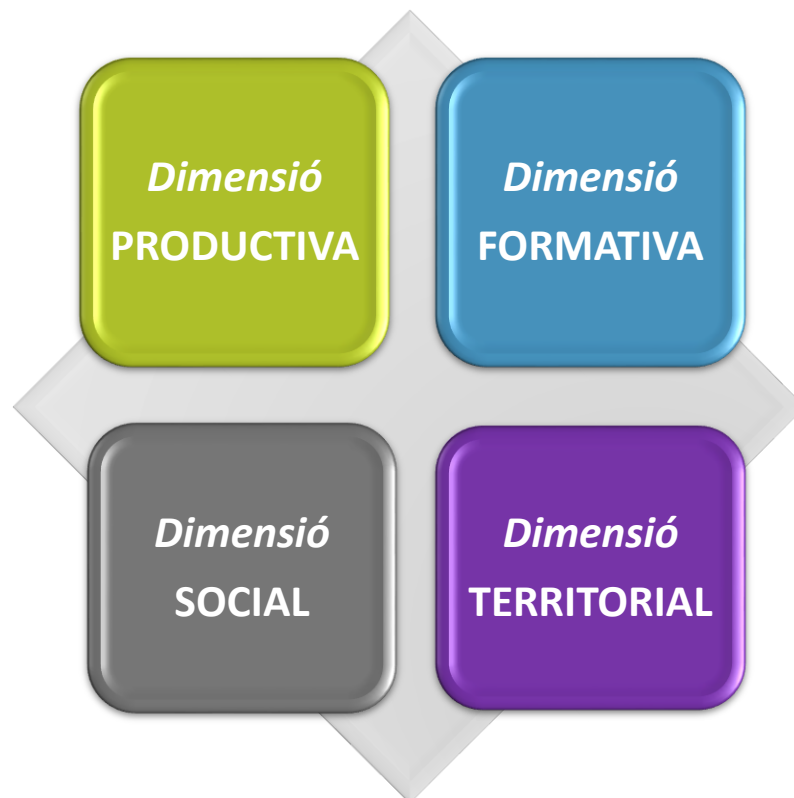
6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

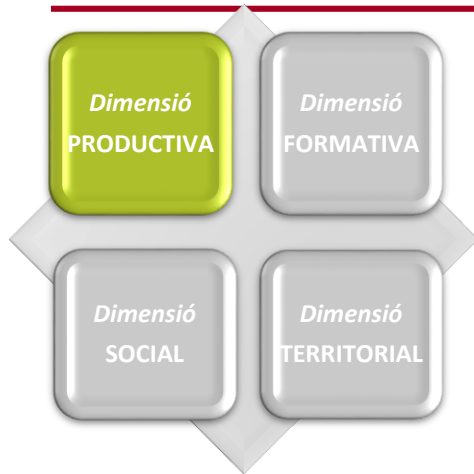
6.3. Bibliografia i referències

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

PRINCIPALS REPTES DE FUTUR

Els reptes de futur de la comarca s'han classificat en quatre grans dimensions: la productiva, la formativa, la social i la territorial. Com a novetat, aquests reptes han estat determinats no solament a partir dels indicadors competitiu de la comarca, sinó que s'han tingut en compte les principals megatendències, és a dir, els reptes globals que haurà d'afrontar la societat durant els pròxims anys.

TENDÈNCIES DE L'ÀMBIT PRODUCTIU

Indústria 4.0

- ✓ La forma de produir canviarà: Els robots passaran a realitzar el 45% de les feines de fabricació i les màquines de la fàbrica seran intel·ligents i es comunicaran entre elles.
- ✓ La fàbrica intel·ligent transformarà progressivament tots els sectors. D'aquí a cinc anys, el percentatge d'adopció d'aquest conjunt de tecnologies voltarà el 70%.

Tecnologies disruptives

- ✓ L'arribada i el desenvolupament de les noves tecnologies canviaran no solament la forma de produir, sinó també la forma de viure i de comunicar-se de les persones. L'internet de les coses i la intel·ligència artificial tindran un gran impacte sobre la societat.
- ✓ Els avenços en genètica computacional permetran crear aliments de forma sintètica i milloraran la salut i el tractament de pacients en el camp mèdic.

Client al centre

- ✓ El consumidor pren un paper protagonista en la producció. Els anomenats *prosumers* demanen un nivell alt de participació en el procés de producció, des de les fases de disseny fins a la distribució.

INDICADORS COMPETITIVUS DE L'ÀMBIT PRODUCTIU

PIB

- Osona és la primera comarca catalana en creixement del PIB (+6%). Catalunya creix de mitjana un 3,4%.
- Tots els sectors creixen, destaquen els serveis (+6,3%)
- Osona té un PIB industrial (36,6%) molt superior al PIB industrial de Catalunya (19,7%)

Mercat de treball

- Consolidació de la baixada de l'atur (-12,8% l'últim any), però enquistament dels aturats de llarga durada (1 de cada 3) i els aturats de més de 45 anys (5 de cada 10)
- Manteniment de taxes d'atur elevades en determinats municipis
- L'efecte competitiu del territori com a responsable de la generació d'ocupació. Osona ha estat la 2^a. Comarca de la demarcació de Barcelona en increment de llocs de treball (+5,4%)
- Relleu del sector serveis al sector industrial en creació de llocs de treball (+7,1%).
- Durant el període 2008-2015 l'agroindústria va concentrar el 37% dels nous llocs de treball.

REPTES DE L'ÀMBIT PRODUCTIU

Treballar sectors i clusters preferents pels seu impacte a la comarca

✓ Creació de Lobbies i Clusters per a petites empreses per tal d'incentivar-les a realitzar activitats conjuntes com la innovació i l'exportació.

✓ Establir una prioritització de sectors /clusters a treballar consensuada pels diferents agents.

Impulsar la transformació del model productiu del territori.

✓ Crear un programa per atraure projectes empresarials d'altres territoris explotant els elements diferencials i la qualitat de vida de la comarca.

✓ Realitzar un treball específic de millora de la innovació en la indústria agroalimentària.

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT PRODUCTIU

Estructura empresarial

- Sector industrial consolidat com a motor econòmic.
- El pes del sector industrial (18,8%) i el sector primari (4,8%) per damunt de la mitjana catalana combinen el caràcter rural i industrial d'Osona.
- El sector serveis (66,9%) és molt inferior al català (80,1%) i molt localitzat a Vic.
- Concentració d'empreses a l'eix de la C-17. El 58% d'aquestes es concentren en 4 municipis (Vic, Manlleu, Torelló i Gurb)

Dimensió empresarial

- Polarització de la dimensió empresarial durant la crisi econòmica; van augmentar les microempreses i també les empreses grans. A partir del 2013 les microempreses mostren una tendència a incrementar la seva dimensió.

Estructura laboral

- Els autònoms ocupen el 26% dels llocs de treball
- Entre el 2008 i el 2016 només el col·lectiu d'autònoms va augmentar el nombre de llocs de treball.
- Aquests llocs de treball nous ocupats per autònoms es concentren a la indústria de productes alimentaris

REPTES DE L'ÀMBIT PRODUCTIU

Desenvolupar programes específics per dimensió empresarial.

✓ Per a les petites empreses i microempreses focalitzar-se en instruments que fomentin la diferenciació, innovació i creació de nous models de negoci.

✓ En les empreses més grans buscar un impacte favorable en l'àmbit social i laboral i de responsabilitat vers el territori:

✓ Desenvolupant models de suport que fomentin la responsabilitat social corporativa i potenciar l'obtenció del certificat ISO 26.000.

✓ Desenvolupar models de suport a que fomentin una gestió responsable amb el medi ambient.

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT PRODUCTIU

Internacionalització

- Augment de la internacionalització en el període 2014-2016. Les empreses d'Osona realitzen més activitat exterior (12,3%) que les catalanes (11%)
- Europa concentra el 74,6% de les importacions i el 61,3% de les exportacions
- El sector industrial és el més exportador (54,3%) i el sector serveis el més importador (51%)
- Les empreses exportadores tenen més facturació i més treballadors que les importadores

Salut econòmica financera

- Reducció de l'endeutament durant la crisi. Excepte en les microempreses, és un endeutament de mala qualitat
- Baixa solvència econòmica a curt termini per a les empreses mitjanes.
- Augment del patrimoni net entre 2008-2014. Les empreses grans en un 39%, les petites en un 25%, les mitjanes en un 11% i les microempreses en un 9%.

Innovació

- Poca ocupació d'alt contingut tecnològic. Només un 29,4% d'OACT i ocupats en serveis basats en el coneixement (Catalunya 43,5%)

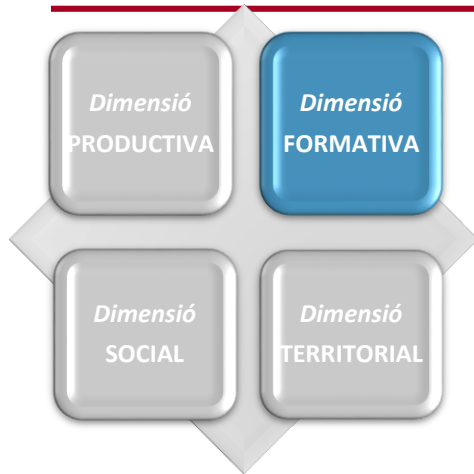
REPTES DE L'ÀMBIT PRODUCTIU

Desencaix entre oferta i demanda del mercat laboral

- ✓ Treballar instruments d'atracció de talent que permetin pal·liar les dificultats per a aconseguir talent qualificat per a la transformació i el creixement de les empreses

Vincular Universitat i teixit empresarial

- ✓ Reforçar i establir nous canals de col·laboració empresa-Universitat com un factor de creació d'ocupació, de talent i de generació de noves oportunitats

TENDÈNCIES DE L'ÀMBIT FORMATIU

Nou Mercat Laboral

- ✓ La Indústria 4.0 farà que es perdin 7,1 milions de llocs de treball, concentrats sobretot en els camps de la indústria manufacturera i les feines d'administració i oficina.
- ✓ En canvi, es crearan 2 milions de llocs de treball, relacionats amb els camps de la informàtica, les matemàtiques, l'arquitectura i l'enginyeria.

Noves Skills

- ✓ Les habilitats més demanades per les empreses seran la capacitat de resoldre problemes complexos, la intel·ligència emocional, les habilitats socials i la capacitat de vendre.

Guerra pel talent

- ✓ Les condicions del nou mercat laboral faran que la competència entre empreses per adquirir aquest nou perfil de professionals sigui molt elevada.
- ✓ Fins i tot en l'actualitat, països com el Japó (83% d'empreses amb dificultats per cobrir llocs de treball) o Alemanya (46% d'empreses amb dificultats per cobrir llocs de treball) troben dificultats a l'hora de contractar personal.

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT FORMATIU

Nivell formatiu

- Nivell d'instrucció de la població a Osona inferior a la mitjana catalana, i molt inferior a la mitjana europea, tot i la millora dels darrers anys.

Estudis post-obligatoris

- Elevat abandonament prematur dels estudis (elevat nombre de joves de 18 a 24 anys sense estudis post-obligatoris)
- Dues trajectories contraposades respecte als alumnes de post-obligatori:
 - Joves que accedeixen a Batxillerat amb percentatge de graduació (85%) superiors a les catalanes (81%) amb una bona transició cap a etapes superiors.
 - Joves que accedeixen a CFGM, amb percentatges de graduació (46,2%) inferiors als catalans (74,1%).
- Els CFGS tenen un comportament similar al de Batxillerat
- Desajust entre oferta formativa de l'F.P i necessitats del Teixit productiu
- Bones infraestructures educatives

REPTES DE L'ÀMBIT FORMATIU

Reduir la taxa d'abandonament escolar

✓ Posar el focus en l'orientació i en el treball per competències.

✓ Buscar noves formes de motivar als joves perquè segueixin una carrera educativa.

✓ Implementar l'Observatori de Transicions per estudiar on van a parar els joves que abandonen el sistema escolar.

✓ Potenciar programes de mentoria social

Donar força a l'educació no formal

✓ Promoure polítiques per afavorir el teixit d'entitats i associacions vinculades al lleure. Fomentar-ne la creació i donar visibilitat a les que ja existeixen.

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT FORMATIU

Nivell formatiu

- Nivell d'instrucció de la població a Osona inferior a la mitjana catalana, i molt inferior a la mitjana europea, tot i la millora dels darrers anys.

Estudis post-obligatoris

- Elevat abandonament prematur dels estudis (elevat nombre de joves de 18 a 24 anys sense estudis post-obligatoris)
- Dues trajectories contraposades respecte als alumnes de post-obligatori:
 - Joves que accedeixen a Batxillerat amb percentatge de graduació (85%) superiors a les catalanes (81%) amb una bona transició cap a etapes superiors.
 - Joves que accedeixen a CFGM, amb percentatges de graduació (46,2%) inferiors als catalans (74,1%).
- Els CFGS tenen un comportament similar al de Batxillerat
- Desajust entre oferta formativa de l'F.P i necessitats del Teixit productiu
- Bones infraestructures educatives

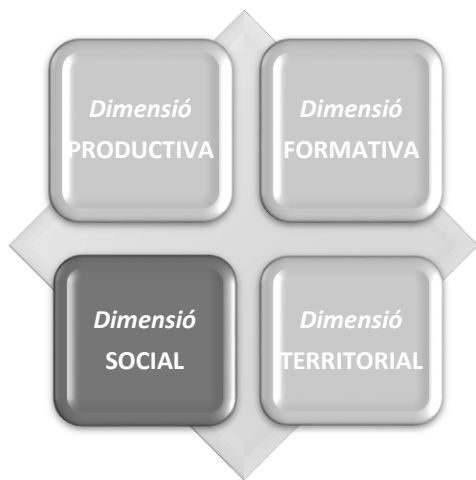
REPTES DE L'ÀMBIT FORMATIU

Encaix amb el mercat de treball

- ✓ **Despertar la vocació d'aquelles professions que són més demandades a la comarca, especialment les industrials.**
- ✓ **Millorar les competències transversals dels joves.**
- ✓ **Compromís educatiu de les empreses i els joves en relació a la Responsabilitat Social Corporativa.**

Facilitar la mobilitat a la comarca.

- ✓ **Desenvolupar instruments innovadors, per solucionar les dificultats en mobilitat dins la comarca dels joves que estan frenant determinats processos formatius.**

TENDÈNCIES DE L'ÀMBIT SOCIAL

Creixement poblacional

- ✓ La població seguirà creixent, però ho farà a un ritme més lent. A l'any 2030 la població serà de 8.500 milions de persones, un 15% més que al 2015.
- ✓ Aquest creixement serà desigual a diferents parts del món, i es concentrarà a l'Àfrica i a la Xina. Aquestes diferències s'equilibraran mitjançant moviments migratoris. Per tant, Europa seguirà sent un receptor d'immigrants.

Envelliment

- ✓ El món serà cada cop més envellit. L'esperança de vida augmentarà 4 anys de cara al 2030, el percentatge de població jove (0 a 24 anys) disminuirà un 4% i la població major de 60 anys augmentarà un 4%.

Migracions

- ✓ Un 3% de la població mundial viu com a immigrant en països on no ha nascut. La meitat d'aquestes persones resideix en països d'alt nivell adquisitiu.

Sostenibilitat

- ✓ La sostenibilitat representa una nova manera de pensar i d'entendre el món, prenent consciència del llarg termini i de les conseqüències desastroses que suposarà no prendre les decisions del present amb responsabilitat.

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT SOCIAL

Població

- La població pràcticament no varia des del 2014. Les projeccions demogràfiques preveuen un decreixement del 0,5% per al 2025.
- Estructura demogràfica jove però amb diferències extremes entre municipis.
- Elevada dependència dels grups d'edat més joves i els de més grans sobre la població activa (16 a 64 anys)
- Decreixement de la taxa d'estrangeria (-4,06%)

Població aturada

- Dificultat d'inserció per a determinats col·lectius:
 - Dones
 - Més grans de 45 anys
 - Sense estudis post-obligatoris
 - Més de dos anys a l'atur

Contractació

- increment de la contractació (21%) per damunt de la mitjana provincial (15,3%) i Catalunya (14%)
- Creix la precarietat en la nova contractació: 85% de contractes temporals, 1 de cada 4 contractes són inferiors a 1 mes
- Les contractacions en ocupacions elementals són el 37%

REPTES DE L'ÀMBIT SOCIAL

Promoure l'empresa social i la Innovació social

- ✓ **Fomentar l'economia social amb programes específics d'emprenedoria social com a via d'inserció vinculada a col·lectius específics de difícil inserció.**

Detectar, analitzar i apoderar col·lectius específics de difícil inserció al mercat

- ✓ **Desenvolupar programes i experiències per apoderar les persones de col·lectius específics, que permetin enfortir l'identitat de les persones.**

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT SOCIAL

Renda familiar

- Lleugera millora de les rendes familiars a Osona entre 2014 i 2015 (+6%).
- Tot i així la renda personal mitjana (IRPF) d'Osona, que va començar a baixar a partir del 2009, està encara per sota de la mitjana catalana.

Prestacions socials

- El 32% de la població d'Osona va ser beneficiària d'algún tipus de prestació l'any 2015.
- El 55% dels aturats reben prestacions per desocupació.
- Augment de les desigualtats socials.
- La població beneficiària dels Serveis Socials en ajuda alimentària o ajudes d'urgència social és més elevada en determinats municipis, municipis amb taxes altes d'atur.

Habitatge

- Creix el mercat de lloguer a Osona
- Facilitat d'accés a l'habitatge. Preus inferiors a la mitjana catalana.
- Borsa de pisos buits provinents d'execució hipotecària

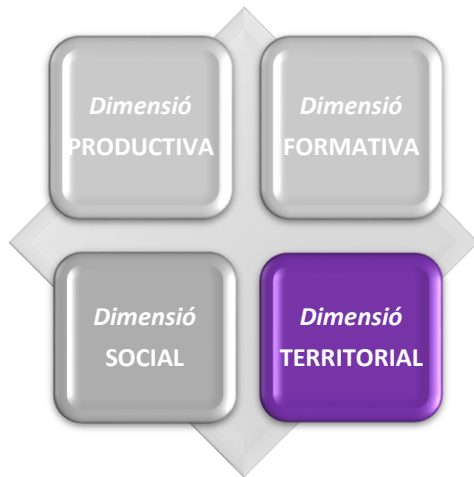
REPTES DE L'ÀMBIT SOCIAL

Promoure el bé comú i garantir la igualtat d'oportunitats.

Detectar Oportunitats a partir de les dificultats de la pròpia comarca

✓ **Detectar determinades problemàtiques com a motor per a la transformació i creació de nous negocis :**

- ✓ **p.ex. l'envelliment vinculat a la salut des d'un concepte ampli de cicle de vida.**
- ✓ **p.ex. nous tipus de serveis vinculats a les necessitats de determinades tipologies familiars**

TENDÈNCIES DE L'ÀMBIT TERRITORIAL

Canvi climàtic

- ✓ L'alta concentració de gasos hivernacle a l'atmosfera és la principal causa de l'augment de temperatures.
- ✓ La major part d'aquests gasos prové de l'activitat humana. Des de la primera Revolució Industrial, la concentració de CO2 a l'atmosfera ha augmentat un 145%

Guerra pels recursos

- ✓ Els recursos energètics com el petroli o el carbó no seran els únics recursos escassos. L'augment poblacional i de poder adquisitiu en els països en vies de desenvolupament també posarà pressió sobre el menjar i l'aigua.

Equilibri EST/OEST

- ✓ El creixement econòmic de les economies emergents fa que tinguin una influència molt més gran en les finances internacionals. La frenada del creixement als BRIC fa que els inversors hagin buscat alternatives en països que basen el seu creixement en la tecnologia i la innovació: els TICKS.

Smart City

- ✓ La Smart City apareix com a possible a molts dels principals problemes presentats: Si la major part de la població es concentra en megaciutats, la capacitat d'aquests nuclis urbans de ser eficients, intel·ligents i mediambientalment sostenibles serà un repte fonamental.

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT TERRITORIAL

Població

- Concentració de la població a pocs municipis. Set municipis concentren el 67% de la població comarcal.
- Estructures demogràfiques extremes. Municipis molt joves i municipis molt envellits.

Teixit productiu

- Concentració dels llocs de treball a l'eix central de la comarca. Zones perifèriques amb poques empreses.
- Dèficit de llocs de treball. Hi ha més afiliats residents a Osona (66.304) que llocs de treball localitzats (63.533).

Elements de suport

- Xarxa d'institucions de suport amb baix impacte
- Dificultat per obtenir recursos per a desenvolupar noves polítiques actives
- Poques dinàmiques col·laboratives a nivell comarcal

REPTES DE L'ÀMBIT TERRITORIAL

Millorar la mobilitat de la comarca

✓ Afrontar de manera agrupada, les problemàtiques de mobilitat enfocades a :

- ✓ Millorar la xarxa ferroviària per a persones i per a mercaderies.
- ✓ Millorar la xarxa de transport públic entre municipis per millorar la mobilitat sense recórrer a l'ús de cotxes.
- ✓ Millorar la implementació de fibra òptica a tot el territori
- ✓ Potenciar una xarxa comarcal de carrils bici

Polítiques territorials per a un territori dual.

✓ Fomentar la comunicació i la col·laboració entre agents i organitzacions. Trencar les individualitats i establir espais de consens i diàleg per a la transformació del territori.

INDICADORS COMPETITIUS DE L'ÀMBIT TERRITORIAL

Població

- Concentració de la població a pocs municipis. Set municipis concentren el 67% de la població comarcal.
- Estructures demogràfiques extremes. Municipis molt joves i municipis molt envellits.

Teixit productiu

- Concentració dels llocs de treball a l'eix central de la comarca. Zones perifèriques amb poques empreses.
- Dèficit de llocs de treball. Hi ha més afiliats residents a Osona (66.304) que llocs de treball localitzats (63.533).

Elements de suport

- Xarxa d'institucions de suport amb baix impacte
- Dificultat per obtenir recursos per a desenvolupar noves polítiques actives
- Poques dinàmiques col·laboratives a nivell comarcal

REPTES DE L'ÀMBIT TERRITORIAL

Activar l'ecosistema en l'àmbit rural

- ✓ Analitzar experiències i models d'emprenedoria rural aplicables a la comarca.
- ✓ Aprofitar els projectes existents i els nous lideratges com a motor en l'àmbit rural.

Fomentar la innovació pública

- ✓ Establir instruments que facilitin la relació amb el ciutadà de manera més àgil, eficient i participativa.

Recuperar i retenir la població jove del territori

- ✓ Treballar instruments específics per a recuperar el talent de joves que es formen fora de la comarca i no retornen.

1. PRESENTACIÓ

2. METODOLOGIA

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

Relació dels gràfics i taules inclosos en el Capítol 4.

- PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU
 - ✓ PIB
 - ✓ PIB per habitant
 - ✓ Pes dels sectors en el PIB
 - ✓ RBFd per cap.
 - ✓ RBFd evolució 2006-2015
 - ✓ Taxa d'activitat
 - ✓ Taxa d'ocupació
 - ✓ Taxa d'atur registral
 - ✓ Població activa i població ocupada
 - ✓ Evolució de la taxa d'atur 2008-2016
 - ✓ Evolució de la taxa d'atur per sexe 2014-2016
 - ✓ Segmentació de la taxa d'atur per edat
 - ✓ Atur per sectors
 - ✓ Atur per durada de la demanda
 - ✓ Atur població més gran de 45 anys
 - ✓ Evolució de la contractació 2008-2016
 - ✓ Variació d'afiliats 2008-2015 per agrupacions sectorials
- PRINCIPALS INDICADORS DEMOGRÀFICS
 - ✓ Població
 - ✓ Densitat poblacional
 - ✓ Edat mitjana
 - ✓ Taxa de creixement natural
 - ✓ Taxa natalitat
 - ✓ Índex d'envelliment
 - ✓ Taxa de dependència
 - ✓ % Població estrangera
- INDICADORS D'EDUCACIÓ
 - ✓ Nivell d'instrucció de la població més gran de 15 anys
 - ✓ Percentatge de promoció a 1r, 2n i 3r d'ESO (curs 2014-2015)
 - ✓ Percentatge de graduació a 4rt d'ESO (curs 2014-2015)
 - ✓ Pes de l'alumnat matriculat als CFGM i Batxillerat (2008- 2016)
 - ✓ Evolució de l'alumnat a CFGM i Batxillerat (Osona i Catalunya, 2008-2016)
 - ✓ Evolució de les taxes específiques d'escolarització als 17 anys (2000 – 2012)
- ✓ Percentatge de graduació als CFGS (2014-2015)
- ✓ Procedència acadèmica de l'alumnat que accedeix a CFGS (2014-2015)
- INDICADORS DE CONTRACTACIÓ REGISTRADA
 - ✓ CONTRACTACIÓ PER SECTOR
 - ✓ CONTRACTACIÓ PER EDAT
 - ✓ CONTRACTACIÓ PER OCUPACIÓ
 - ✓ ACTIVITATS AMB MÉS CONTRACTACIÓ
 - ✓ OCUPACIONS AMB MÉS CONTRACTACIÓ
 - ✓ TAXA DE CONTRACTACIÓ TEMPORAL I INDEFINIDA
- MOBILITAT PER RAÓ DE TREBALL
- MAPA AMB ELS PRINCIPALS EIXOS DE LA XARXA VIÀRIA
- CREIXEMENT DEL VAB PER SECTOR EN %
- ESTRUCTURA EMPRESARIAL
- EMPRESES PER SECTORS
- DIMENSIÓ EMPRESARIAL:
 - ✓ Distribució de les empreses segons nombre de treballadors
 - ✓ Dimensió empresarial per sectors
- DISTRIBUCIÓ DE LA FACTURACIÓ PER SECTORS D'ACTIVITAT
- EVOLUCIÓ DELS AFILIATS RESIDENTS (2012-2016)
- EVOLUCIÓ DELS LLOCS DE TREBALL (2005-2016)
- DETALL D'ASSALARIATS I AUTÒNOMS PER SECTOR
- AFILIATS PER EDAT
- TREBALLADORS ASSALARIATS VS. AUTÒNOMS
- RÀNQUING DE LES PRINCIPALS ACTIVITATS ECONÒMIQUES DEL RÈGIM D'AUTÒNOMS
- VARIACIÓ 2006-2016 DELS LLOCS DE TREBALL PER ASSALARIATS I AUTÒNOMS
- PES DELS LLOCS DE TREBALL PER SECTORS
- ACTIVITATS AMB MÉS ASSALARIATS (variació 2008-2016)
- ACTIVITATS AMB MÉS AUTÒNOMS (variació 2008-2016)
- PRINCIPALS INDICADORS D'INTERNACIONALITZACIÓ
- AFILIACIONS EN OCUPACIÓ D'ALT CONTINGUT TECNOLÒGIC
- INDICADORS D'INNOVACIÓ ÍNDEX ADEPG DE COMPETITIVITAT TERRITORIAL
- TIPUS I EVOLUCIÓ DE LES CONTRACTACIONS A OSONA

Relació dels gràfics i taules inclosos en el Capítol 4.

- INDICADORS DE SALUT ECONOMICOFINANCERA:
 - ✓ Solvència econòmica
 - ✓ Percentatge d'endeutament
 - ✓ Rendibilitat econòmica
 - ✓ Rendibilitat financera
- EVOLUCIÓ DEL DEUTE VIU MUNICIPAL (2008-2015)
- AGÈNCIES DE PROMOCIÓ ECONÒMICA A OSONA (2014)
- VIVERS EMPRESARIALS SEGONS TITULARITAT PÚBLICA O PRIVADA
- PRINCIPALS INDICADORS UVIC
- PRINCIPALS INDICADORS CADENES DE VALOR (Agroalimentari, béns d'equip, sector TIC, sector embotició, sector esport i turisme)
- INDICADORS D'EVOLUCIÓ TURÍSTICA (2013-2015)
- PERFIL DEL TURISTA A OSONA (2013-2015)
- INDICADORS SOCIALS:
 - ✓ Taxa AROPE
 - ✓ Evolució de les prestacions per desocupació (2010-2016)
 - ✓ % població amb Renda Mínima d'Inserció
 - ✓ % població que rep ajuda alimentària
 - ✓ % població amb ajuda d'urgència social
- IRPF, EVOLUCIÓ 2009-2014
- DESPESA MITJANA PER LLAR PER GRANS GRUPS
- EVOLUCIÓ D'HABITATGES INICIATS DE NOVA CONSTRUCCIÓ (2004-2015)
- EVOLUCIÓ DELS CONTRACTES DE LLOGUER (2005-2015)
- PREU MITJÀ/M2 CONSTRUÏT
- PREU MITJÀ HABITATGES NOU
- PREU MITJÀ LLOGUER
- EVOLUCIÓ LLANÇAMENTS (2013-2015)
- MAPA HABITATGES BUITS PER EXECUCIÓ HIPOTECÀRIA PER CADA 1.000 HAB.
- EVOLUCIÓ DEL PARC DE VEHÍCLES
- INDICADORS DE BENESTAR I QUALITAT DE VIDA COMARQUES DE BARCELONA

6. ANNEXOS

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

Àmbit	Indicadors
INDICADORS DEMOGRÀFICS	<ul style="list-style-type: none"> • Població • Densitat de població • Índex d'envelliment • Índex de sobreenvelliment • Índex de dependència juvenil • Índex de dependència senil • Índex de dependència global • Edat mitjana de la població • Població estrangera • Taxa d'estrangeria • Edat mitjana de la població estrangera • Taxa bruta de natalitat • Taxa de fecunditat • Taxa bruta de mortalitat • Taxa de creixement natural • Creixement natural • Saldo migratori • Taxa de migració per 1000 habitants
INDICADORS SOCIALS	<ul style="list-style-type: none"> • Renda bruta familiar disponible (Rbfd) • Renda per habitant • Renda per habitant majors de 16 anys • PIB total • PIB per habitant • Impost sobre la renda (IRPF) <ul style="list-style-type: none"> • Base imposable per declarant • Quota resultant per declarant • Nombre de pensions no contributives <ul style="list-style-type: none"> • Jubilació • Invalidesa • Persones amb discapacitat <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Persones amb dependència <ul style="list-style-type: none"> • Nombre de sol·licituds • Nombre de beneficiaris • Persones amb atenció al domicili • Persones amb recursos residencials • Beneficiaris de Serveis Socials <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge de població atesa • Beneficiaris Renda Mínima d'Inserció (PIRMI) • Beneficiaris Banc d'Aliments • Ajuts de menjador escolar • Població mal allotjada • Serveis socioeducatius: centres oberts

6. ANNEXOS

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

Àmbit	Indicadors
INDICADORS D'EDUCACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de centres d'estudi • Nombre d'alumnes • Nombre d'alumnes estrangers <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Nombre de professors • Relació nombre d'alumnes per professor • Nivell d'instrucció de la població • Taxa d'analfabetisme • Fracàs escolar
INDICADORS DE SALUT	<ul style="list-style-type: none"> • Esperança de vida en néixer • Població assegurada pel CatSalut • Població estrangera assegurada pel CatSalut • Receptes per habitant • Població amb doble cobertura sanitària • Incapacitat laboral
INDICADORS D'HABITATGE	<ul style="list-style-type: none"> • Habitatges familiars principals <ul style="list-style-type: none"> • Propietat • Lloguer • Altres • Nombre de llars <ul style="list-style-type: none"> • Familiars • No familiars • Mitjana de membres per llar • Noves llars monoparentals • Habitatges iniciats • Habitatges acabats
INDICADORS DE SOSTENIBILITAT	<ul style="list-style-type: none"> • Taxa de recollida selectiva • Residus per kg/persona/dia • Recollida selectiva registrada • Contaminació de les fonts (nivells de nitrats) • Parc de vehicles • Índex de motorització • Mobilitat <ul style="list-style-type: none"> • Laboral • Per estudis
INDICADORS DE CONSTRUCCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> • Superfície de cadastre urbà • Llicències d'obres • Llicències industrials • Llicències d'activitats

6. ANNEXOS

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

Àmbit	Indicadors
<p>INDICADORS ECONÒMICS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Població activa estimada • Població ocupada estimada • Taxa d'activitat • Taxa neta d'activitat • Taxa d'ocupació • Taxa neta d'ocupació • Taxa d'atur • Activitats econòmiques amb més atur • Beneficiaris per desocupació • Assalariats per sectors <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Autònoms per sectors <ul style="list-style-type: none"> • Nombre absolut • Percentatge • Població aturada <ul style="list-style-type: none"> • Per sexe • Per edat • Per sector • Per formació • Contractació registrada <ul style="list-style-type: none"> • Per sexe • Per edat • Per sector • Per tipus de contracte (temporals/indefinit) • Empreses per sector d'activitat • Supervivència empresarial <ul style="list-style-type: none"> • Altes • Baixes • Internacionalització <ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'empreses exportadors / importadores • Percentatge • Facturació • Sinistralitat laboral <ul style="list-style-type: none"> • Per sectors • Per grau de sinistre
<p>INDICADORS D'INFRAESTRUCTURES</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polígons industrials • Equipament TIC a l'habitatge <ul style="list-style-type: none"> • Ordinador • Internet • Telèfon mòbil • Banda ampla • Cobertura de telecomunicacions (ADSL, banda ampla, fibra òptica) • Sol·licitud de patents

Per a l'elaboració d'aquest informe s'han utilitzat els següents documents de referència:

Anuari Econòmic Comarcal 2016 (BBVA-Catalunya Caixa)

Comarques catalanes: Indicadors bàsics de producció, ocupació i atur (Gencat)

Els components del creixement a les economies locals de la província de Barcelona. *Anàlisi shift-share*, 2015 (Diputació de Barcelona)

Estructura Empresarial de la demarcació de Barcelona, 2016 (Diputació de Barcelona)

La mesura del benestar en l'àmbit local, 2016 (Diputació de Barcelona)

Índex ADEPG 2016 de competitivitat territorial (AdEpg)

Informe territorial de la província de Barcelona 2016 (Diputació de Barcelona)

Memòria Econòmica de Catalunya 2016 (Cambra de Comerç)

The competitive Advantage of Nations (M.Porter)

Adicionalment s'han utilitzat com a font d'informació:

Cambra de Comerç de Barcelona (Delegació d'Osona)

Consejo General del Poder Judicial

Departament d'Empresa i Coneixement – Generalitat de Catalunya

Departament d'Ensenyament – Generalitat de Catalunya

Departament de Territori i Sostenibilitat – Generalitat de Catalunya

Eurostat – Oficina estadística de la Unió Europea

Institut d'Estadística de Catalunya – IDESCAT – Generalitat de Catalunya

Fundació BCN de Formació Professional – Ajuntament de Barcelona

Padró Municipal d'habitants – Diputació de Barcelona

Servei de Suport Municipal – Diputació de Barcelona

Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI)

Sistema d'Informació Socioeconòmica Local (Programa Hermes) – Diputació de Barcelona

Amb el suport de :

Ajuntament de Manlleu

Ajuntament de Vic

Cambra de Comerç
de Barcelona
delegació a Osona

Consell Comarcal d'Osona

CONSELL
EMPRESARIAL
D'OSONA

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

SOC Servei d'Ocupació
de Catalunya

 **Generalitat
de Catalunya**

MINISTERIO DE EMPLEO
Y SEGURIDAD SOCIAL

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE Inverteix en el teu futur

 **Diputació
Barcelona**

XODEL

Xarxa d'Observatoris
del Desenvolupament
Econòmic Local